

Jane Austen

**Stolthet
och fördom**

DEL 1

Översättning Carl Axel Ringenson

FÖRSTA KAPITLET.

Det är en allmänt erkänd sanning, att en ogift man, som är i besittning av en vacker förmögenhet, måste vara i behov av en hustru.

Huru föga bekanta en sådan mans känslor eller avsikter än må vara, då han gör sitt första inträde i en krets av grannar, äro de kringboende familjerna så fast övertygade om denna sanning, att han anses som en rättmätig egendom, tillkommande en eller annan av deras döttrar.

— Kära du, sade en dag mrs Bennet till sin man, har du hört, att Netherfield Park äntligen blivit uthyrd?

Mr Bennet svarade, att han inte hade hört det.

— Men så är det, svarade hon; ty mrs Long har just varit här, och hon berättade mig allt om saken.

Mr Bennet svarade ingenting.

— Vill du inte veta vem som har hyrt det? ropade hans hustru otåligt.

— Du vill berätta det för mig, och jag har ingenting emot att få höra det.

Detta var en tillräckligt tydlig uppmaning.

— Jo, vet du, mrs Long säger, att Netherfield

har blivit uthyrt till en mycket förmögen ung man från Norra England; att han kom dit i måndags i fyrspänd vagn för att se på stället och blev så förtjust i det, att han genast träffade överenskommelse med mr Morris, att han ämnar flytta dit före slutet av september, och att några av hans tjänstfolk komma till platsen redan i slutet av nästa vecka.

— Vad heter han?

— Bingley.

— Är han gift eller ogift?

— Jo, kan du tänka dig, ogift! En ogift, mycket förmögen man; fyra eller fem tusen pund om året. Vilken härlig utsikt för våra flickor!

— Hur så? Vad angår det väl dem?

— Kära du, svarade hans hustru, nu är du verkligen tråkig! Du förstår väl, att jag tänker på att han skall gifta sig med en av dem.

— Är det hans avsikt, då han bosätter sig här?

— Avsikt! hur kan du prata sådana dumheter? Men det är mycket troligt, att han *kan* bli kär i en av dem, och därför måste du göra honom ett besök, så snart han kommer.

— Det tycker jag inte är skäl i. Du och flickorna

kunna ju fara dit, eller du kan låta dem fara ensamma, vilket kanhända vore ändå bättre, ty då du är lika vacker som någon av dem, skulle det kunna hända, att mr Bingley tyckte bäst om dig av hela sällskapet.

— Kära du, du smickrar mig. Jag har visserligen sett ganska bra ut, men jag kan inte skryta av att det är något märkvärdigt med mig numera. När en kvinna har fem fullvuxna döttrar, bör hon sluta att tänka på sitt eget utseende.

— I sådana fall har en kvinna inte ofta mycket utseende kvar att tänka på.

— Men, kära du, du måste verkligen göra ett besök hos mr Bingley, när han blir vår granne.

— Det vet jag inte om jag kan lova, försäkrar jag dig.

— Men tänk på våra döttrar. Tänk bara, vilket parti det skulle bli för en av dem. Sir William och lady Lucas äro beslutna att göra visit endast och allenast av den anledningen, ty i allmänhet, som du vet, göra de inte besök hos nya grannar. Du måste verkligen göra det, ty det blir omöjligt för oss att göra visit hos honom, om inte du gör det.

— Du är sannerligen allt för ängsligt betänksam.

Jag är säker på att mr Bingley kommer att bli mycket glad över att få mottaga ditt besök, och jag vill skicka några rader med dig för att försäkra honom om att jag hjärtans gärna samtycker till att han gifter sig med vilken av flickorna han önskar, ehuru jag måste lägga in ett gott ord för min lilla Lizzy.

— Jag hoppas du inte gör något sådant. Lizzy är inte en bit bättre än de andra; jag är övertygad om att hon inte är hälften så vacker som Jane eller hälften så godlynt som Lydia. Men du ger alltid henne företrädet.

— Ingen av dem har mycket att komma med, svarade han, de äro alla enfaldiga och okunniga som andra flickor, men Lizzy har något bättre fattningsgåva än sina systrar.

— Hur kan du tala illa om dina egna barn på detta sätt? Du finner nöje i att plåga mig. Du har inte något medlidande med mina stackars nerver.

— Misstag, min kära vän. Jag har stor respekt för dina nerver. De äro mina gamla vänner. Jag har nu i åtminstone tjugu år aktningsfullt hört dig tala om dem.

— Ack, du vet inte, hur jag lider.

— Men jag hoppas du hämtar dig och kommer att leva, så att du får se många unga män med en inkomst av fyra tusen om året slå sig ner i grannskapet.

— Det kommer inte att gagna oss, om tjugu sådana personer komma hit, eftersom du inte vill besöka dem.

— Lita på, kära du, att, när det blir tjugu, så kommer jag att besöka dem alla.

Mr Bennet var en så egendomlig blandning av livlig intelligens, sarkastisk humor, förbehållsamhet och nyckfullhet, att trots tjugutre års erfarenhet hans hustru ej hade lyckats komma underfund med hans karaktär. *Hennes* själ var mindre svår att pejla. Hon var en kvinna med medelgott förstånd, ringa bildning och ombytligt lynne. Då hon var missnöjd, inbillade hon sig att hon var nervös. Hennes främsta mål i livet var att få sina döttrar gifta; hennes glädje var att göra visiter och höra nyheter.

ANDRA KAPITLET.

Mr Bennet var bland de första av dem, som uppvaktade mr Bingley. Han hade alltid ämnat besöka honom, ehuru han ständigt och jämt till det sista försäkrade sin hustru, att han icke skulle göra det, och ända till aftonen av den dag, då visiten gjordes, hade hon icke någon aning därom. Då yppades den på följande sätt.

Då mr Bennet såg sin andra dotter sysselsatt med att kläda en hatt, sade han plötsligt till henne:

— Jag hoppas mr Bingley kommer att tycka om den, Lizzy.

— Det är omöjligt för oss att veta, vad mr Bingley tycker om, sade hennes mor harmset, eftersom vi inte skola göra visit hos honom.

— Men du glömmer, mamma, sade Lizzy, att vi komma att träffa honom på bjudningar och att mrs Long har lovat att presentera honom för oss.

— Jag tror inte, att mrs Long kommer att göra något sådant. Hon har två egna brorsdöttrar. Hon är en självisk, hycklande kvinna, och jag har inte någon hög tanke om henne.

— Inte jag heller, sade mr Bennet, och det gläder

mig att höra, att du inte litar på att hon kommer att stå dig till tjänst.

Mrs Bennet värdigades icke svara något, men ur stånd att lägga band på sig, började hon banna en av sina döttrar.

— För Guds skull sluta att hosta så där! Ha litet medlidande med mina nerver! Du rent av sliter sönder dem.

— Kitty hostar inte med någon urskillning, sade hennes far, hon passar in sina anfall så illa.

— Jag hostar inte för mitt nöjes skull, svarade Kitty vresigt. När blir din nästa bal, Lizzy?

— Fjorton dar i morgon.

— Ja, så är det, utropade hennes mor, och mrs Long kommer inte tillbaka förrän dagen förut, så att det blir alldeles omöjligt för henne, att presentera honom, då hon inte själv känner honom.

— Då kan du ta loven av din vän och presentera mr Bingley för *henne*.

— Omöjligt, min vän, omöjligt, då jag inte själv är bekant med honom; hur kan du vara så retsam?

— Din försiktighet är mycket prisvärd. Fjorton dagars bekantskap är sannerligen alltför litet. Man kan inte veta, hurudan en man verkligen är efter

fjorton dagar. Men om *vi* inte våga, kommer någon annan att göra det; mrs Long och hennes brorsdöttrar måste för all del söka efter ett lämpligt tillfälle att bli presenterade, och därför, eftersom hon kommer att uppfatta detta som ett bevis på vänlighet, så ifall du inte vill göra henne denna tjänst, ämnar jag själv åtaga mig det.

Flickorna stirrade på sin far. Mrs Bennet sade bara: Dumheter, dumheter!

— Vad kan detta tvärsäkra utrop betyda, frågade han. Anser du formerna för presentation och den vikt, som lägges därpå, för bara dumheter? Jag delar inte riktigt din åsikt i *detta* hänseende. Vad säger du, Mary? Jag vet ju, att du är en flicka med eftertanke, som läser stora böcker och gör utdrag ur dem.

Mary ville säga något mycket förståndigt, men visste inte, hur hon skulle komma fram därmed.

— Medan Mary klarar sina tankar, fortsatte han, låt oss återvända till mr Bingley.

— Jag är alldeles utledsen på mr Bingley, ropade hans hustru.

— Det var ledsamt att höra, men varför talade du inte om det för mig förr? Om jag hade vetat det i morse, så skulle jag visst inte ha gjort visit hos

honom. Det är högst olyckligt; men då jag verkligen har avlagt besöket, så kunna vi nu inte undgå att göra hans bekantskap.

Damernas förvåning var just vad han önskade. Mrs Bennets häpenhet övergick måhända de andras; dock, när den första översvallande glädjen lagt sig, förklarade hon, att det var vad hon hade väntat sig hela tiden.

— Så snällt det var av dig, min käre man! Men jag visste, att jag skulle lyckas övertala dig till sist. Jag var viss om att du höll alltför mycket av dina flickor för att försumma en sådan bekantskap. Så glad jag är! Och det var ett så gott skämt också, att du begav dig dit i morse och inte sade ett ord därom förrän nu.

— Nu, Kitty, får du hosta så mycket du behagar, sade mr Bennet, och med dessa ord lämnade han rummet, trött på sin hustrus utbrott av hänryckning.

— Vilken förträfflig far ni har, flickor! sade hon, sedan dörren stängts. Jag vet inte, hur ni någonsin skall kunna löna honom för hans godhet, och inte mig heller för den delen. Vid vår ålder är det inte behagligt, det kan jag säga er, att göra nya bekantskaper varje dag, men för er skull ville vi göra vad som helst. Lydia, min älskling, ehuru du

är den yngsta, är jag viss på att mr Bingley kommer att dansa med dig på nästa bal.

— Hå! sade Lydia morskt, jag är inte rädd, ty fastän jag är den yngsta, är jag ändå längst.

Återstoden av aftonen tillbragtes med gissningar, hur snart han skulle besvara mr Bennets visit, och med avgörande av frågan, när de skulle bjuda honom till middag.

TREDJE KAPITLET.

Allt vad mrs Bennet, med biträde av sina fem döttrar, kunde fråga med avseende på mr Bingley, var dock icke tillräckligt för att avlocka hennes man en tillfredsställande beskrivning på föremålet. De angrepo honom på olika sätt — med rakt på sak gående frågor, fyndiga antaganden och obestämda gissningar, men han gäckade allas deras skicklighet, och de blevo slutligen tvungna att mottaga upplysningar ur andra hand av sin granne, lady Lucas. Hennes utlåtande var högst gynnsamt. Sir William var alldeles förtjust i honom. Han var helt ung, underbart vacker, utomordentligt angenäm och, för att sätta kronan på verket, han ämnade infinna sig på nästa gillebal med ett stort sällskap. Ingenting kunde vara härligare! Att vara förtjust i dans var ett säkert steg mot att bli förälskad, och livliga förhoppningar väcktes med avseende på mr Bingleys hjärta.

— Om jag bara får se en av mina döttrar väl försörjd som husfru på Netherfield, sade mrs Bennet till sin man, och alla de andra lika bra gifta, så har jag ingenting mer att önska i livet.

Några dagar senare besvarade mr Bingley mr

Bennets visit och satt ungefär tio minuter med honom i hans bibliotek. Han hade hoppats att få tillfälle att se de unga damerna, om vilkas skönhet han hört så mycket, men han träffade endast fadern. Damerna hade litet bättre tur, ty från ett fönster i övre våningen kunde de konstatera, att han hade en blå rock och red en svart häst.

En inbjudning till middag avsändes kort därpå, och redan hade mrs Bennet uttänkt de rätter, som skulle göra heder åt hennes bord, då ett svar kom, som gjorde, att det hela måste uppskjutas. Mr Bingley måste vara i London dagen därpå och var följaktligen ur stånd att antaga deras inbjudning etc. Mrs Bennet blev alldeles bragt ur fattningen. Hon kunde icke tänka sig, vad han kunde ha att göra i London så snart efter sin ankomst till Hertfordshire, och hon började frukta, att han ständigt och jämt skulle flyga omkring från den ena platsen till den andra och aldrig bli fast bosatt på Netherfield, som han borde vara. Lady Lucas lugnade hennes farhågor]något genom att framkasta den tanken, att han rest till London bara för att få ihop ett stort sällskap till gillebalen i Meryton, och ett rykte spred sig snart, att mr Bingley ämnade taga med sig tolv damer och sju

herrar till denna tillställning. Flickorna voro bedrövade över ett så stort antal damer, men de tröstade sig, då de dagen före balen fingo höra, att han i stället för tolv endast fört med sig sex från London — sina fem systrar och en kusin. Och när sällskapet inträdde i balsalen, bestod det inalles endast av fem personer, mr Bingley, hans två systrar, den äldre systemns man och en annan ung man.

Mr Bingley såg bra ut, förde sig som en gentleman och hade ett otvunget, okonstlat sätt. Hans systrar voro fina damer med ett uppträdande, som tydligen angav, att de tillhörde stora världen. Hans svåger, mr Hurst, gjorde endast intryck av att vara en gentleman, men hans vän, mr Darcy, tilldrog sig snart allas uppmärksamhet genom sin fina, högburna gestalt, sina vackra drag, sin nobla min och det rykte, som spred sig inom fem minuter efter hans inträde, att han hade tio tusen om året. Herrarna förklarade, att han var en fin karl, damerna försäkrade, att han var mycket vackrare än mr Bingley, och han betraktades med stor beundran ungefär halva aftonen, tills hans sätt väckte en avsmak, som hastigt kom hans popularitet att sjunka; man upptäckte nämligen, att

han var stolt, att han satte sig över sällskapet och var för hög för att kunna känna trevnad där. Hela hans stora gods i Derbyshire kunde då icke rädda honom från att ha ett högst fränstötande, obehagligt utseende och vara ovärdig att jämföras med sin vän.

Mr Bingley hade snart gjort sig bekant med de förnämsta personerna i sällskapet; han var livlig och öppen, dansade varje dans, var ledsen att balen slutade så tidigt, och talade om att själv ge en sådan på Netherfield. Sådana älskvärda egenskaper måste tala för sig själva. Vilken skillnad mellan honom och hans vän! Mr Darcy dansade endast en gång med mrs Hurst och en gång med miss Bingley, avböjde att bli presenterad för någon annan dam och tillbragte den övriga delen av aftonen med att gå omkring i rummet och då och då tala med någon medlem av sitt eget sällskap. Man var nu på det klara med hans karaktär. Han var den stoltaste, obehagligaste man i världen, och alla hoppades, att han aldrig skulle komma dit igen. Bland dem, som häftigast klandrade honom, var mrs Bennet, vars misshag över hans allmänna uppträdande skärptes till särskilt stark förbittring, på den grund att han visat ringaktning mot en av

hennes döttrar.

Elisabet Bennet hade till följd av bristen på kavaljerer varit tvungen att sitta under två danser, och under en del av denna tid hade mr Darcy stått nog nära henne, för att hon skulle höra ett samtal mellan honom och mr Bingley, som avbröt dansen under några ögonblick för att nödga sin vän att delta i den.

— Se så, Darcy, sade han, du måste nödvändigt dansa. Jag kan inte med att se dig stå för dig själv på det där dumma viset. Det vore mycket bättre, att du dansade.

— Det kommer jag sannerligen inte att göra. Du vet, hur jag avskyr det, så framt jag inte är särskilt bekant med min dam. På en sådan bal som den här skulle det vara odrägligt. Dina systrar äro uppbyggda, och det finns inte en annan dam i det här rummet, som det inte skulle vara ett syndastraff för mig att dansa med.

— Jag skulle inte vilja vara så granntyckt, som du är, ropade Bingley, inte för ett kungarike! På min ära, jag har aldrig i mitt liv träffat så många trevliga flickor som i afton, och, som du ser, äro flera av dem ovanligt vackra.

— *Du* dansar med den enda vackra flickan i

sällskapet, sade mr Darcy, kastande en blick på den äldsta miss Bennet.

— Hon är verkligen den skönaste varelse, jag någonsin sett! Men en av hennes systrar sitter just bakom dig; hon är också mycket vacker och, jag må säga, mycket behaglig. Låt mig bedja min dam presentera dig!

— Vilken menar du? sade han och, vändande sig om, såg han ett ögonblick på Elisabet; då han uppfångade hennes blick, drog han undan sin egen och sade helt kallt: Hon går väl an, men hon är inte nog vacker för att fresta mig, och jag känner mig verkligen inte upplagd för att ge upprättelse åt unga damer, som blivit försmådda av andra herrar. Du gjorde bäst i att återvända till din dam och njuta av hennes leenden, ty du förspiller tiden med mig.

Mr Bingley följde hans råd. Mr Darcy avlägsnade sig, och Elisabet satt där med föga vänliga känslor mot honom. Hon berättade emellertid historien på ett mycket livfullt sätt för sina vänner, hon hade nämligen ett särdeles livligt och skämtsamt lynne, som fann nöje i allt, som var löjligt.

Aftonen förflöt på det hela taget angenämt för hela familjen. Mrs Bennet hade sett sin äldsta

dotter mycket beundrad av sällskapet från Netherfield. Mr Bingley hade dansat med henne två gånger, och hon hade blivit bemärkt av hans systrar. Jane kände lika mycket tillfredsställelse häröver som hennes mor, ehuru på ett lugnare sätt. Elisabet deltog i Janes glädje. Mary hade hört sig omtalas för miss Bingley som den mest bildade flickan i trakten, och Catherine och Lydia hade varit nog lyckliga att aldrig sakna kavaljerer, vilket var allt vad de ännu lärt att skatta på en bal. De återvände därför vid gott lynne till Longbourn, den by, där de bodde, och vars förnämsta invånare de voro. De funno mr Bennet ännu uppe. Då han var fördjupad i läsning, frågade han icke efter vad tiden led, och vid detta tillfälle var han ganska nyfiken med avseende på resultatet av en afton, som hade väckt så glänsande förhoppningar. Han hade nästan hoppats, att alla hans hustrus beräkningar med avseende på främlingen skulle gäckas, men han fann snart, att han skulle få höra en helt annan historia.

— O, käraste du, utropade hon, då hon inträdde i rummet, vi ha haft en alldeles förtjusande afton, en utomordentligt lyckad bal. Jag önskar du hade varit där. Jane blev alldeles otroligt beundrad. Alla

talade om hur bra hon såg ut. Mr Bingley tyckte, att hon var utmärkt vacker, och dansade två gånger med henne! Tänk bara, kära du, han dansade verkligen två gånger med henne, och hon var den enda dam i sällskapet, han bjöd upp för andra gången. Först bjöd han upp miss Lucas. Jag var så förargad att se honom dansa med henne, men i alla händelser beundrade han henne inte alls, och det vet du ju att ingen kan göra, men han tycktes bli alldeles slagen av Jane, då han såg henne dansa. Han frågade, vem hon var, blev presenterad och bjöd upp henne till nästa dans. Den tredje dansade han med miss King, den fjärde med Maria Lucas, den femte med Jane igen och den sjätte med Lizzy och miss Boulanger.

— Om han hade haft något medlidande med mig, ropade hennes man otåligt, så skulle han inte ha dansat hälften så mycket! För Guds skull, säg ingenting mer om hans damer. O, om han hade vrickat sin fot under första dansen!

— Kära du, fortsatte mrs Bennet, jag är alldeles förtjust i honom. Han är så utomordentligt vacker, och hans systrar äro förtjusande kvinnor. Aldrig i mitt liv har jag sett något mera elegant än deras dräkter, jag försäkrar, att spetsarna på mrs Hursts

klänning —

Här blev hon åter avbruten. Mr Bennet protesterade mot någon beskrivning på bjäfs. Hon måste därför ge sig in på en annan del av ämnet och berättade med mycken bitterhet och åtskillig överdrift om mr Darcys upprörande ohövlighet.

— Men jag kan försäkra dig, tillade hon, att Lizzy inte förlorar mycket genom att icke falla honom i smaken, ty han är en högst obehaglig, ryslig man, inte alls värd, att man behagar honom. Så hög och så inbilsk, att han var alldeles odräglig. Han gick hit och han gick dit, inbillande sig, att han var något så storartat! Jag önskar, att du hade varit där och stukat honom, som du kan göra det. Jag rent ut avskyr mannen.

FJÄRDE KAPITLET.

När Jane och Elisabet blevo ensamma, uttryckte den förra, som förut varit mycket försiktig i sina lovord över mr Bingley, för sin syster, hur mycket hon beundrade honom.

— Han är just vad en ung man bör vara, sade hon, förståndig, godlynt, livlig, och jag har aldrig sett ett så behagligt sätt — så mycken otvungenhet förenad med en så fulländad belevnhet!

— Han är vacker också, svarade Elisabet, vilket en man även bör vara, om han möjligtvis kan. Hela hans person blir därigenom fullkomlig.

— Jag blev mycket smickrad över att han bjöd upp mig för andra gången. Jag väntade mig icke en sådan artighet.

— Gjorde du inte det? Det gjorde jag för dig. Men detta är en stor olikhet mellan oss. Artig-heter överraska alltid dig, aldrig mig. Vad kunde vara mera naturligt än att han bjöd upp dig en gång till? Han kunde inte undgå att se, att du är ungefär fem gånger så vacker som varje annan dam i sällskapet. Nåja, han är verkligen mycket behaglig, och jag ger dig min tillåtelse att tycka om honom. Du har tyckt

om mången dummare än han.

— Kära Lizzy!

— Å, du är mycket för benägen, som du vet, att tycka om folk i allmänhet. Du ser aldrig ett fel hos någon. Alla människor äro goda och angenäma i dina ögon. Jag har aldrig i mitt liv hört dig tala illa om en mänsklig varelse.

— Jag skulle önska, att jag inte vore alltför snar att klandra någon; men jag säger alltid, vad jag tänker.

— Jag vet, att du gör det, och det är *det*, som är det underliga. Med *ditt* goda förstånd att vara så ärligt blind för andras dårskaper och oförnuft! Låtsad uppriktighet är vanlig nog — man möter den litet varstans. Men att vara uppriktig utan förställning eller biavsikt — att se det goda i vars och ens karaktär och göra det ännu bättre och alldeles förtiga det dåliga, det tillhör dig allena. Således tycker du om mr Bingleys systrar också, eller hur? Deras sätt att vara kan verkligen inte jämföras med hans.

— Det kan det visserligen inte, det första intrycket är sådant. Men man finner, att de äro mycket behagliga damer, när man samtalar med dem. Miss Bingley skall bo hos sin bror och sköta

hans hushåll, och jag tror, att jag misstager mig mycket, om vi inte komma att finna en särdeles trevlig granne i henne.

Elisabet lyssnade under tystnad, men kände sig icke övertygad; deras uppträdande på balen hade icke varit ägnat att behaga alla, och som hon ägde snabbare iakttagelseförmåga och mindre vekhet i lynnet än sin syster och som hennes omdöme ej var förvillat av någon hänsyn för henne själv, var hon föga böjd att skänka dem sitt gillande. De voro verkligen mycket fina damer, de saknade icke gott humör, när de voro belåtna, ej heller förmåga att visa sig angenäma, när de så ville, men de voro stolta och inbilska. De sågo ganska bra ut, hade fått sin uppfostran i en av de förnämsta pensionerna i London, hade en förmögenhet av tjugu tusen pund, hade för vana att göra av med mera pengar, än de borde, och att umgås med förnämt folk och kände sig därför i alla hänseenden berättigade att tänka högt om sig själva och lågt om andra. De tillhörde en aktad familj i norra England, en omständighet, som var djupare inpräglad i deras minnen, än att deras broders och deras egen förmögenhet hade förvärvats genom affärsverksamhet.

Mr Bingley ärvde en summa av nästan hundra

tusen pund av sin far, som hade ämnat köpa en egendom, men ej levde nog länge för att sätta sin avsikt i verket. Mr Bingley hade samma avsikt och utsåg ibland ett grevskap, där han ville slå sig ner, men som han nu hade fått en lämplig bostad, var det ovisst för många av dem, som bäst kände hans makliga lynne, huruvida han icke skulle komma att tillbringa återstoden av sina dagar på Netherfield och lämna omsorgen att köpa ett gods åt nästa generation.

Hans systrar voro mycket angelägna, att han skulle få ett eget gods, men ehuru han nu hade slagit sig ner endast som hyresgäst, var miss Bingley för ingen del ovillig att presidera vid hans bord — ej heller var mrs Hurst, som hade gift sig med en man, som var mera fin av sig än förmögen, mindre benägen att anse hans hus som sitt hem, när det så passade henne. Mr Bingley hade icke varit myndig två år, då han genom en tillfällig rekommendation blev frestad att se på Netherfield. Han såg på det utan och innan under en halvtimme, fann behag i dess läge och de förnämsta rummen, var belåten med vad ägaren sade till dess beröm, och hyrde det genast.

Mellan honom och Darcy rådde en mycket nära

vänskap oaktat den stora olikheten i deras karaktärer. Bingley var kär för Darcy på grund av otvungenheten, öppenheten och böjligheten i sitt lynne, ehuru ingen karaktär kunde förete en större motsats till hans egen och ehuru han aldrig syntes missnöjd med sin egen. Bingley hade den fastaste tillit till kraften av Darcys blick och den högsta tanke om hans omdöme. Med avseende på förståndets skärpa var Darcy överlägsen. Bingley var aldeles icke klent utrustad, men Darcy var mycket intelligent. Han var på samma gång högdragen, reserverad och granntyckt, och hans sätt var icke tilldragande, ehuru han var väluppfostrad. I detta jävseende hade hans vän ett avgjort företräde. Bingley var säker om att bli omtyckt, var helst han visade sig, Darcy däremot stötte beständigt folk för huvudet.

Det sätt, varpå de talade om Merytonbalen var tillräckligt betecknande. Bingley hade aldrig i sitt liv träffat trevligare människor eller vackrare flickor, alla hade varit så vänliga och uppmärksamma mot honom, där hade icke varit någon etikett eller stelhet, han hade snart känt sig bekant med hela sällskapet, och vad miss Bennet beträffar, kunde han inte tänka sig en ängel skönare. Darcy hade tvärtom sammanträffat med

en hop människor, hos vilka det fanns föga skönhet och alls ingen belevnhet, han hade icke känt det ringaste intresse för någon av dem och hade icke rönt uppmärksamhet eller haft nöje av någon. Han erkände, att miss Bennet var vacker, men hon log för mycket.

Mrs Hurst och hennes syster medgåvo, att det var så, men likväl beundrade de henne och tyckte om henne, de förklarade, att hon var en söt flicka och en, som de icke hade något emot att närmare lära känna. Det var alltså en avgjord sak, att miss Bennet var en söt flicka, och deras broder kände sig på grund av en sådan rekommendation berättigad att tänka om henne som han behagade.

FEMTE KAPITLET.

Ett kort stycke från Longbourn bodde en familj, med vilken familjen Bennet var särdeles intimt förbunden. Sir William Lucas hade förut varit affärsman i Meryton, där han förtjänat en tämligen stor förmögenhet och där han blivit adlad till följd av en adress till konungen under den tid han beklädde borgmästareämbetet. Denna utmärkelse hade måhända stigit honom för mycket åt huvudet. Den hade hos honom väckt avsmak för hans affär och för hans bostad i en liten köpstad, och lämnande dem båda, hade han med sin familj flyttat till ett ställe ungefär en mil från Meryton, som från denna tid fick namnet Lucas Lodge och där han med behag kunde tänka på sin egen betydelse och, utan att vara hindrad av affären, sysselsätta sig enbart med att vara artig mot alla. Ty ehuru han var uppblåst av sin rang, gjorde den honom icke högdragen, tvärtom var han idel uppmärksamhet mot alla. Av naturen var han oförarglig, vänlig och tillmötesgående, hans presentation vid hovet gjorde honom hövisk i sitt sätt.

Lady Lucas var en god själ, icke alltför begåvad

för att vara en värdefull granne för Mrs Bennet. De hade flera barn. Det äldsta av dessa, en förständig, intelligent ung dam på ungefär tjugusju år, var Elisabets förtrogna vän.

Att flickorna Lucas och flickorna Bennet skulle träffas för att tala om en bal var alldeles nödvändigt, och morgonen efter den nyss omtalade balen kommo de förra till Longbourn för att meddela sig med sina vänner.

— Du började din afton bra, Charlotte, sade Mrs Bennet artigt och med självbehärskning till Miss Lucas. Du var Mr Bingleys första val.

— Ja, men han syntes finna mer behag i sitt andra.

— Å, du menar Jane, förmodar jag, emedan han dansade två gånger med henne. Visst såg det ut, som om han beundrade henne — jag tror nästan, att han *gjorde* det — jag hörde någonting därom — jag vet knappast vad — någonting om Mr Robinson.

— Kanske ni menar de ord, jag hörde växlas mellan honom och Mr Robinson; talade jag inte om det för er? Mr Robinsons fråga till honom, hur han tyckte om våra Merytonbaler, och om han inte fann, att det var bra många vackra damer i

sällskapet och vilken han tyckte vara den vackraste? och det svar, han omedelbart gav på den sista frågan: »Jo, den äldsta miss Bennet utan allt tvivel, om den saken kunna inte meningarna vara delade.»

— Nå, det var då sannerligen klart besked — det ser ut som om — men allt kan ändå gå om intet, förstår du.

— Vad jag fick höra var mera behagligt än vad som kom till *dina* öron, Eliza, sade Charlotte. Mr Darcy är inte så värd att lyssna till som hans vän, eller hur? Stackars Eliza, att bara *gå an!*

— Jag ber dig att inte sätta den idén i Lizzys huvud att bli förargad över hans förolämpning, ty han är en så obehaglig människa, att det skulle vara rent av en olycka att bli omtyckt av honom. Mrs Long talade om för mig i går afton, att han satt bredvid henne en halvtimme utan att öppna munnen en gång.

— Är du alldeles säker på det? Är det inte ett litet misstag? sade Jane. Jag är viss på att jag såg mr Darcy tala med henne.

— Ja, därför att hon till slut frågade honom, hur han tyckte om Netherfield, och han kunde inte låta bli att svara henne, men hon sade, att han tycktes

vara mycket ond över att bli tilltalad.

— Miss Bingley berättade mig, sade Jane, att han aldrig talar mycket, så framt han inte befinner sig bland nära bekanta. I deras sällskap är han synnerligen angenäm.

— Jag tror inte ett ord därav, kära du. Om han hade varit så angenäm, så skulle han talat med mrs Long. Men jag kan gissa, hur det var; alla säga, att han är förfärligt högfärdig, och jag är säker om att han på något sätt fått höra, att mrs Long inte har eget ekipage och kommit till balen i hyrvagn.

— Jag fäster mig inte vid, att han inte talade med mrs Long, men jag önskar, att han hade dansat med Eliza.

— En annan gång, Lizzy, sade hennes mor, skulle jag inte dansa med honom, om jag vore i ditt ställe.

— Jag tror, att jag säkert kan lova dig att *aldrig* dansa med honom.

— Hans stolthet, sade miss Lucas, stöter mig icke så mycket som stolthet ofta gör, därför att det finns en ursäkt därför. Man kan inte undra på att en så fin ung man med familj, förmögenhet och alla förmåner har höga tankar om sig själv. Om jag får uttrycka mig så, han har *rätt* att vara stolt.

— Detta är mycket sant, svarade Elisabet, och jag kunde med lätthet förlåta *hans* stolthet, om han inte hade sårat *min*.

— Stolthet, anmärkte Mary, som berömde sig av sitt säkra omdöme, är ett mycket allmänt fel, efter vad jag tror. Allt vad jag har läst har givit mig den övertygelsen, att det verkligen är mycket vanligt; att människonaturen är synnerligen benägen därför, och att det är mycket få av oss, som icke hysa en känsla av självbelåtenhet med anledning av en eller annan egenskap, verklig eller inbillad. Fåfänga och stolthet äro olika saker, ehuru dessa ord ofta brukas liktydigt. En person kan vara stolt utan att vara fåfäng. Stolthet hänför sig mera till vår egen tanke om oss själva, fåfänga till vad vi önska att andra skola tänka om oss.

— Om jag vore så rik som mr Darcy, sade en ung Lucas, som kommit med sina systrar, skulle jag inte fråga efter hur stolt jag var. Jag skulle hålla ett släpp rävhundar och dricka en butelj vin varje dag.

— Då skulle du dricka mycket mera än du borde, sade mrs Bennet, och om jag finge se dig i färd därmed, skulle jag genast taga ifrån dig buteljen.

Gossen invände, att det fick hon inte göra,

hon fortsatte att förklara, att hon skulle göra det, och dispyten slutade först med besökets slut.

SJÄTTE KAPITLET.

Damerna på Longbourn gjorde snart sin uppvaktning hos damerna på Netherfield. Visiten besvarades på vederbörligt sätt. Miss Bennets behagliga sätt slog allt mera an på mrs Hurst och miss Bingley, och ehuru modern var odräglig och de yngre systrarna icke värda att tala med, uttryckte de för de två äldsta systrarna en önskan att bli närmare bekanta med *dem*. Av Jane mottogs denna uppmärksamhet med den största glädje, men Elisabet såg ännu förnäm nedlåtenhet i deras behandling av alla, knappast med undantag av hennes syster, och kunde icke tycka om dem, ehuru deras vänlighet mot Jane, sådan den nu var, hade ett visst värde, då den högst sannolikt rönte inflytande av deras broders beundran. Det var i allmänhet tydligt, när helst de träffades, att han verkligen beundrade henne, och för Lizzy var det lika tydligt, att Jane gav allt mera insteg åt det tycke, hon från första ögonblicket börjat hysa för honom, och var på väg att bli mycket förälskad; men hon såg med glädje, att detta troligtvis ej skulle bli upptäckt av folk i allmänhet, efter som Jane med en stark känsla förenade en behärskning

och en jämn glättighet i lynnet, som kunde skydda henne mot misstankar av obehöriga personer. Hon nämnde detta för sin vän miss Lucas.

— Det blir kanske nöjsamt, svarade Charlotte, att kunna lura allmänheten i ett fall sådant som detta, men det är ibland ofördelaktigt att vara så väl skyddad. Om en kvinna med samma skicklighet döljer sitt tycke för föremålet därför, kan hon gå miste om tillfället att vinna hans hjärta, och det blir en klen tröst att tro, att andra äro lika okunniga om saken som han själv. Det finns så mycket av tacksamhet eller fåfänga i varje böjelse, att det icke är tryggt att lämna någon sådan åt sig själv. Vi kunna alla obehindrat *börja* — ett litet tycke är naturligt nog, men det är mycket få av oss, som ha mod nog att bli verkligen förälskade utan uppmuntran. I nio fall av tio gör en kvinna bäst i att visa *mera* hängivenhet än hon verkligen känner. Bingley tycker utan tvivel om din syster, men han kanske aldrig kommer att göra mera än tycka om henne, om hon inte hjälper honom på traven.

— Men det gör hon verkligen, så mycket som hennes natur medgiver det. Om *jag* kan märka hennes tycke för honom, måste han sannerligen vara en dummerjös, om inte han också kan

upptäcka det.

— Kom ihåg, Elisa, att han inte känner Janes karaktär så bra som du.

— Men om en kvinna hyser tycke för en man och inte bjuder till att dölja det, så måste han märka det.

— Kanhända han måste göra det, om han träffar henne tillräckligt ofta. Men ehuru Bingley och Jane råkas ganska ofta, så sker det aldrig flera timmar å rad; och som de alltid träffas i stora, blandade sällskap, kunna de omöjligen använda varje ögonblick på samtal med varandra. Jane bör därför så väl som möjligt begagna varje halvtimme, under vilken hon kan fånga hans uppmärksamhet. När hon är säker på honom, blir det tid nog att bli förälskad så mycket hon behagar.

— Din plan är god, svarade Elisabet, såvida det inte är fråga om något annat än önskan att bli väl gift, och om jag vore besluten att skaffa mig en rik man eller över huvud taget en man, tror jag bestämt att jag skulle antaga den. Men sådana äro inte Janes känslor, hon handlar inte med beräkning. Ännu kan hon inte ens vara säker på djupet av sin egen känsla, ej heller på dess förnuftighet. Hon har inte känt honom längre än fjorton dagar. Hon

dansade fyra gånger med honom i Meryton, hon träffade honom en förmiddag i hans hem och har sedan ätit middag tillsammans med honom fyra gånger. Detta är inte tillräckligt för att komma underfund med hans karaktär.

— Inte som du framställer saken. Hade hon bara *ätit middag* med honom, så kunde hon endast ha upptäckt, om han hade god aptit, men du måste komma ihåg, att de ha också tillbragt fyra aftnar tillsammans — och fyra aftnar kunna göra rätt mycket.

— Ja, dessa fyra aftnar ha satt dem i stånd att de tycka mer om Vingt-et-un än Commerce; men med avseende på någon annan utmärkande egenskap tror jag inte att mycket blivit lagt i dagen.

— Nåväl, sade Charlotte, jag önskar av hela mitt hjärta Jane framgång, och om hon blev gift med honom i morgon dag, skulle jag tro, att hon hade lika god utsikt att bli lycklig, som om hon studerade hans karaktär ett helt år. Lycka i äktenskapet beror helt och hållet på slumpen. Om kontrahenterna aldrig så väl känna varandras lynnen på förhand och om de äro varandra aldrig så lika, så befordrar det icke det minsta deras lycka. De bli alltid tillräckligt olika efteråt för att

båda ha sin del av ledsamheter och det är bättre att känna så litet som möjligt av bristerna hos den person, tillsammans med vilken man skall framleva sitt liv.

— Jag måste skratta, Charlotte, men detta är inte riktigt. Du vet, att det inte är riktigt och att du aldrig själv skulle handla på detta sätt.

Sysselsatt med att iakttaga mr Bingleys uppmärksamhet mot hennes syster, var Elisabet långt ifrån att misstänka, att hon själv höll på att bli föremål för ett visst intresse i hans väns ögon. Mr Darcy hade i början knappast medgivit, att hon var vacker; han hade på balen sett på henne utan beundran, och när han träffade henne nästa gång, såg han på henne endast med kritiska blickar. Men knappast hade han gjort det klart för sig själv och sina vänner, att hon knappt hade ett vackert drag i sitt ansikte, förrän han började finna, att det hade ett ovanligt intelligent uttryck tack vare hennes vackra mörka ögon. På denna upptäckt följde åtskilliga andra, som voro lika förödmjukande. Ehuru han med sin kritiska blick hade iakttagit mer än en brist på fullkomlig symmetri i hennes gestalt, var han tvungen att erkänna, att hennes figur var nätt och behaglig, och fastän han påstod, att hennes

sätt icke vittnade om världsvana, fängslades han av hennes otvungna glättighet. Härom svävade hon i fullkomlig okunnighet, för henne var han endast den man, som på intet håll sökte att behaga och som icke hade tyckt, att hon var vacker nog, för att han skulle vilja dansa med henne.

Han började önska att lära känna henne närmare, och som en inledning till att själv öppna ett samtal med henne lyssnade han till hennes samtal med andra. Detta hans handlingssätt väckte hennes uppmärksamhet. Det var hos sir William Lucas, där ett stort sällskap var samlat.

— Vad menar mr Darcy, sade hon till Charlotte, med att lyssna till mitt samtal med överste Forster?

— Det är en fråga, som endast mr Darcy kan besvara.

— Men om han gör det en gång till, så skall jag sannerligen låta honom veta, att jag förstår, vilken hans avsikt är. Han är mycket satirisk av sig, och om jag inte själv börjar bli ohövlig, så kommer jag snart att bli rädd för honom.

Då han snart därefter närmade sig dem, ehuru utan att synas ha för avsikt att tilltala dem, sökte miss Lucas hindra sin vän att nämna något dylikt för honom; detta hade dock alldeles motsatt verkan

på Elisabet, som vände sig till honom och sade:

— Tyckte ni inte, mr Darcy, att jag uttryckte mig ovanligt väl nyss, då jag plågade överste Forster med böner, att han skulle ge oss en bal i Meryton?

— Med stor energi — det är en sak, som alltid gör en dam energisk.

— Ni är sträng mot oss.

— Det blir snart *hennes* tur att bli förargad, sade miss Lucas. Jag skall öppna klaveret, Elisa, och du vet, vad som då följer.

— Du är verkligen en bra egendomlig vän, som alltid vill, att jag skall spela och sjunga för vilket sällskap som helst. Om min musikaliska talang gjort mig fåfäng, så hade du varit ovärderlig, men som det nu är, ville jag hellre slippa att uppträda inför dessa åhörare, som måste vara vana att höra de mest framstående exekutörer. Då miss Lucas ändock höll i sig, tillade hon: Nå, om det måste ske, så får jag väl lov att göra det. Hennes prestation var behaglig, ehuru för ingen del framstående. Sedan hon sjungit ett par sånger och innan hon kunde svara på de ivriga uppmaningarna av åtskilliga personer, att hon skulle sjunga något mera, intogs hennes plats vid instrumentet med stor iver av hennes syster Mary som, då hon var den

enda av systrarna, som icke hade utseendet för sig, hade arbetat strängt för att vinna kunskaper och talanger och alltid var angelägen att låta höra sig.

Mary hade varken stor begåvning eller smak, och ehuru hennes fåfänga hade befordrat hennes flit, hade den också givit henne ett pedantiskt och självbelåtet sätt att uppträda, som skulle ha skadat en högre grad av skicklighet, än hon hade uppnått. Man hade med mycket större nöje lyssnat till Elisabet, som var anspråkslös och okonstlad, ehuru hon icke spelade hälften så bra, och sedan Mary hunnit igenom en lång konsert, var hon glad att inhösta lovord och tack genom några skotska och irländska melodier, som hon spelade på anhållan av sina yngre systrar, vilka med några av ungdomarna Lucas och ett par officerare ivrigt hängåvo sig åt dansens nöje i ena ändan av rummet.

Mr Darcy stod nära dem i stum förargelse över ett sådant sätt att tillbringa aftonen med uteslutande av all konversation och var allt för upptagen av dessa tankar för att märka, att sir William Lucas stod bredvid honom, till dess denne tilltalade honom så:

— Vilket förtjusande nöje för ungdomen det här är! I sanning ingenting går upp emot dans! Jag

anser den som ett av de förnämsta prov på förfining hos bildade sällskapskretsar.

— Ja visst, och den har också den förmånen att vara på modet i världens mindre bildade sällskapskretsar. Varje vilde kan dansa.

Sir William endast log. — Er vän dansar utmärkt, fortsatte han efter en paus, då han såg Bingley förena sig med de dansande, och jag tvivlar inte på att ni själv, mr Darcy, är en mästare i konsten.

— Jag tror, att ni såg mig dansa i Meryton.

— Ja, det gjorde jag, och denna syn beredde mig inte litet nöje. Dansar ni ofta vid hovet?

— Aldrig, sir.

— Tycker ni inte, att det skulle vara en lämplig hyllningsgård åt den här platsen?

— Det är en hyllningsgård, som jag aldrig ägnar åt någon plats, om jag kan undvika det.

— Ni har ert hem i London, förmodar jag?

Mr Darcy bugade sig.

— jag funderade en gång på att bosätta mig i London, ty jag tycker mycket om fint umgänge, men jag var inte riktigt säker på att luften i London skulle vara lämplig för lady Lucas.

Han gjorde ett uppehåll i förhoppning att få ett svar, men mr Darcy var icke upplagd att giva något sådant, och då Elisabet i detta ögonblick närmade sig dem, fick han det infallet att visa sig mycket ridderlig och ropade till henne:

— Min kära miss Elisa, varför dansar ni inte? Mr Darcy, ni måste tillåta mig att för er föreställa denna unga dam som en särdeles angenäm moatjé. Och fattande hennes hand, skulle han ha räckt den åt mr Darcy, som, ehuru ytterst förvånad, icke var obenägen att mottaga den, då hon ögonblickligen drog sig undan och med någon förvirring sade till sir William:

— Jag har verkligen inte den ringaste lust att dansa. Jag ber er inte tro, att jag kom hit för att bedja om en kavaljer.

Mr Darcy anhöll allvarligt och höviskt om den äran att få dansa med henne, men förgäves. Elisabet var fast i sitt beslut, och sir William kunde inte heller rubba det genom sina övertalningsförsök.

— Ni dansar så utmärkt, miss Elisa, sade han, att det är grymt av er att neka mig glädjen att se er göra det, och ehuru mr Darcy i allmänhet inte tycker om detta nöje, så är jag viss på att han inte

kan ha något emot att under en halvtimme göra oss den glädjen.

— Mr Darcy är idel artighet, sade Elisabet leende.

— Ja, det är han verkligen, men i betraktande av den frestelse, som erbjuder sig, kära miss Elisa, kunna vi inte undra över hans tillmötesgående — ty vem skulle väl kunna vägra att dansa med en sådan dam?

Elisabet såg skälmskt på honom och vände sig bort. Hennes motstånd hade icke försämrat hennes aktier hos mr Darcy, och han tänkte på henne med ett visst välbehag, då miss Bingley tilltalade honom med dessa ord:

— Jag kan gissa föremålet för era tankar.

— Det skulle jag knappast tro.

— Ni tänker på, hur odrägligt det skulle vara att tillbringa några aftnar på detta sätt — i ett sådant sällskap, och jag är verkligen alldeles av er mening. Jag har aldrig varit så förtretad. Faddheten och ändock högljuddheten — värdelösheten och ändock självbelåtenheten hos alla dessa människor! Vad jag ville ge för att få höra era kritiska anmärkningar om dem!

— Er gissning är alldeles oriktig, det försäkrar jag er. Mina tankar voro upptagna på ett mera angenämt sätt. Jag har tänkt på det mycket stora nöje, som ett par härliga ögon i en vacker kvinnas ansikte kan skänka.

Miss Bingley fixerade ögonblickligen hans ansikte och bad, att han skulle tala om för henne, vilken dam hade förmågan att ingiva honom sådana tankar. Mr Darcy svarade helt oförskräckt: — Miss Elisabet Bennet.

— Miss Elisabet Bennet! upprepade miss Bingley Jag är helt förvånad. Hur länge har hon varit en sådan gunstling? — och var snäll och säg mig, när får jag lyckönska er?

— Det är just den fråga, som jag väntade att ni skulle rikta till mig. En kvinnas fantasi är mycket snabb, den ilar på ett ögonblick från beundran till kärlek, från kärlek till äktenskap. Jag visste, att ni skulle lyckönska mig.

— Ja, om ni tar saken så på allvar, så skall jag betrakta den som alldeles avgjord. Ni kommer att få en förtjusande svärmor, och naturligtvis kommer hon alltid att vistas på Pemberley hos er.

Han lyssnade till henne med fullkomlig likgiltighet, medan hon pratade på detta sätt och

som hans lugn övertygade henne om att allt var klappat och klart, togo hennes kvickheter icke någon ända.

1.

-
-

SJUNDE KAPITLET.

Mr Bennets förmögenhet bestod nästan helt och hållet av ett gods, som avkastade två tusen pund om året och som till förfång för hans döttrar i brist på manliga arvingar skulle som fideikommiss övergå till en avlägsen släkting. Och moderns förmögenhet, ehuru anseelig för hennes ställning i livet, kunde svårligen ersätta förlusten av hans. Hennes far hade varit advokat i Meryton och hade lämnat henne fyra tusen pund i arv.

Hon hade en syster gift med en mr Philips, som hade varit notarie hos deras far och blivit hans efterträdare, och en bror, som var bosatt i London som en ansedd affärsman.

Byn Longbourn låg endast en mil från Meryton, ett mycket passande avstånd för de unga damerna, som vanligen frestades att begiva sig dit tre eller fyra gånger i veckan för att göra sin uppvaktning hos sin moster och besöka en modehandlerska, som hade sin butik tvärs över gatan. De två yngsta döttrarna, Catherine och Lydia, voro särskilt flitiga med dessa uppvaktningar; de voro ytligare än sina systrar, och när ingenting bättre erbjöd sig, var en promenad till Meryton nödvändig för att fördriva

förmiddagstimmarna och skaffa dem samtalsämnen under aftonen; och huru fattig på nyheter trakten än i allmänhet var, lyckades de alltid att få höra några av sin moster. För närvarande voro de väl försedda både med nyheter och glädjeämnen genom den nyss inträffade ankomsten av ett milisregemente till trakten; det skulle stanna där hela vintern, och Meryton var dess huvudkvarter.

Deras besök hos mrs Philips medförde nu högst intressanta meddelanden. Varje dag vidgade i någon mån deras kännedom om officerarnas namn och förbindelser. Mr Philips kände dem alla, och detta blev för hans hustrus systerdöttrar en källa till hittills oanad sällhet. De kunde icke tala om något annat än officerare, och mr Bingleys stora förmögenhet, som väckte det livligaste intresse hos deras mor, var i deras ögon värdelös i jämförelse med en fänriks uniform.

Sedan mr Bennet en morgon lyssnat till deras utgjutelser över detta ämne, anmärkte han helt kyligt:

— Att döma av ert sätt att tala måste ni vara två av de fjolligaste flickor i trakten. Jag har misstänkt det någon tid, men nu är jag övertygad därom.

Catherine blev bragt ur fattningen och svarade

icke, men Lydia lät sig ingenting bekomma och fortsatte att uttrycka sin beundran för kapten Carter och sin förhoppning att träffa honom under dagens lopp, då han följande morgon skulle resa till London.

— Det förvånar mig, kära du, sade mrs Bennet, att du är så snar att kalla dina egna barn fjolliga. Om jag ville hysa nedsättande tankar om någons barn, så skulle det i alla fall inte vara om mina egna.

— Om mina barn äro fjolliga, så hoppas jag, att jag alltid är medveten därom.

— Ja, men förhållandet är, att de alla äro ganska begåvade.

— Jag kan smickra mig med att detta är den enda sak, med avseende på vilken vi inte äro överens. Jag hade hoppats, att våra tycken sammanfölo i varje särskild punkt, men så till vida måste jag vara av en annan mening än du, att jag tycker, att våra två yngsta döttrar äro ovanligt fjolliga.

— Min kära man, du får inte vänta, att sådana flickor skola ha lika mycket förstånd som deras far och mor. När de hinna till vår ålder, tror jag säkert, att de inte komma att tänka på officerare mer än vad vi göra. Jag minns mycket väl den tid, då jag

själv var betagen i en rödrock — och det är jag sannerligen ännu i dag i mitt hjärta; och om en stilig ung överste med fem eller sextusen om året skulle fria till en av mina flickor, så skall jag inte säga nej till honom, och jag tyckte, att överste Forster tog sig mycket bra ut i sin uniform härom kvällen hos sir William.

— Mamma, utropade Lydia, moster säger, att överste Forster och kapten Carter inte så ofta besöka miss Watson som de gjorde i början efter sin ankomst; hon ser dem nu ofta stå i Clarkes bokhandel.

Mrs Bennet hindrades från att svara av betjänten, som kom in med en biljett till miss Bennet; den kom från Netherfield och budet väntade på svar. Mrs Bennets ögon tindrade av glädje, och hon ropade ivrigt, under det att hennes dotter läste:

— Nå, Jane, vem är den från? Vad handlar den om? Vad säger han? Nå, Jane, skynda dig och tala om det för oss, skynda dig, kära barn!

— Den är från miss Bingley, sade Jane och läste sedan upp den högt.

»Kära vän!

Om ni inte är så medlidsam, att ni kommer och äter middag i dag tillsammans med Louisa och mig, löpa vi risk att hata varandra under återstoden av vårt liv, ty en hel dags tête-a-tête mellan två kvinnor kan aldrig sluta utan gräl. Kom så snart ni kan efter mottagandet av dessa rader. Min bror och de andra herrarna skola äta middag med officerarna.

Er tillgivna

Caroline Bingley.»

— Med officerarna! utropade Lydia. Det förvånar mig, att moster inte talade om *det* för oss.

— Äta middag ute, sade mrs Bennet, det är mycket olyckligt.

— Kan jag få vagnen? frågade Jane.

— Nej, kära barn, det är bäst, att du rider, därför att det ser ut, som det skulle bli regn, och då måste du stanna över natten.

— Det skulle vara en bra plan, sade Elisabet, om du vore säker på att de inte skulle erbjuda sig att skjutsa henne hem.

— Å, men herrarna måste ha mr Bingleys vagn

för att fara till Meryton, och Hursts ha inga hästar till sin.

— Jag skulle mycket hellre vilja åka.

— Men kära barn, pappa kan inte avvara hästarna, det är jag säker på. Man behöver dem för jordbruket, eller hur, min gubbe?

— Man behöver dem för jordbruket mycket oftare, än jag själv kan få använda dem.

— Men om du får använda dem i dag, sade Elisabet, så är ju mammas önskan uppfylld.

Hon avtvang slutligen sin far ett erkännande, att hästarna voro upptagna. Jane var därför tvungen att rida, och hennes mor följde henne till dörren med många vänliga spådomar om fult väder. Hennes förhoppningar gingo i uppfyllelse; Jane hade icke länge varit på väg förrän det började regna häftigt. Hennes systrar voro oroliga för henne, men modern var förtjust. Regnet fortsatte hela aftonen utan uppehåll, Jane kunde säkert icke komma tillbaka.

— Det var verkligen en god idé av mig! sade mrs Bennet mer än en gång, som om det var hon, som förmått framkalla regnet. Icke förrän morgonen därpå kom hon dock underfund med

hela framgången av sin plan. Frukosten var knappast slut, förrän ett bud från Netherfield kom med följande biljett till Elisabet:

»Käraste Lizzy!

Jag mår mycket illa i dag på morgonen, vilket, som jag förmodar, måste bero på att jag blev genomvåt i går. Mina snälla vänner vilja inte höra talas om att jag återvänder hem, förrän jag blir bättre. De yrka också på att jag får träffa doktor Jones — bli därför inte oroliga, om ni skulle få höra, att han varit hos mig — och utom att jag har ont i halsen och huvudvärk är det inte farligt med mig.

Din tillgivna syster.»

— Nå, kära du, sade mr Bennet, när Elisabet hade läst biljetten högt, om din dotter skulle få ett farligt sjukdomsanfall — om hon skulle dö, skulle det vara en tröst, att allt inträffat under jakt efter mr Bingley och på din befallning.

— Å, jag är inte alls rädd för att hon skall dö. Man dör inte av små obetydliga förkylningar. Hon kommer att bli vårdad på bästa sätt. Så länge hon

stannar där är allt mycket bra. Jag skulle vilja fara och se till henne, om jag kunde få vagnen.

Elisabet, som kände sig verkligen orolig, var besluten att besöka henne, fastän vagnen icke stod att få och som hon icke var någon ryttarinna, var enda möjligheten för henne att gå. Hon tillkännagav sitt beslut.

— Hur kan du vara så enfaldig, utropade hennes mor, och tänka på något sådant, då vägarna äro så smutsiga! Du blir inte presentabel, då du kommer dit.

— Jag blir nog så presentabel, att jag kan träffa Jane, och det är allt, vad jag önskar.

— Är det där en vink åt mig, Lizzy, sade hennes far, att jag skall skicka efter hästarna?

— Nej, visst inte. Jag vill inte komma ifrån promenaden. Avståndet betyder ingenting, då man har ett viktigt ärende; det är ju bara tre mil. Jag kommer tillbaka till middagen.

— Jag beundrar din välvilja, som visar sig i handling, anmärkte Mary, men varje impuls av känslan bör ledas av förnuftet och enligt min mening måste ansträngningen alltid stå i proportion till vad som erfordras.

— Vi vilja följa dig så långt som till Meryton, sade Catherine och Lydia. Elisabet antog deras anbud och de tre unga damerna begåvo sig av tillsammans.

— Om vi skynda oss, sade Lydia, medan de gingo, kanske vi kunna få se en skymt av kapten Carter, innan han reser.

I Meryton skildes de åt, de två yngsta begåvo sig till en av officersfruarna, och Elisabet fortsatte sin vandring allena, gående över fält efter fält med raska steg, hoppande över stättor och vattenpussar med otålig iver, och då hon slutligen nådde sitt mål, voro hennes ben trötta, hennes strumpor smutsiga och hennes ansikte upphettat av den ansträngande motionen.

Hon infördes i frukostrummet, där alla utom Jane voro samlade och där hennes ankomst väckte ganska mycken förvåning. Att hon hade gått tre mil så tidigt på dagen, i sådan smuts och alldeles ensam var nästan obegripligt för mrs Hurst och miss Bingley, och Elisabet var övertygad om att de föraktade henne därför. Hon blev emellertid mycket artigt mottagen av dem, och i deras broders sätt mot henne låg någonting mera än artighet; det låg välvilja och vänlighet däri.

Mr Darcy sade mycket litet och mr Hurst ingenting alls. Den förres tankar voro delade mellan beundran av den glans, som motionen hade givit Lizzys hy, och tvivel huruvida det var försvarligt, att hon fått gå så långt allena. Den senare tänkte bara på sin frukost.

På sina frågor om systemns tillstånd fick Elisabet icke något gynnsamt svar. Miss Bennet hade sovit illa, och ehuru hon var uppe, var hon feberaktig och icke nog rask för att lämna sitt rum. Elisabet var glad att genast få gå in till henne, och Jane, som endast av fruktan att väcka oro eller förorsaka obehag hade hindrats från att i sin biljett uttrycka, huru mycket hon längtade efter ett sådant besök, blev förtjust, då hon kom in. Hon orkade dock icke tala mycket, och när miss Bingley lämnade dem ensamma, kunde hon yttra föga mera än några ord av tacksamhet för den utomordentliga vänlighet, som hon fick röna. Elisabet skötte om henne under tystnad.

När frukosten var slut, kommo systrarna in till dem och Elisabet började själv tycka om dem, då hon såg, hur mycken tillgivenhet och ömhet de visade Jane. Doktorn kom, och sedan han undersökt sin patient, sade han, som man kunde

antaga, att hon ådragit sig en stark förkylning och att man måste försöka övervinna den; han rådde henne att gå till sängs igen och ordinerade henne några dragande medel. Rådet följdes genast, ty febersymtomerna tilltogo, och hennes huvud värkte våldsamt. Elisabet lämnade icke rummet ett ögonblick, och de andra damerna avlägsnade sig ej heller ofta. Då herrarna voro utgångna, hade de i själva verket ingenting att göra på något annat ställe.

Då klockan slog tre, kände Elisabet på sig, att hon måste gå och sade detta, fastän hon gjorde det ogärna. Miss Bingley erbjöd henne vagnen, och det behövdes endast litet övertalning för att få henne att antaga detta anbud, men Jane visade så stor oro över att skiljas från henne, att miss Bingley måste förvandla erbjudandet av vagnen till en inbjudning att stanna på Netherfield så länge. Elisabet gick med tacksamhet in härpå och ett bud avsändes till Longbourn för att låta hennes anhöriga veta, att hon stannade och hämta en uppsättning av kläder.

ÅTTONDE KAPITLET.

Klockan fem drogo sig de två damerna tillbaka för att kläda om sig till middagen, och klockan halv sju fick Elisabet bud, att denna var serverad. På de artiga frågor, som då strömmade mot henne och bland vilka hon särskilt med glädje iakttog mr Bingleys, som präglades av öm oro, kunde hon icke lämna något gynnsamt svar. Jane var alldeles icke bättre. Då systrarna fingo höra detta, upprepade de tre eller fyra gånger, hur ledsna de voro, hur förskräckligt det var att lida av en svår förkylning och hur övermåttan illa de tyckte om att själva vara sjuka; sedan tänkte de icke mera på saken och deras likgiltighet för Jane, när hon icke befann sig i deras omedelbara närhet, återuppväckte hos Elisabet den motvilja hon från början hyst mot dem.

Deras broder var verkligen den enda i sällskapet, för vilken hon kunde hysa någon sympati. Hans oro för Jane var i ögonen fallande och hans uppmärksamhet mot henne själv mycket fin, vilket hindrade henne från att känna sig som en objuden gäst, det namn som, enligt vad hon själv trodde, gavs henne av de andra. Med undantag av

honom tog sällskapet mycket litet notis om henne. Miss Bingley var helt upptagen av mr Darcy, hennes syster knappast mindre, och vad mr Hurst beträffar, vid vars sida Elisabet satt, var han en indolent man, som endast levde för att äta, dricka och spela kort. Då han hört, att hon föredrog en enkel rätt framför en ragu, hade han ingenting mer att säga henne.

När middagen var slut, återvände hon genast till Jane, och miss Bingley började tala illa om henne, så snart hon lämnat rummet. Hon förklarade, att hennes sätt var mycket simpelt, en blandning av högfärd och näsvishet; hon hade inte någon förmåga att konversera, ingen stil, ingen smak, inte något utseende. Mrs Hurst var av samma åsikt och tillade:

— Hon är verkligen inte framstående i någonting utom som fotvandrierska. Jag skall aldrig glömma hur hon såg ut i morse. Hon såg nästan vild ut.

— Ja, det gjorde hon verkligen, Louisa. Jag kunde knappast hålla mig allvarsam. Bara dumheter att komma hit alls! Varför måste *hon* traska omkring på vägarna, därför att hennes syster förkyllt sig? Så hennes hår såg ut, så

slamsig och röd i ansiktet hon var!

— Ja, och hennes underkjol; jag hoppas du såg hennes underkjol nedstänkt med smuts sex tum högt, det är jag absolut säker på och kjolen som hon släppt ned för att dölja den, men som inte motsvarade ändamålet.

— Din skildring må vara alldeles riktig, Louisa, sade Bingley, men den gör inte något intryck på mig. Jag tyckte, att miss Elisabet Bennet tog sig utmärkt bra ut, då hon inträdde i rummet i morse. Hennes smutsiga underkjol undgick alldeles min uppmärksamhet.

— Jag är säker på att *ni* märkte den, mr Darcy, sade miss Bingley, jag vill gärna tro, att ni, inte gärna skulle vilja se *er syster* uppträda på detta sätt.

— Visst inte.

— Att gå tre mil, fyra mil, fem mil eller vad det nu kan vara, i smuts, som går över fotknölarna och ensam, alldeles ensam! Vad kunde hon mena med det? Jag tycker, att hon visade ett avskyvärt, inbilskt självsvöld, en högst småstadsaktig likgiltighet för anständighetens fordringar.

— Det visar en tillgivenhet för hennes syster,

som är mycket tilltalande, sade Bingley.

— Jag är rädd, mr Darcy, anmärkte miss Bingley halvt viskande, att detta äventyr har avsevärt minskat er beundran för hennes vackra ögon.

— För ingen del, svarade han, deras glans hade ökats av promenaden.

En kort paus följde på dessa ord, och så började mr Hurst igen:

— Jag hyser mycket stor högaktning för Jane, hon är verkligen en riktigt söt flicka, och jag önskar av allt hjärta, att hon vore väl gift. Men med sådana föräldrar och så tarvliga bekantskaper är jag rädd för att hon inte har stora utsikter.

— Jag tror, att jag hört dig säga, att deras morbror är advokat i Meryton.

— Ja, och de ha en till, som bor någonstans i närheten av Cheapside.

— Det är verkligen utmärkt, tillade hennes syster, och båda skrattade hjärtligt.

— Om de hade tillräckligt många morbröder för att fylla hela Cheapside, utropade Bingley, så skulle det inte göra dem en smula mindre behagliga.

— Men det måste i hög grad minska deras utsikter att bli gifta med män, som ha något anseende i världen, svarade Darcy.

På dessa ord gav Bingley icke något svar, men hans syster instämde av fullt hjärta däri och lämnade en stund fritt lopp åt sin munterhet med anledning av sin kära väns simpla släktingar.

Med förnyade ömhetsbetygelser återvände de dock till hennes rum, sedan de lämnat matsalen, och sutto hos henne, tills de fingo bud, att kaffet var serverat. Hon var ännu mycket klen, och Elisabet ville icke alls lämna henne förrän sent på aftonen, då hon hade den glädjen att se henne insomnad, och det syntes henne snarare riktigt angenämt, att hon själv gick ner. Då hon kom in i salongen, fann hon hela sällskapet spelande knack och blev genast anmodad deltaga däri; men som hon misstänkte, att man spelade högt, avböjde hon det och, ursäktande sig med sin systers tillstånd, sade hon, att hon den korta tid, hon kunde stanna nere, skulle]roa sig med en bok. Mr Hurst såg på henne med förvåning.

— Föredrar ni läsning framför att spela kort? sade han; det är ganska egendomligt.

— Miss Elisa Bennet, sade miss Bingley,

föraktar kort. Hon läser mycket och finner inte nöje i något annat.

— Jag förtjänar varken detta beröm eller detta klander, ropade Elisabet; jag läser *inte* mycket, och jag finner nöje i många saker.

— Jag är säker på att ni finner nöje i att vårda er syster, sade Bingley; och jag hoppas, att det snart kommer att ökas, då ni får se henne fullkomligt återställd.

Elisabet tackade honom hjärtligt och gick fram till ett bord, på vilket det låg några böcker. Han erbjöd sig genast att hämta några andra åt henne — allt vad hans bibliotek kunde åstadkomma.

— Och jag önskar att min boksamling vore större till ert bästa och min heder; men jag är en lätting, och ehuru jag inte har många böcker, har jag dock flera, än jag någonsin tittar i.

Elisabet försäkrade honom, att hon hade alldeles nog med dem, som funnos i rummet.

— Det förvånar mig, sade miss Bingley, att min far lämnade efter sig en så liten boksamling. Vilket förtjusande bibliotek ni har på Pemberley, mr Darcy!

— Det bör vara gott, svarade han, det är ett verk

av många generationer.

— Och så har ni själv lagt så mycket därtill, ni köper alltid böcker.

— Jag kan inte förstå försummandet av ett familjebibliotek i dessa tider.

— Försummande! Jag är säker på att ni icke försummar något, som kan öka skönheten av detta härliga ställe. Charles, när du bygger *ditt* hus, önskar jag, att det må bli hälften så förtjusande som Pemberley.

— Det önskar jag med.

— Men jag skulle verkligen vilja råda dig att göra ditt köp i den här trakten och taga Pemberley till mönster. Det finns inte ett vackrare grevskap i England än Derbyshire.

— Hjärtans gärna, jag vill köpa själva Pemberley, om Darcy vill sälja det.

— Jag talar om möjligheter, Charles.

— Jag tror minsann, Caroline, att det är mera möjligt att förvärva Pemberley genom köp än genom efterbildning.

Elisabet var så upptagen av vad som försiggick, att hon ägnade mycken liten uppmärksamhet åt sin bok; snart lade hon den ifrån sig, närmade sig

spelbordet och ställde sig mellan mr Bingley och hans äldsta syster för att följa med spelet.

— Har miss Darcy växt mycket sedan i våras? frågade miss Bingley; kommer hon att bli lika lång som jag?

— Det tror jag. Hon är nu ungefär av miss Elisabet Bennets längd eller snarare längre.

— Så jag längtar att få se henne igen! Jag har aldrig träffat någon, som intagit mig så. Vilket ansiktsuttryck, vilket sätt att föra sig! Och så utomordentligt talangfull för sin ålder! Hennes pianospel är utsökt.

— Det förvånar mig, sade Bingley, hur unga flickor kunna ha tålamod att vara så talangfulla, som de alla äro.

— Alla unga flickor talangfulla! Min kära Charles, vad menar du?

— Ja, allesammans, tror jag. De måla alla tavlor, kläda över skärmar och virka börsar. Jag vet knappt någon, som inte kan göra allt detta, och jag är säker om att jag aldrig hört en ung flicka omtalad för första gången utan att på samma gång få veta, att hon är mycket talangfull.

— Din uppräknings av de vanliga kvinnliga

talangerna, sade Darcy, är blott allt för sann. Detta ord tillämpas på mången kvinna, som ej förtjänar det genom något annat än förmågan att virka en börs eller kläda en skärm. Men jag är långt ifrån att dela din åsikt om kvinnor i allmänhet. Jag kan inte berömma mig av att bland alla mina bekanta känna mer än ett halvt dussin sådana, som äro verkligt talangfulla.

— Inte jag heller, det är visst och sant, sade miss Bingley.

— Då, anmärkte Elisabet, måste ni innefatta en mängd saker i ert begrepp om en talangfull kvinna.

— Ja, det gör jag verkligen.

— I själva verket, utropade hans trogna vapendragerska, kan ingen anses för verkligt talangfull, som inte i hög grad överskrider det vanliga måttet. En kvinna måste vara fullkomligt hemma i musik, sång, teckning, dans och moderna språk för att förtjäna denna benämning; och dessutom måste hon äga ett visst något i sitt utseende, sitt sätt att gå, sitt tonfall, sitt sätt att vara och uttrycka sig, eller hon gör sig blott till hälften förtjänt av detta namn.

— Allt detta måste hon äga, tillade Darcy, och därmed måste hon förena något mera väsentligt,

nämligen bildandet av sin själ genom flitig läsning.

— Jag är inte längre förvånad över att ni känner *bara* sex talangfulla kvinnor. Jag undrar nu nästan över att ni känner *en enda*.

— Är ni så sträng mot ert eget kön, att ni tvivlar på möjligheten av allt detta?

— *Jag* har aldrig sett en sådan kvinna. *Jag* har aldrig sett en sådan förmåga, smak, trägen flit och elegans, som ni beskriver, förenade.

Mrs Hurst och miss Bingley protesterade båda mot orättvisan i det tvivel, hon yttrade, och bedyrade, att de kände många kvinnor, som motsvarade denna beskrivning, då mr Hurst kallade dem till ordningen med bittra klagomål över deras brist på intresse för vad som försiggick. Som all konversation till följd härav tog slut, lämnade Elisabet snart rummet.

— Elisa Bennet, sade miss Bingley, då dörren var stängd efter henne, är en av dessa unga flickor, som söka ställa sig in hos det motsatta könet genom att underskatta sitt eget; och med många män tror jag säkert att detta lyckas. Men i mitt tycke är det ett lumpet konstgrepp, en mycket simpel list.

— Utan tvivel, svarade Darcy, till vilken denna anmärkning huvudsakligen var riktad, ligger det simpelhet i *alla* de konstgrepp, som damer stundom nedlåta sig till att använda för att fånga en man. Allt, som har släktskap med list, är föraktligt.

Miss Bingley var icke så helt tillfredsställd med detta svar, att hon fortsatte samtalet. Elisabet kom ner igen endast för att säga, att hennes syster var sämre och att hon icke kunde lämna henne. Mr Bingley påyrkade, att mr Jones genast skulle efterskickas, under det att hans systrar, övertygade som de voro, att en landsortsdoktor icke kunde vara av någon nytta, tillrådde, att ett expressbud sändes till London för att hämta en av de mest framstående läkarna. Härom ville hon icke höra talas, men hon var icke obenägen att gå in på deras broders förslag, och det bestämdes, att man skulle skicka efter mr Jones tidigt på morgonen, om icke miss Bennet var avgjort bättre. Bingley var mycket illa till mods; hans systrar förklarade, att de voro otröstliga. De tröstade sig dock med duetter efter aftonmåltiden, under det att den enda lättnad han kunde finna i sin oro, var att giva sin hushållerska order, att all möjlig uppmärksamhet skulle visas den sjuka och hennes syster.

NIONDE KAPITLET.

Elisabet tillbragte större delen av natten i sin systers rum, och på morgonen hade hon det nöjet att kunna giva ett tämligen lugnande svar på de frågor, som hon mycket tidigt fick från mr Bingley genom en husjungfru, och något senare från de två eleganta damer, som uppassade hans systrar. Trots denna förbättring bad hon dock att få en biljett skickad till Longbourn med anhållan, att hennes mor skulle komma till Jane och bilda sig ett eget omdöme om hennes tillstånd. Denna avsändes genast, och den uppmaning, den innehöll, efterkoms lika hastigt. Mrs Bennet, åtföljd av sina två yngsta döttrar, inträffade på Netherfield snart efter familjefrukosten.

Om mrs Bennet hade funnit Jane sväva i ögonskenlig fara, skulle hon ha känt sig högst olycklig, men då hon med tillfredsställelse såg, att hennes sjukdom icke var oroande, hyste hon icke någon önskan, att hon genast skulle bli återställd, då hennes tillfrisknande troligen skulle avlägsna henne från Netherfield. Hon ville därför icke lyssna till sin dotters förslag att bli förd hem; och doktorn, som kom ungefär samtidigt, tyckte icke

heller, att det var rådligt. Sedan modern och de tre döttrarna, suttit en liten stund hos Jane, följde de miss Bingley som kom och inbjöd dem till frukostrummet. De möttes där av Bingley, som uttryckte den förhoppningen, att mrs Bennet icke hade funnit sin dotter sämre, än hon väntade.

— Jo, det har jag visst, var hennes svar. Hon är alldeles för sjuk för att kunna flyttas. Mr Jones säger, att vi inte få tänka på att flytta henne. Vi måste missbruka er godhet ännu någon tid.

— Flyttas! utropade Bingley. Det kan inte vara tal därom. Jag är viss om att min syster inte vill höra talas om hennes förflyttning.

— Ni kan lita på, sade miss Bingley med kall hövlighet, att miss Bennet skall bli föremål för all möjlig uppmärksamhet under sin vistelse hos oss.

Mrs Bennet utgöt sig i en ström av tacksägelse.

— Jag är säker på, tillade hon, att, om hon inte hade så goda vänner, vet jag inte vad som skulle bli av henne, ty hon är verkligen mycket sjuk och lider betydligt, ehuru med det största tålamod i världen, vilket alltid är fallet med henne, ty hon har det mildaste lynne jag någonsin sett. Jag säger ofta till mina andra flickor, att de äro ingenting mot *henne*. Ni har ett trevligt rum här, mr Bingley, och en

förtjusande utsikt över den där grusade gången. Jag vet inte någon plats här i trakten, som kan jämföras med Netherfield. Jag hoppas, att ni inte tänker lämna det i brådkastet, fastän ni bara har hyrt det för en kort tid.

— Allt vad jag gör sker i brådkastet, svarade han, och därför, om jag skulle besluta att lämna Netherfield, skulle jag troligtvis ge mig av om fem minuter. För närvarande anser jag mig dock som alldeles bofast här.

— Det är just vad jag skulle ha trott er om, sade Elisabet.

— Ni börjar förstå mig, eller hur? ropade han och vände sig till henne.

— Åja, jag förstår er fullkomligt.

— Jag önskar, att jag finge taga detta som en komplimang, men jag tycker, att det är ynkligt att så lätt bli genomskådad.

— Det beror på. Det är inte alltid sagt, att en djup, på motsatser rik karaktär är mer eller mindre värdefull än en sådan som er.

— Lizzy, ropade hennes mor, kom ihåg, var du befinner dig, och gå inte på på samma självsvåldiga sätt, som du får göra där hemma.

— Jag visste inte förut, fortsatte Bingley genast, att ni studerar karaktärer. Det måste vara ett intressant studium.

— Ja, men karaktärer fulla av motsägelser äro de *mest* intressanta. De ha åtminstone den fördelen.

— Landsbygden, inföll Darcy, erbjuder i allmänhet endast få föremål för ett sådant studium. I ett grannskap på landet rör man sig inom en mycket begränsad sällskapskrets, som ständigt är densamma.

— Men människorna själva förändra sig så mycket, att det ständigt är något nytt att iakttaga hos dem.

— Ja, verkligen, utropade mrs Bennet, som var stött över hans sätt att tala om ett grannskap på landet. Jag försäkrar er, att alldeles lika mycket sådant försiggår på landet som i staden.

Alla blevo förvånade, och sedan Darcy sett på henne ett ögonblick, vände han sig tyst bort. Mrs Bennet, som inbillade sig att hon vunnit en fullständig seger över honom, fullföljde sin triumf.

— Jag kan för min del inte inse, att London har något stort företräde framför landet med undantag av sina bodar och offentliga platser. Landet är

betydligt angenämare, eller hur, mr Bingley?

— När jag är på landet, svarade han, vill jag aldrig lämna det, och när jag är i staden, är förhållandet nästan detsamma. De ha båda sina företräden, och jag kan trivas lika bra på båda hållen.

— Ja — det beror på, att ni har den rätta sinnesstämningen. Men den här herrn, fortsatte hon med en blick på Darcy, tycktes anse, att landet inte är värt något alls.

— Du misstar dig verkligen, sade Elisabet, rodnande på sin moders vägnar. Du misstog dig alldeles med avseende på mr Darcy. Han menade bara, att man inte kan träffa en sådan mängd olika personer på landet som i staden, och det måste du väl erkänna är sant.

— Ja visst, kära barn, ingen har sagt, att man kan göra det, men vad det angår att träffa mycket folk här i trakten, tror jag, att få trakter bjuda på större umgänge. Jag vet, att vi umgås med tjugufyra familjer.

Ingenting annat än hänsyn för Elisabet kunde förmå Bingley att hålla god min. Hans syster var mindre grannlaga och såg på mr Darcy med ett mycket uttrycksfullt leende. För att säga någonting,

som kunde avleda moderns tankar, frågade Elisabet henne nu, om Charlotte Lucas hade varit på Longbourn sedan hon lämnade det.

— Ja, hon gjorde oss ett besök i går tillsammans med sin far. Vilken angenäm man sir William är, mr Bingley, tycker ni inte det? En sådan fin karl, så belevad och så otvungen i sitt sätt! Han har alltid något att säga åt var och en. *Det* är för mig beviset på god uppfostran; och sådana personer, som tro sig vara mycket betydande och aldrig öppna munnen, handla mycket orätt.

— Stannade Charlotte till middagen hos er?

— Nej, hon ville fara hem. Jag förmodar, att hon behövdes för tillagandet av köttpastejerna. För min del, mr Bingley, har jag alltid tjänarinnor, som kunna sin sak; mina döttrar äro uppfostrade på annat sätt. Men var och en får svara för sig själv, och flickorna Lucas äro verkligen mycket präktiga, det försäkrar jag er. Det är skada, att de inte äro vackra! Inte för att *jag* tycker, att Charlotte ser *så* alldaglig ut — men så är hon också vår speciella vän.

— Hon tycks vara en mycket behaglig ung flicka, sade Bingley.

— Ja visst ja — men ni måste erkänna, att hon ser vardaglig ut. Lady Lucas har själv sagt det och avundats mig Janes skönhet. Jag vill inte skryta över mitt eget barn, men sannerligen får man inte ofta se någon, som ser bättre ut än Jane. Så säga alla. Jag litar inte på mitt eget partiska omdöme. När hon var bara femton år, var en herre hos min bror Gardiner i London så förälskad i henne, att min svägerska säkert trodde, att han skulle fria till henne, innan vi begåvo oss av. Men, hur det var, gjorde han inte det. Kanske han tyckte, att hon var för ung. I alla fall skrev han några verser till henne, och de voro verkligen mycket vackra.

— Och så var det slut på hans tycke, sade Elisabet otåligt. Jag förmodar, att månget sådant har blivit övervunnet på samma sätt. Jag undrar, vem som först upptäckte poesiens förmåga att driva bort kärleken!

— Jag har alltid varit van att anse poesien som en *näring* för kärleken, sade Darcy.

— Det må vara för en fin, stark, sund kärlek. Allting skänker näring åt vad som redan är starkt. Men om det endast är en svag, mager böjelse, så är jag övertygad om att *en* bra sonett skall alldeles svälta ut den.

Darcy bara skrattade, och den allmänna tystnad, som följde, kom Elisabet att frukta, att hennes mor åter skulle göra sig löjlig. Hon ville gärna tala, men kunde icke hitta på något att säga, och efter en kort paus började mrs Bennet upprepa sina tacksägelser till mr Bingley för hans vänlighet mot Jane och bad på samma gång om ursäkt därför, att hon också besvärade honom med Lizzy. Mr Bingley var okonstlat artig i sitt svar och förmådde sin yngre syster att också vara artig och säga, vad tillfället krävde. Hon utförde visserligen sin roll utan mycken vänlighet, men mrs Bennet var tillfredsställd och sade efter en kort stund till om sin vagn. I detta ögonblick framträdde den yngsta av hennes döttrar. De två flickorna hade viskat till varandra under hela besöket, och resultatet därav var, att den yngsta skulle påminna mr Bingley om ett löfte, som han givit strax efter sin ankomst till orten, att ge en bal på Netherfield.

Lydia var en kraftig, välväxt flicka på femton vårar med vacker hy och glättigt ansiktsuttryck; hon var en gunstling hos sin mor, som hade låtit henne komma ut i världen vid tidiga år. Hon hade stor levnadslust och ett slags naturlig självkänsla, som stegrats till säkerhet tack vare den

uppmärksamhet, som visades henne av officerarna, vilka funno behag i hennes morbrors goda middagar och hennes eget trevliga sätt att vara. Hon var därför vuxen uppgiften att tala med mr Bingley om balen och påminde honom helt tvärt om hans löfte, tilläggande, att det skulle vara den skamligaste sak i världen, om han icke höll det. Hans svar på detta plötsliga angrepp var ljuvligt för hennes mors öron.

— Jag är alldeles redo, försäkrar jag er, att hålla mitt löfte, var så god och utsätt själv dagen för balen. Men ni vill väl inte dansa, medan er syster är sjuk.

Lydia förklarade sig belåten. Ja, det skulle bli mycket bättre att vänta, tills Jane blev frisk, och vid den tiden skulle kapten Carter utan tvivel vara i Meryton igen.

— Och när ni har givit *er* bal, tillade hon, skall jag påyrka, att de också ge en. Jag skall säga till överste Forster, att det blir en riktig skandal, om han inte gör det.

Mrs Bennet och hennes döttrar foro sedan sin väg, och Elisabet återvände genast till Jane, överlämnande sitt eget och de sinas uppförande åt de två damernas och mr Darcys kritik; den

sistnämnde kunde dock icke förmås att deltaga i deras klander av *henne*, trots alla miss Bingleys kvickheter över *vackra* ögon.

TIONDE KAPITLET.

Dagen förgick ungefär på samma sätt som den föregående. Mrs Hurst och miss Bingley hade tillbragt några timmar under förmiddagen hos den sjuka, som fortsatte att bli bättre, ehuru det gick långsamt; och på aftonen slöt sig Elisabet till sällskapet i salongen. Något knackspel blev det emellertid icke av. Mr Darcy skrev brev, och miss Bingley, som satt bredvid honom, iakttog fortgången därav och tog upprepade gånger hans uppmärksamhet i anspråk genom hälsningar till hans syster. Mr Hurst och mr Bingley spelade piquet, och mrs Hurst såg på deras spel.

Elisabet tog fram ett handarbete och hade tillräckligt roligt genom att iakttaga, vad som försiggick mellan mr Darcy och miss Bingley. Hennes ständiga lovord över hans handstil, jämnheten av hans rader eller längden av hans brev jämte den fullständiga likgiltighet, varmed hennes beröm mottogs, bildade en egendomlig dialog och var fullkomligt i överensstämmelse med hennes uppfattning av dem båda.

— Så förtjust miss Darcy kommer att bli över att få ett sådant brev!

Han svarade icke ett ord.

— Ni skriver ovanligt fort.

— Ni misstar er. Jag skriver ganska långsamt.

— Så många brev ni måste ha anledning att skriva under loppet av ett år! Affärsbrev också! Så vidriga jag tycker att de skola vara!

— Det är tur då, att de falla på min lott i stället för på er.

— Var snäll och säg er syster, att jag längtar att få träffa henne.

— Det har jag redan gjort en gång i enlighet med er önskan.

— Jag är rädd för att ni inte tycker om er penna. Låt mig formera den åt er. Jag formerar pennor utmärkt bra.

— Tack så mycket, men jag formerar alltid mina pennor själv.

— Hur bär ni er åt för att skriva så jämt?

Intet svar.

— Säg er syster, att det gläder mig mycket att höra, att hon gör framsteg på harpa, och var snäll och tala om för henne, att jag är alldeles hänförd över hennes vackra lilla ritning till ett bord, och att

jag tycker, att den är oändligt överlägsen miss Grantleys.

— Tillåter ni mig att uppskjuta uttrycken av er förtjusning till nästa gång jag skriver? Nu har jag inte rum att göra dem rättvisa.

— Å, det betyder ingenting. Jag träffar henne i januari. Men skriver ni alltid så förtjusande långa brev till henne, mr Darcy?

— De äro vanligtvis långa, men huruvida de äro förtjusande, det tillhör inte mig att avgöra.

— För mig är det klart, att en person, som med lätthet kan skriva långa brev, inte kan skriva illa.

— Det där duger inte som komplimang åt Darcy, Caroline, utropade hennes bror, ty han skriver inte med lätthet. Han söker för mycket efter fyrstaviga ord. Eller hur, Darcy?

— Min brevstil är mycket olika din.

— Ack! utropade miss Bingley, Charles skriver så slarvigt som man kan tänka sig. Han lämnar ut hälften av orden och suddar till resten.

— Mina tankar komma på mig så hastigt, att jag inte har tid att uttrycka dem, varför mina brev ibland förefalla mina korrespondenser alldeles innehållslösa.

— Er anspråkslöshet, mr Bingley, sade Elisabet, måste avväpna klandret.

— Ingenting är mera bedrägligt, sade Darcy, än skenet av anspråkslöshet. Det är ofta bara likgiltighet för andras omdöme och ibland indirekt skryt.

— Och vilket namn ger du åt det lilla anspråkslösa yttrande, jag nyss fällde?

— Indirekt skryt, ty du är i själva verket stolt över dina brister i brevskrivning, emedan du anser dem som en följd av en snabbhet i tanken och en vårdslöshet i dess nedskrivande, som du tycker vara, om icke prisvärd, åtminstone högeligen intressant. Förmågan att göra allting snabbt värderas alltid mycket av ägaren, som ofta icke ägnar någon uppmärksamhet åt ofullkomligheten av sitt verk. När du i morse sade till Mrs Bennet, att, om du någonsin beslöt dig för att lämna Netherfield, skulle det ske på fem minuter, menade du, att det skulle vara ett slags lovtal över dig själv — och dock vad är det som är så lofvärdt i en brådska, som måste lämna högst nödvändiga saker ogjorda och inte kan bli av någon verklig fördel varken för dig själv eller för någon annan?

— Nej, utropade Bingley, detta är för mycket att

på aftonen påminna om alla *dumheter*, som jag sagt på förmiddagen. Och dock på min ära trodde jag, att vad jag sade om mig själv var sant, och jag tror det ännu i detta ögonblick. Åtminstone gav jag mig inte skenet av att vara onödigt brådskande endast för att göra mig intressant för damerna.

— Jag förmodar, att du trodde det, men jag är alldeles icke övertygad om att du skulle ge dig av så fort. Ditt handlingssätt skulle vara alldeles lika mycket beroende av tillfälligheterna som någon människas, som jag känner; och om, då du steg till häst, en vän sade till dig: »Bingley, det vore bäst, att du stannade till nästa vecka,» så skulle du troligen göra det och troligen inte ge dig av — och efter ännu ett ord kanske du skulle stanna en månad.

— Ni har härigenom endast bevisat, utropade Elisabet, att mr Bingley inte följde sin egen lynnesart. Ni har sökt göra honom intressant i långt högre grad än han själv.

— Jag är ytterst smickrad, sade Bingley, över att ni vänder vad min vän säger till en komplimang för mildheten i mitt lynne. Men jag är rädd för att ni ger det en vändning, som mr Darcy inte alls avsåg, ty han skulle utan tvivel hysa bättre tankar om mig,

ifall jag under sådana omständigheter sade tvärt nej och red i väg så fort jag kunde.

— Skulle mr Darcy då anse överilningen i ert första beslut för gottgjord genom er envishet att stå fast därvid?

— Jag kan sannerligen inte riktigt förklara saken; Darcy får tala för sig själv.

— Ni väntar, att jag skall redogöra för åsikter, som ni behagar kalla mina, men som jag aldrig har godtagit. Men medgivet att saken förhåller sig så, som ni framställer den, miss Bennet, så måste ni komma ihåg, att den vän, som antages önska, att han återvänder till sin bostad och uppskjuter sin plan, endast har önskat det och anhållit därom utan att giva ett enda skäl för sakens lämplighet.

— Att beredvilligt — med lätthet — ge vika för en väns *övertalning* är för er ingen förtjänst.

— Att ge vika utan övertygelse är inte ett erkännande skänkt åt någonderas förstånd.

— Det förekommer mig, mr Darcy, som om ni inte alls tar med i beräkningen inflytandet av vänskap och tillgivenhet. Hänsyn för en person som ber om något, kan ofta förmå en att beredvilligt efterkomma en begäran utan att vänta

på argument för att resonera sig därtill. Jag talar inte särskilt om ett sådant fall, som ni har antagit med avseende på mr Bingley. Vi kunna kanske lika gärna vänta, tills ett sådant fall inträffar, innan vi diskutera den grannlagenhet, han i sitt handlingssätt kommer att visa därvid. Men i vanliga fall vän och vän emellan, då den ena av dem önskar, att den andra skall ändra ett icke särdeles viktigt beslut, skulle ni hysa en ofördelaktig tanke om denna person, därför att han går in på denna önskan utan att genom resonemang förmås därtill?

— Är det inte rådligt, innan vi fortsätta med detta ämne, att vi närmare precisera, hur pass viktig denna anhållan bör vara, liksom också graden av förtrolighet, som härskar mellan de båda personerna?

— Jo, för all del, utropade Bingley, låt oss höra alla detaljer, icke att förglömma deras relativa längd och storlek, ty detta kommer att ha större betydelse i diskussionen, än ni anar. Jag försäkrar er, att, om inte Darcy vore en så lång karl i jämförelse med mig, skulle jag inte visa mig hälften så undfallande mot honom. Jag försäkrar, att jag inte känner en rysligare person än Darcy vid

särskilda tillfällen och på särskilda platser, i synnerhet hemma hos honom på söndags-eftermiddagarna, då han inte har något att göra.

Mr Darcy log, men Elisabet tyckte sig märka, att han var ganska stött, och därför höll hon tillbaka sitt skratt. Miss Bingley visade sig högst förnärad över denna förolämpning mot honom, och gjorde sin bror allvarliga föreställningar, därför att han pratade sådana dumheter.

— Jag märker din avsikt, Bingley, sade hans vän, du tycker inte om tankeutbyten och du vill göra slut på det här.

— Kanske det. Tankeutbyten likna allt för mycket dispyter. Om du och miss Bennet vilja uppskjuta ert, tills jag lämnat rummet, så skall jag bli mycket tacksam, och då får ni säga vad ni vill om mig.

— Vad ni begär, sade Elisabet, är icke någon uppoffring för mig, och det vore bäst, att mr Darcy slutade sitt brev.

Mr Darcy följde hennes råd och slutade sitt brev.

När detta var gjort, anhöll han hos miss Bingley och Elisabet att få höra litet musik. Miss Bingley gick med glädje fram till pianot, och sedan hon

artigt anmodat Elisabet att börja, vilket denna lika artigt och mera allvarligt avböjde, satte hon sig ned vid instrumentet.

Mrs Hurst sjöng tillsammans med sin syster, och medan de voro sysselsatta härmed, kunde Elisabet icke undgå att märka, då hon bläddrade i några nothäften på pianot, hur ofta mr Darcys ögon voro fästade på henne. Hon kunde knappast antaga, att hon var föremål för beundran från en så stor mans sida, och dock var det ännu mera underligt, om han såg på henne, därför att han tyckte illa om henne. Det enda, hon kunde tänka sig, var, att hon ådrog sig hans uppmärksamhet, därför att hos henne fanns någonting mera felaktigt och klandervärt, efter hans idé om vad som var rätt, än hos någon annan av de närvarande. Detta antagande gjorde henne icke ledsen. Hon tyckte allt för litet om honom för att bekymra sig om hans gillande.

Sedan miss Bingley spelat några italienska stycken, lät hon för omväxlings skull höra en livfull skotsk melodi; strax därpå närmade sig mr Darcy Elisabet och sade till henne:

— Känner ni inte stor lust, miss Bennet, att begagna detta tillfälle att dansa en »reel»?

Hon log, men svarade icke. Han upprepade sin fråga med en viss förvåning över hennes tystnad.

— Å, sade hon, jag hörde er fråga, men jag kunde inte genast besluta mig för vilket svar jag skulle giva. Jag vet, att ni ville, att jag skulle säga ja, för att ni skulle få det nöjet att förakta min smak, men det roar mig alltid att bringa sådana planer på skam och lura en person på hans tilltänkta förakt. Jag har därför beslutit att säga er, att jag inte alls önskar dansa en reel — och nu förakta mig, om ni törs.

— Jag törs verkligen inte.

Elisabet, som nästan hade väntat, att han skulle känna sig förnärad, blev förvånad över hans ridderlighet, men det fanns i hennes sätt en blandning av älsklighet och skälmskhet, som gjorde det svårt för henne att förnärma någon, och Darcy hade aldrig varit så förtrollad av någon kvinna som av henne. Han trodde verkligen, att, om inte hennes släktförhållanden voro så tarvliga, han skulle sväva i en viss fara.

Miss Bingley såg eller misstänkte tillräckligt för att vara svartsjuk, och hennes stora oro med avseende på sin kära vän Janes tillfrisknande fick ett visst stöd av hennes önskan att bli av med

Elisabet.

Hon försökte ofta att väcka Darcys motvilja mot hennes gäst genom att tala om deras förmodade giftermål och uppgöra planer för hans lycka i en sådan förbindelse.

— Jag hoppas, sade hon, då de promenerade tillsammans i parken dagen därpå, att ni kommer att ge er svärmor åtskilliga vinkar, när denna angenäma tilldragelse inträffar, med avseende på det fördelaktiga i att hon håller mun, och om ni kan åstadkomma det, laga, att inte de yngre systrarna löpa efter officerarna. Och om jag får gå in på ett så grannliga ämne, försök att lägga band på det där lilla draget hos er tillkommande, som står nära inbilskhet och näsvishet.

— Har ni något annat att föreslå med avseende på min husliga lycka?

— Ja, det har jag. Var snäll och placera porträtten av er morbror och moster Philips i tavelgalleriet på Pemberley. Sätt upp dem närmast er farfars bror, domaren. De ha ju samma yrke, endast olika branscher. Vad Elisabets porträtt angår, så får ni inte försöka att låta måla det, ty vilken målare skulle kunna göra rättvisa åt hennes vackra ögon?

— Det skulle verkligen inte vara lätt att fånga

deras uttryck, men deras färg och form, och ögonhåren, som äro så anmärkningsvärt fina, kunna nog målas.

I detta ögonblick möttes de av mrs Hurst och Elisabet själv, som hade promenerat på en annan gång.

— Jag visste inte, att ni ämnade gå ut och gå, sade miss Bingley i en något förlägen ton, ängslig som hon var, att man kunde ha hört dem.

— Ni ha verkligen varit gement stygga, svarade mrs Hurst, som lupit i väg utan att tala om för oss, att ni skulle gå ut.

Sedan tog hon mr Darcys lediga arm och lät Elisabet gå för sig själv. Gången var just tillräcklig för tre i bredd. Mr Darcy blev obehagligt berörd av deras ohövlighet och sade genast:

— Denna gång är inte bred nog för vårt sällskap. Det är bäst, att vi gå in i allén.

Men Elisabet, som icke var det minsta hågad att vidare göra dem sällskap, svarade leende:

— Nej, nej, stanna kvar, där ni är. Ni bildar en förtjusande grupp och framträder i ovanligt hög grad till er fördel. Det pittoreska däri skulle fördärvas genom att taga med en fjärde person.

Farväl!

Så sprang hon muntert sin väg, glädjande sig, då hon strövade omkring, i hoppet att vara hemma igen om ett par dagar. Jane var redan så mycket bättre, att hon tänkte lämna sitt rum under ett par timmar på aftonen.

ELFTE KAPITLET.

Då damerna drogo sig tillbaka efter middagen skyndade Elisabet upp till sin syster, och då hon såg, att hon var väl skyddad mot förkylning, följde hon henne ner till salongen, där hon välkomnades av sina två vänner med många uttryck av glädje, och Elisabet hade aldrig sett dem så angenäma som under den timme, som förgick, innan herrarna kommo in. Deras konversationstalang var betydande. De kunde noggrant beskriva en festlig tillställning, på ett humoristiskt sätt berätta en anekdot och muntert skratta åt sin umgängeskrets.

Men när herrarna kommo in, var Jane icke längre det främsta föremålet för deras uppmärksamhet. Miss Bingleys ögon vändes genast mot Darcy, och hon hade något att säga honom, innan han tagit många steg. Han vände sig genast till miss Bennet med en artig lyckönskan; mr Hurst gjorde också en lätt bugning för henne och sade, att han var »mycket glad», men Bingleys hälsning utmärktes framför de andras av hjärtlighet och värme. Han lade öppet sin glädje i dagen och var full av uppmärksamhet. Den första halvtimmen sysslade man med att sätta in en brasa, för att hon

icke skulle taga skada av ombytet av rum, och enligt hans önskan flyttade Jane sig till andra sidan av eldstaden, för att hon skulle komma längre från dörren. Han satte sig därpå vid hennes sida och talade knappast med någon annan. Elisabet, som satt och arbetade i hörnet mitt emot, iakttog allt detta med stor glädje.

Sedan man druckit te, påminde mr Hurst sin svägerska om spelbordet, men förgäves. Hon hade på enskild väg fått veta, att mr Darcy icke önskade spela kort, och mr Hurst fann snart sin öppet framställda begäran avslagen. Hon försäkrade honom, att ingen ämnade spela, och hela sällskapets tystnad med avseende på saken tycktes giva henne rätt. Mr Hurst hade följaktligen ingenting annat att göra än att sträcka ut sig på en soffa och taga sig en lur. Darcy tog fram en bok, miss Bingley gjorde detsamma, och mrs Hurst, huvudsakligen sysselsatt med att leka med sina armband och ringar, deltog då och då i sin brors samtal med miss Bennet.

Miss Bingleys uppmärksamhet var lika mycket upptagen av att iakttaga fortgången av mr Darcys läsning som av sin egen, och hon gjorde oupphörligt någon fråga eller såg på den sida, han

läste. Hon kunde emellertid icke förmå honom till något samtal, han endast besvarade hennes frågor och läste vidare. Slutligen, alldeles uttröttad av sina försök att finna något nöje i sin egen bok, som hon hade valt endast därför, att det var andra delen av hans, gav hon till en väldig gäspning och sade: — Så trevligt det är att tillbringa en afton på detta sätt! Jag försäkrar, att det inte finns något nöje, som går upp mot läsning! Så mycket fortare man blir trött på allt annat än en bok! När jag får ett eget hem, kommer jag att bli högst olycklig, om jag inte får ett förträffligt bibliotek.

Ingen svarade henne. Då gäspade hon igen, lade ifrån sig boken och såg sig omkring i rummet för att få fatt på något att roa sig med. Då hon hörde sin bror tala med miss Bennet om en bal, vände hon sig plötsligt till honom och sade:

— Det var sant, Charles, är det verkligen din allvarliga avsikt att ställa till en bal på Netherfield? Jag vill råda dig, innan du fattar ditt beslut, att höra dig för om det härvarande sällskapets önsknings; om jag inte misstar mig, finns det några bland oss, för vilka en bal skulle vara snarare ett straff än ett nöje.

— Om du menar Darcy, utropade hennes bror, så

kan han gå till sängs, om han så behagar, innan den börjar — men vad balen beträffar, så är den en avgjord sak, och så snart Nicholls lagat tillräckligt med klar buljong, skall jag skicka omkring bjudningskortet.

— Jag skulle tycka oändligt mycket mer om balen, svarade hon, om de försiggingo på ett annat sätt, men sådana som dylika tillställningar vanligtvis äro, äro de odrägligt tråkiga. Det skulle sannerligen vara mycket mer förnuftigt, om konversation i stället för dans stode på dagordningen.

— Mycket mera förnuftigt, min kära Caroline, det medger jag, men då skulle det inte alls få karaktären av en bal.

Miss Bingley svarade icke, och strax därpå steg hon upp och började promenera omkring rummet. Hennes figur var elegant, och hon rörde sig vackert; — men Darcy, för vilken allt var ämnat, var ännu obevekligt försjunken i sin läsning. I sin förtvivlan beslöt hon att våga ännu en kupp och, i det hon vände sig till Elisabet, sade hon:

— Miss Eliza Bennet, låt mig övertala er att följa mitt exempel och ta en titt omkring rummet. Jag försäkrar er, att det är mycket uppfriskande,

sedan man setat så länge i samma ställning.

Elisabet blev överraskad, men gick genast in därpå. Miss Bingley lyckades icke mindre med avseende på det verkliga målet för hennes artighet. Mr Darcy såg upp. Han var lika förvånad över den ovanliga uppmärksamheten från det hållet, som Elisabet själv kunde vara, och slog omedvetet igen boken. Han blev genast anmodad att sluta sig till dem, men han avböjde det med den anmärkningen, att han endast kunde tänka sig två skäl för deras promenad fram och tillbaka i rummet, och på båda dessa skulle hans deltagande däri inverka störande. — Vad kunde han mena? Hon längtade, så att hon kunde dö, efter att få veta, vilken hans mening var och frågade Elisabet, om hon alls kunde förstå honom.

— Inte alls, var hennes svar, men lita på att han ämnar vara sträng mot oss, och det säkraste sättet för oss att gäcka hans förväntningar är att inte fråga något därom.

Miss Bingley kunde dock icke vara med om att i någonting gäcka mr Darcys förväntningar och fortsatte därför att bedja om en förklaring av hans två skäl.

— Jag har alldeles ingenting emot att förklara

dem, sade han, så snart hon tillät honom att tala. Antingen väljer ni detta sätt att tillbringa er afton, därför att ni har förtroenden att meddela varandra och hemligheter att tala om, eller därför att ni äro medvetna om att era figurer framträda mest till sin fördel, då ni går; om det första är fallet, skulle jag på ett mycket opassande sätt tränga mig på er, i det andra fallet däremot kan jag beundra er mycket bättre, där jag sitter vid brasan.

— Det var rysligt, utropade miss Bingley, jag har aldrig hört något så gement. Hur ska vi kunna straffa honom för sådana ord?

— Ingenting är lättare, om ni har lust, sade Elisabet. Vi kunna alla plåga och straffa varandra. Reta honom, skratta åt honom! På så förtrolig fot som ni står med honom, måste ni veta, hur det skall tillgå.

— På min ära, det vet jag *inte*. Jag försäkrar er, att min förtrolighet inte ännu har lärt mig *det*. Att reta en person med lugnt lynne och själsnärvaro! Nej, nej, jag känner, att han därvid kan bjuda oss spetsen. Och vad skratt angår, så ska vi inte göra oss löjliga genom att försöka skratta utan anledning. Mr Darcy kan lyckönska sig.

— Mr Darcy är inte något föremål för skratt!

utropade Elisabet. Detta är en ovanlig förmån, och jag hoppas, att den fortfarande kommer att bli ovanlig, ty det skulle för *mig* vara en stor förlust att ha många sådana bekantskaper. Jag tycker mycket om ett gott skratt.

— Miss Bingley, sade han, har tilltrott mig mera än jag förtjänar. Den förståndigaste och bästa av människor — ja, den förståndigaste och bästa av deras handlingar kan göras till föremål för löje av en person, vars främsta mål i livet är skämt.

— Visserligen, svarade Elisabet, finns det sådana människor, men jag hoppas, att jag inte är en av *dem*. Jag hoppas, att jag aldrig gör narr av vad som är förståndigt eller gott. Dårskaper och dumheter, griller och inkonsekvenser roa mig verkligen, det tillstår jag, och jag skrattar däråt, så ofta jag kan. Men sådana saker, förmodar jag, äro just vad ni är fri från.

— Detta är kanske inte möjligt för någon. Men det har varit mitt bemödande i livet att undvika sådana svagheter, som ofta utsätta en stark karaktär för åtlöje.

— Sådana som fåfänga och stolthet.

— Ja, fåfänga är i sanning en svaghet. Men stolthet — hos en verkligt överlägsen person kan

stoltheten alltid hållas inom vederbörliga gränser.

Elisabet vände sig bort för att dölja ett leende.

— Jag förmodar, att er examen med mr Darcy är slut, sade miss Bingley, och var god och säg mig, hurudant är resultatet?

— Jag har genom den blivit fullt övertygad om att mr Darcy inte har något fel. Han erkänner det själv oförbehållsamt.

— Nej, sade Darcy, jag har inte gjort anspråk därpå. Jag har tillräckligt många fel, men jag hoppas, att de inte ligga inom förståndets område. Mitt lynne törs jag inte gå i god för. Det är, tror jag, för litet fogligt, säkerligen för litet i världens ögon. Jag kan inte glömma andras dårskaper och fel så snart som jag borde, ej heller deras oförrätter mot mig själv. Mina känslor låta inte blåsa bort sig av första bästa vind. Jag skulle kanske kunna kallas långsint. Då min goda tanke om en person en gång är förlorad, så är den förlorad för alltid.

— *Det* är i sanning ett fel! utropade Elisabet. Oblidkelig långsinthet är en fläck på en karaktär. Men ni har valt ert fel väl. Jag kan verkligen icke *skratta* däråt. Ni kan vara säker för mig.

— Det finns, som jag tror, i varje lynne ett anlag

för något särskilt ont, en naturlig brist, som inte ens den bästa uppfostran kan övervinna.

— Och *er* brist är en benägenhet att hata alla?

— Och *er*, svarade han med ett leende, är att med vett och vilja missförstå alla.

— Låt oss göra litet musik, utropade miss Bingley, trött på en konversation, vari hon ej tog någon del. Louisa, du har väl ingenting emot att jag väcker mr Hurst?

Hennes syster gjorde icke den minsta invändning däremot, och pianot öppnades; sedan Darcy besinnat sig några ögonblick, fann han sig däri utan ledsnad. Han började känna faran av att visa Elisabet för stor uppmärksamhet.

TOLFTE KAPITLET.

Enligt överenskommelse mellan systrarna skrev Elisabet följande morgon till sin mor med anhållan, att vagnen skulle skickas för att hämta dem under dagens lopp. Men Mrs Bennet, som hade räknat på att hennes döttrar skulle stanna på Netherfield till följande tisdag, vilket för Jane skulle bli precis en veckas vistelse där, kunde icke förmå sig att med nöje mottaga dem förr. Hennes svar var därför icke gynnsamt, åtminstone icke för Elisabets önskan, ty hon längtade otåligt att få komma hem. Mrs Bennet svarade dem, att de omöjligen kunde få vagnen före tisdagen; och i ett postskriptum tillade hon, att, om Mr Bingley och hans syster voro angelägna att få behålla dem längre, så kunde hon mycket väl undvara dem. Elisabet var emellertid fast besluten att icke stanna längre — ej heller var hon synnerligen böjd att tro, att det skulle sättas i fråga; och som hon tvärtom fruktade, att de skulle falla till besvär genom ett onödigt långt uppehåll, uppmanade hon Jane att genast bedja att få låna Mr Bingleys vagn, och slutligen beslöts det, att deras ursprungliga plan att lämna Netherfield denna morgon skulle nämnas och bönen framställas.

Detta meddelande framkallade många uttryck av oro, och man yttrade så livligt sin önskan, att de skulle stanna åtminstone till dagen därpå, att det invercade på Jane, och det beslöts, att deras avresa skulle uppskjutas till dess. Miss Bingley blev då ledsen över att hon hade föreslagit uppskovet med avfärden, ty hennes motvilja mot den ena systemen var mycket större än hennes tillgivenhet för den andra.

Husets herre hörde med verklig ledsnad, att de skulle bege sig av så snart, och försökte upprepade gånger övertyga miss Bennet om att det inte skulle bli nyttigt för henne, att hon ännu inte var tillräckligt återställd, men Jane var fast besluten, då hon kände sig handla rätt.

För mr Darcy var det en välkommen under rättelse — Elisabet hade varit länge nog på Netherfield. Hon fångslade honom mera än han önskade — och miss Bingley var ohövlig mot *henne* och mera retsam än vanligt mot honom själv. Han beslöt visligen att noga akta sig att *nu* visa henne något tecken till beundran, någonting, som kunde hos henne väcka förhoppning att en gång lyckliggöra honom, väl inseende, att, om ett sådant hopp hade uppstått hos

henne, så måste hans uppförande under den sista dagen väsentligt hava bidragit till att stärka eller gäcka det. Ståndaktig i sin föresats, talade han knappast tio ord med henne under hela lördagen, och ehuru de en gång lämnades ensamma en halvtimme, var han samvetsgrant försjunken i sin bok och ville icke ens se på henne.

På söndagen efter gudstjänsten ägde den av nästan alla efterlängtade skilsmässan rum. Miss Bingleys artighet mot Elisabet växte till sist mycket hastigt, så väl som hennes vänlighet mot Jane, och när de skildes, försäkrade hon den senare, att det alltid skulle glädja henne mycket att träffa henne vare sig på Longbourn eller på Netherfield, och omfamnade henne med stor ömhet; åt den förra räckte hon till och med handen till avsked. Elisabet sade vid strålande humör farväl till hela sällskapet.

När de kommo hem, välkomnades de icke särdeles hjärtligt av sin mor. Mrs Bennet undrade över att de kommo, tyckte, att det var orätt av dem att göra så mycket besvär och var säker om att Jane hade förkylt sig igen. Men deras far, ehuru mycket fåordig i sina yttringar av belåtenhet, var verkligen glad att återse dem; han hade känt, huru mycket de

betydde i familjekretsen. Samspråket under aftonen, då alla voro församlade, hade förlorat mycket av sin livlighet och nästan allt förnuft, då Jane och Elisabet voro frånvarande.

De funno Mary, som vanligt, djupt försjunken i studium av den mänskliga naturen och fingo beundra några nya utdrag och lyssna till några nya iakttagelser i utslitna moraliska ämnen. Catherine och Lydia hade att förmäla nyheter av annat slag. Mycket hade blivit gjort och sagt i regementet sedan föregående onsdag; åtskilliga av officerarna hade nyligen varit bjudna på middag hos deras morbror; en soldat hade fått prygel, och det gick ett rykte, att överste Forster skulle gifta sig.

TRETTONDE KAPITLET.

— Jag hoppas, kära du, sade mr Bennet till sin hustru, då de sutto vid frukostbordet morgonen därpå, att du har ställt till med en god middag i dag, ty jag har skäl att vänta en tillökning till vår familjekrets.

— Vem menar du, käraste? Jag vet inte av någon, som ämnar komma, så framt inte Charlotte Lucas skulle råka titta till oss — och jag hoppas, att *mina* middagar äro tillräckligt goda för henne. Jag tror inte, att hon ofta får så goda hemma hos sig.

— Den person, som jag talar om, är en herre och en främling.

Mrs Bennets ögon strålade. — En herre och en främling! Jag är säker på att det är mr Bingley. Nå, Jane, du har aldrig låtit undfalla dig ett ord om den här saken, din listiga krabat! Det skall verkligen bli utomordentligt roligt att få träffa mr Bingley. Men — store Gud, en sådan otur! inte en bit fisk står att få i dag. Kära Lydia, ring på Hill, jag måste tala med henne på ögonblicket.

— Det är *inte* mr Bingley, sade hennes man, det

är en person, som jag aldrig sett i hela mitt liv.

Detta väckte allmän förvåning, och han hade det nöjet att bli ivrigt utfrågad av sin hustru och sina fem döttrar på en gång.

Efter att en stund ha haft roligt åt deras nyfikenhet avgav han följande förklaring.

— För omkring en månad sedan mottog jag det här brevet, och för omkring fjorton dagar sedan besvarade jag det, ty jag tyckte, att det var en rätt ömtålig sak, som fordrade snar uppmärksamhet från min sida. Det är från min släkting, mr Collins, som när jag är död, kan köra ut er alla från det här huset, så snart han behagar.

— Kära du, utropade hans hustru, jag kan inte tåla att höra den där saken nämnas. Var snäll och tala inte om den där förhatliga mannen! Jag tycker verkligen, att det är det hårdaste, man kan tänka sig, att din egendom skall som fideikommiss gå ifrån dina egna barn, och om jag hade varit i ditt ställe, skulle jag för länge sedan ha försökt göra något åt saken.

Jane och Elisabet sökte förklara för henne naturen av ett fideikommiss: De hade ofta försökt det förut, men det var ett ämne, med avseende på vilket Mrs Bennet var alldeles oresonlig, och hon

fortfor att bittert fara ut mot det grymma i att låta en egendom gå ifrån en familj med fem döttrar till förmån för en man, som ingen brydde sig det ringaste om.

— Det är verkligen en högst orättfärdig sak, sade mr Bennet, och ingenting kan fritaga mr Collins från skuld, då han blir arvinge till Longbourn. Men om du vill lyssna till hans brev, så kanske du kan stämmas till litet större mildhet av det sätt, varpå han uttrycker sig.

— Nej, det är jag säker om att jag inte kan. Och jag tycker, att det var ganska oförsynt och ett stort hyckleri av honom att över huvud skriva till dig. Jag hatar sådana där falska vänner. Varför kunde han inte fortsätta att tvista med dig, som hans far gjorde före honom?

— Ja verkligen, men det ser ut, som om han hade några sonliga samvetsbetänkligheter med avseende på den saken, som ni ska få höra.

Hunsford, nära Westerham, Kent, d. 15 oktober.
Högt ärade mr Bennet!

Den missämja, som förefanns mellan er och min avlidne fader, har vållat mig mycket bekym-

mer, och sedan jag haft den olyckan att förlora honom, har jag ofta önskat förbättra förhållandet oss emellan, men under någon tid hölls jag tillbaka av mina egna tvivel, då jag fruktade, att det kunde synas som brist på vördnad för hans minne, om jag stod på god fot med en person, med vilken han alltid velat ligga i strid. Jag har dock nu fattat mitt beslut i saken, ty sedan jag i påskas blivit prästvigd, har jag varit lycklig nog att av högvälborna lady Catherine de Bourgh, änka efter sir Lewis de Bourgh, ynnestfullt bli kallad till den inbringande kyrkoherdebefattningen i denna församling, där det skall bli min allvarliga strävan att visa mig tacksamt vördnadsfull mot den nådiga frun och ständigt vara redo att fullgöra de religiösa bruk och ceremonier, som äro föreskrivna av den engelska kyrkan. I min egenskap av präst känner jag det dessutom som min plikt att befordra fridens välsignelse i alla familjer, till vilka mitt inflytande kan nå, och på grund härav smickrar jag mig med att detta mitt försök till närmande är mycket lofvärt, och jag hoppas, att ni vill vara så vänlig och glömma min egenskap av fideikommissarie till Longbourns gods och ej därav låta er förmås att tillbakavisa den erbjudna olivekvisten. Jag kan icke annat än känna ledsnad över att vara orsaken

till en oförrätt, som tillfogas era älskvärda döttrar, och jag ber varmt om tillgift därför och på samma gång förklarar jag mig redo att bereda dem all gottgörelse, som står i min makt — men mera därom längre fram. Om ni inte har något emot att mottaga mig i ert hem, tar jag mig friheten att föreslå, att jag gör min uppvaktning hos er och er familj måndagen d. 18 november vid 4-tiden, och jag kommer troligtvis att helt oförsynt taga er gästfrihet i anspråk till lördagen i den följande veckan, då lady Catherine alls icke har något emot att jag tillfälligtvis är frånvarande en söndag, förutsatt att någon annan präst är vidtalad att sköta min tjänst den dagen. Jag förblir, med vördsamma hälsningar till er hustru och era döttrar och med tillönskningar av allt gott

Er vän

William Collins.

— Klockan fyra kunna vi därför vänta den där fredsstiftande herrn, sade mr Bennet och vek ihop brevet. Han tycks sannerligen vara en högst samvetsgrann och artig ung man och jag tvivlar inte på att han kommer att bli en värdefull bekantskap, i synnerhet om lady Catherine är så

vänlig och låter honom komma till oss igen.

— Vad han säger om flickorna är ganska förnuftigt, och om han är benägen att lämna dem skadeersättning, så skall jag inte bli den, som motarbetar honom.

— Fastän det är svårt, sade Jane, att gissa, på vad sätt han ämnar bereda oss den gottgörelse, som enligt hans åsikt med rätta tillkommer oss, är likväl denna önskan hedrande för honom.

Vad som gjorde det starkaste intrycket på Elisabet var hans utomordentliga vördnad för lady Catherine och hans välvilliga avsikt att döpa, viga och begrava sina församlingsbor, när helst det erfordrades.

— Han måste vara en mycket egendomlig person, sade hon. Jag kan inte få honom klar för mig. Det är något mycket uppstyltat i hans stil. Och vad kan han mena med att be om tillgift för att vara fideikommissarie? Vi kunna väl inte antaga, att han skulle avstå därifrån, om han kunde. Kan han vara en förständig man, pappa?

— Nej, kära du, det tror jag inte. Jag hyser stora förhoppningar att finna honom vara raka motsatsen. Det är en blandning av kryperi och viktighet i hans brev, som lovar gott. Jag längtar att

få se honom.

— Vad stilen beträffar, sade Mary, tycks hans brev inte vara bristfälligt. Tanken om olivkvisten är kanhända inte alldeles ny, men jag tycker, att den är väl uttryckt.

För Catherine och Lydia voro varken brevet eller brevskrivaren vidare intressanta. Det var hart när omöjligt, att deras släkting skulle komma klädd i röd rock, och sedan åtskilliga veckor tillbaka hade de icke haft nöje av någon herres sällskap, som bar en dräkt av annan färg. Vad deras moder angick, så hade mr Collins' brev avlägsnat en god del av hennes motvilja, och hon beredde sig att träffa honom med ett slags lugn, som förvånade hennes man och hennes döttrar.

Mr Collins infann sig punktligt och mottogs mycket artigt av hela familjen. Mr Bennet sade visserligen icke mycket, men damerna voro ganska språksamma, och mr Collins tycktes varken vara i behov av uppmuntran eller benägen för att själv vara tyst. Hans utseende var allvarligt och högtidligt, och hans sätt mycket kruserligt. Han hade icke setat länge, förrän han komplimenterade mrs Bennet för hennes många vackra döttrar, han sade, att han hört mycket talas om deras skönhet,

men att i detta fall ryktet hade överträffats av verkligheten, och han tillade, att han icke tvivlade på att hon i sinom tid skulle få se dem alla väl gifta. Denna artighet slog icke mycket an på åtskilliga av hans åhörare, men mrs Bennet, som icke var missnöjd med några slags komplimanger, svarade genast:

— Det är mycket vänligt av er att säga så, och jag önskar av allt hjärta, att detta måtte bli fallet, ty eljest komma de att bli ganska utblottade. Sakerna äro ju så egendomligt ordnade.

— Ni hänsyftar kanske på denna egendoms egenskap av fideikommiss.

— Ja, det gör jag verkligen. Det är en ledsam affär för mina stackars flickor, det måste ni medge. Inte att jag ämnar klandra *er*, ty sådana saker bero helt och hållet av slumpen här i världen. Man vet aldrig, hur det går med egendomar, när de ha naturen av fideikommiss.

— Jag är mycket ledsen över de svårigheter, jag bereder mina vackra släktingar och kunde säga mycket om den saken, men jag är rädd för att synas påflugen och förhastad. Men jag kan försäkra de unga damerna, att jag kommer hit färdig att beundra dem. För närvarande vill jag inte säga

mera, men kanhända, när vi bli närmare bekanta —

Han avbröts av ett bud, att middagen var serverad, och flickorna sågo leende på varandra. De voro icke de enda föremålen för mr Collins' beundran. Hallen, matsalen och hela möblemanget undersöktes och prisades, och hans lovordande av allting skulle hava rört mrs Bennets hjärta, om icke det förödmjukande antagandet hade förefunnits, att han betraktade allt som sin blivande egendom. Middagen i sin ordning blev också högligen beundrad, och han bad att få veta, vilken av hans fagra fränkor man hade att tacka för den förträffliga tillagningen därav. Men härvid rättades han av mrs Bennet, som med en viss skärpa försäkrade honom, att de mycket väl hade råd att hålla en bra kokerska och att hennes döttrar icke hade någonting att göra i köket. Han bad om ursäkt därför att han hade förargat henne. I en mildare ton förklarade hon, att hon icke alls var stött, men han fortsatte att bedja om förlåtelse ungefär en kvarts timme.

FJORTONDE KAPITLET.

Under middagen talade mr Bennet nästan icke alls, men när tjänarna avlägsnat sig, trodde han, att det var tid att samspråka litet med sin gäst och inledde därför ett ämne, vari han väntade att denne skulle briljera: han anmärkte nämligen, att han syntes ha haft mycken tur, då han fick en sådan kvinnlig patronus. Lady Catherine de Bourghs tillmötesgående mot hans önskingar och hänsyn för hans bekvämlighet tycktes vara särdeles anmärkningsvärda. Mr Bennet kunde icke ha gjort ett bättre val. Mr Collins var värtalig i sitt lovprisande av henne. Detta ämne lyfte honom till mer än vanlig högtidlighet i sitt sätt, och med en ytterst viktig min bedyrade han, att han aldrig i sitt liv hos en förnäm person hade skådat en sådan vänlighet och nedlåtenhet, som han själv rönt av lady Catherine. Hon hade helt nådigt behagat gilla de båda predikningar, som han redan haft den äran att hålla inför henne. Hon hade också två gånger inbjudit honom till middag på Rosings och hade senast föregående lördag skickat efter honom som fjärde man i hennes spelparti på aftonen. Lady Catherine ansågs av många personer han kände,

vara stolt, men *han* hade aldrig sett något annat än tillgänglighet hos henne. Hon hade alltid talat till honom som till varje annan gentleman, hon hade icke det ringaste emot att han deltog i umgänget i grannskapet, ej heller att han tillfälligtvis då och då lämnade sin församling på en eller två veckor för att besöka sina släktingar. Hon hade till och med behagat råda honom att gifta sig, så snart han kunde, förutsatt att han gjorde sitt val med urskillning, hon hade en gång gjort honom ett besök i hans enkla prästgård, där hon fullständigt gillat alla de förändringar, han höll på att göra, och hade till och med värdigats själv föreslå några — några hyllor i väggskåpen en trappa upp.

— Allt detta är mycket hyggligt och artigt, det må jag säga, sade mrs Bennet, och säkert är hon en mycket älskvärd kvinna. Det är skada, att förnäma damer i allmänhet icke likna henne mera. Bor hon nära er?

— Den trädgård, i vilken min enkla hydda ligger, är endast genom en smal väg skild från Rosings Park, lady Catherines residens.

— Jag tror ni sade, att hon är änka. Har hon några barn?

— Hon har endast en dotter, arvtagarinnan till

Rosings och en betydande förmögenhet.

— Å! utropade mrs Bennet, skakande på huvudet, då har hon det bättre ställt än många andra flickor. Och hurudan flicka är hon? Ser hon bra ut?

— Hon är verkligen en högst förtjusande ung flicka. Lady Catherine själv säger, att i fråga om verklig skönhet miss de Bourgh vida överträffar de vackraste av sitt kön, emedan det i hennes drag finnes ett visst något, som utmärker en ung dam av förnäm börd. Hon är olyckligtvis sjuklig av sig, vilket har hindrat henne att göra sådana framsteg i många kunskapsämnen, som hon eljest utan allt tvivel skulle ha gjort, vilket jag hört av den dam, som lett hennes uppfostran och som ännu bor hos dem. Men hon är utomordentligt älskvärd och nedlåter sig ofta till att åka förbi min enkla hydda i sin lilla med ponnys förspända vagn.

— Har hon blivit presenterad vid hovet? Jag kan inte minnas, att jag sett hennes namn bland namnen på de damer, som haft den äran.

— Hennes vacklande hälsotillstånd hindrar henne olyckligtvis från att vistas i London, och på så sätt, som jag själv en dag sade till lady Catherine, har hon berövat det brittiska hovet dess

mest strålande prydnad. Hennes mor tycktes finna behag i denna tanke, och ni kan tänka er, att jag är lycklig varje gång jag kan säga sådana där små fina artigheter, som alltid äro välkomna för damer. Jag har mer än en gång anmärkt för lady Catherine, att hennes förtjusande dotter tyckes vara född att bli hertiginna och att den högsta rang, i stället för att skänka henne anseende, skulle prydas av henne. Sådana där små saker behaga lady Catherine, och det är en slags uppmärksamhet, som jag känner mig särskilt uppfordrad att visa henne.

— Ni dömer mycket riktigt, sade mr Bennet, och det är en lycka för er, att ni äger förmågan att smickra på ett fint sätt. Får jag fråga, om de där behagliga artigheterna framgå ur ögonblickets ingivelse eller äro resultatet av ett föregående övertänkande?

— De äro huvudsakligen improviserade, och fastän jag ibland roar mig med att på förhand uttänka sådana där små eleganta komplimanger, som kunna användas vid lämpliga tillfällen, önskar jag alltid, att de skola taga sig så oövertänkta ut som möjligt.

Mr Bennets förväntningar hade till fullo motsvarats av verklighet. Hans släkting var så

narraktig, som han hade hoppats, och han lyssnade till honom med den största förnöjelse, varvid han på samma gång bibehöll det mest orubbliga lugn i sitt ansiktsuttryck, han begärde icke, att någon skulle deltaga i hans glädje, utom när han då och då kastade en sidoblick på Elisabet.

Vid tedags hade mr Bennet emellertid fått nog, och han var glad att åter få föra sin gäst till salongen, och när man druckit te, bad han honom att läsa högt för damerna. Mr Collins gick gärna in härpå, och en bok togs fram, men då han fick se den (hela dess utseende gav vid handen, att den var från ett lånbibliotek), studsade han tillbaka, bad om ursäkt och försäkrade, att han aldrig läste romaner. Kitty stirrade på honom, och Lydia gav till ett rop. Andra böcker togos fram, och efter något övervägande valde han Fordyces predikningar. Lydia starrbligade, då han öppnade boken, och innan han med entonig och högtidlig stämma hade läst tre sidor, avbröt hon honom med dessa ord:

— Vet du, mamma, att morbror Philips talar om att köra bort Richard, och om han gör det, ämnar överste Forster taga honom i sin tjänst. Moster talade själv om det för mig i lördags. Jag skall gå till Meryton i morgon för att få höra mera

om saken och för att fråga, när mr Denny kommer tillbaka från London.

Lydia tillsades av sina två äldsta systrar att hålla sig tyst, men mr Collins, mycket förnärad, lade ifrån sig boken och sade:

— Jag har ofta märkt, huru litet intresserade unga flickor äro av böcker med allvarlig prägel, ehuru de äro skrivna endast till deras bästa. Jag tillstår, att det förvånar mig, ty säkerligen kan ingenting för dem vara så värdefullt som undervisning. Men jag vill inte längre besvära min unga släkting.

Därpå vände han sig till mr Bennet och erbjöd sig att spela ett parti bräde med honom. Mr Bennet antog utmaningen och anmärkte, att han gjorde rätt i att låta flickorna hållas med sina ytliga nöjen. Mrs Bennet och hennes döttrar bådo ytterst artigt om ursäkt för det avbrott, Lydia gjort, och lovade, att det icke skulle hända en gång till, om han ville återtaga sin bok, men sedan mr Collins försäkrat dem, att han icke hyste någon ovilja mot sin unga släkting och aldrig skulle uppfatta hennes uppförande som en förolämpning, satte han sig med mr Bennet vid ett annat bord och gjorde sig i ordning till brädspelet.

FEMTONDE KAPITLET.

Mr Collins var icke en intelligent man, och hans naturfel i detta hänseende hade endast i ringa mån motverkats av uppfostran eller umgänge, då han framlevat största delen av sitt liv under en obildad och girig faders ledning, och ehuru han studerat vid ett av universiteten, hade han vistats där endast det nödvändiga antal terminer utan att knyta några nyttiga bekantskaper. Den underdånighet, i vilken hans fader hade uppfostrat honom, hade ursprungligen gjort honom mycket ödmjuk i sitt sätt, men denna egenskap hade i hög grad motverkats av inbilskheten hos en man med svagt huvud, som levde i tillbakadragenhet, och en dumdryghet, som alstrats av tidig och oväntad medgång i livet. En lycklig slump hade förvärvat honom lady Catherine de Bourghs ynnest, då Hunsfords pastorat var ledigt, och den respekt han kände för hennes höga börd, och hans vörndnad för henne som sin kvinnliga patronus i förening med en mycket hög tanke om sig själv, om sin myndighet som präst och sina rättigheter som kyrkoherde, gjorde hans karaktär till en blandning av stolthet och kryperi, självbelåtenhet och

ödmjukhet.

Då han nu hade ett trevligt hem och tillräckliga inkomster, var det hans avsikt att gifta sig, och då han sökte bli försonad med Longbournfamiljen, hade han en hustru i kikaren, ty han ämnade välja en av döttrarna, om han fann dem så vackra och älskvärda, som det gängse ryktet utmålade dem. Detta var hans plan att gottgöra den förlust, han förorsakade dem därigenom att han var arvinge till deras faders egendom, och han tyckte, att den var alldeles förträfflig, högst passande och lämplig, utomordentligt ädelmodig och oegennyttig å hans sida.

Han uppgav icke sin plan, då han fick se dem. Miss Bennets älskliga utseende stärkte hans avsikter och stadgade hans bestämda åsikter med avseende på ålderns rätt, och under den första aftonen var *hon* den, på vilken hans val bestämt föll. Morgonen därpå åstadkom likväl en förändring, ty ett kort samtal med mrs Bennet före frukosten, ett samtal, som började med hans prästgård och helt naturligt ledde till en öppen förklaring, att han hoppades få hemföra en husfru från Longbourn, framkallade från henne, under mycket vänliga leenden och uppmuntrande ord för

övrigt, en varning just med avseende på Jane, för vilken han bestämt sig. Vad hennes *yngre* döttrar angick kunde hon icke åtaga sig att säga — kunde hon icke svara bestämt — men hon *visste* icke av någon föregående förbindelse — hennes *äldsta* dotter, det måste hon tala om — hon kände det som sin skyldighet att ge en vink därom — skulle troligtvis mycket snart bli förlovad.

Mr Collins hade endast att övergå från Jane till Elisabet — och det var snart gjort — medan Mrs Bennet rörde om brasan. Elisabet, som kom näst efter Jane i ålder och skönhet, fick naturligtvis intaga hennes plats.

Mrs Bennet tog detta förtroende ad notam och hoppades med visshet, att hon snart skulle få två döttrar gifta, och den man, som hon dagen förut icke för sitt liv kunde tåla, stod nu högt i hennes ynnest.

Lydias plan att företaga en promenad till Meryton glömdes icke; alla systrarna utom Mary gingo in på att göra henne sällskap, och Mr Collins skulle ledsaga dem på anhållan av Mr Bennet, vilken var högst angelägen att bli av med honom och själv få disponera sitt bibliotek, ty dit hade Mr Collins följt honom efter frukosten, och där ville

han fortfarande dväljas, skenbart upptagen av en av de största folianterna i boksamlingen, men i verkligheten nästan utan uppehåll talande med mr Bennet om sitt hem och sin trädgård i Hunsford. Hans beteende bragte mr Bennet i hög grad ur jämvikt. I sitt bibliotek var han alltid säker att få vara ostörd och i ro, och ehuru han, som han sade till Elisabet, var beredd på att bevittna dårskap och nyckfullhet i varje annat rum i huset, var han van att där vara fri därifrån; han uppmanade därför ivrigt och i mycket artiga ordalag mr Collins att följa hans döttrar på deras promenad, och mr Collins, som i själva verket var mycket mera lämpad för att promenera än för att studera, var ytterst belåten att få slå igen sin stora bok och gå med dem.

Tiden förgick under en konversation, som bestod av med högtidlig stämning framsagda banaliteter å hans sida och artiga instämmanden å hans släktingars, tills de kommo fram till Meryton. De yngre systrarnas uppmärksamhet kunde då icke längre fångas av *honom*. Deras blickar började ögonblickligen irra omkring på utkik efter officerarna, och ingenting annat än en riktigt stilig hatt eller ett verkligt modernt muslinstygg i ett

bodfönster kunde inverka avledande på dem.

Men alla de unga damernas uppmärksamhet upptogs snart av en ung man med ett högst distingerat utseende, som de aldrig hade sett förut och som promenerade med en officer på andra sidan om gatan. Officeren var just mr Denny, om vars återkomst från London Lydia kom för att göra förfrågningar, och han hälsade, då de gingo förbi. Alla frapperades av främlingens utseende, alla undrade, vem han kunde vara, och Kitty och Lydia beslöto att, om möjligt, taga reda på saken, gingo förut tvärs över gatan, under förevändning att de behövde köpa något i en mitt emot liggande bod, och hade lyckligtvis just hunnit upp på trottoaren, då de båda herrarna, som vänt om, hade kommit fram till samma punkt. Mr Denny tilltalade dem genast och bad om tillstånd att få presentera sin vän, mr Wickham, som dagen förut hade kommit med honom från London och till hans stora glädje hade fått fullmakt som officer vid deras kår. Detta var just som det borde vara, ty den unge mannen behövde endast uniform för att bli alldeles förtjusande. Hans utseende var högst fördelaktigt; han hade fina drag, en vacker figur och ett mycket angenämt sätt att vara. Presentationen åtföljdes av

ett samtal, som å hans sida fördes med stor ledighet och varunder han visade sig vara på samma gång fullt korrekt och helt anspråkslös; hela sällskapet stod ännu och språkade helt förtroligt, då ljudet av hästhovar ådrog sig deras uppmärksamhet, och Darcy och Bingley sågos komma ridande gatan framåt. Då de två herrarna varseblevo damerna i gruppen, styrde de genast kosan mot dem och började säga dem de vanliga artigheterna. Bingley var den som talade mest, och miss Bennet den, till vilken han förnämligast riktade sina ord. Han befann sig, som han sade, på väg till Longbourn för att göra sig underrättad om hennes befinnande. Mr Darcy bekräftade detta med en bugning och började besluta sig för att icke fästa blicken på Elisabet, då de plötsligen hejdades av anblicken av främlingen, och Elisabet, som råkade se bådas ansiktsuttryck, då de sågo på varandra, blev helt förvånad över den verkan, detta möte hade. Båda skiftade färg, den ene blev vit, den andre röd i ansiktet. Efter några ögonblick tog mr Wickham av hatten — en hälsning, som mr Darcy nätt och jämnt värdigades besvara. Vad kunde meningen vara med detta? Det var omöjligt att förstå, det var omöjligt att icke längta att få veta det.

En minut senare tog mr Bingley, utan att synas ha märkt, vad som försiggick, avsked och red vidare med sin vän.

Mr Denny och mr Wickham följde de unga damerna till mr Philips' bostad och togo farväl trots miss Lydias ivriga böner, att de skulle stiga in, och till och med fastän mrs Philips öppnade fönstret till vardagsrummet och med hög röst instämde i inbjudningen.

Mrs Philips var alltid glad att få träffa sina systerdöttrar; de två äldsta voro efter sin nyss inträffade frånvaro särskilt välkomna, och hon uttryckte sin livliga förvåning över deras plötsliga hemkomst, varom hon, då deras egen vagn icke hade hämtat dem, icke skulle ha vetat något, om hon icke händelsevis på gatan hade träffat mr Jones' bodpojke, som hade talat om för henne, att de icke skulle skicka någon mera medicin till Netherfield, emedan fröknarna Bennet hade rest därifrån. Hon började då visa sig artig mot mr Collins, som presenterades för henne av Jane. Hon mottog honom på det mest förekommande sätt, vilket han besvarade med ännu större artighet, bedjande om ursäkt för att han kom objuden utan någon föregående bekantskap med henne; han

kunde dock icke låta bli att smickra sig med den förhoppningen, att hans handlingssätt skulle urskuldas på grund av hans släktskap med de unga damerna, som införde honom i hennes hem. Mrs Philips blev alldeles överväldigad av en så utomordentlig belevnhet, men det blev ett hastigt slut på hennes uppmärksammande av den ena främlingen genom utrop och frågor angående den andra; om honom kunde hon dock endast berätta för sina systerdöttrar, vad de redan visste, nämligen att mr Denny hade fört honom med sig från London, och att han skulle bli anställd som löjtnant i —shireregementet. Hon hade iakttagit honom, sade hon, under den sista timmen, då han gick upp och ned för gatan, och hade mr Wickham nu visat sig, skulle Kitty och Lydia utan tvivel ha fortsatt denna sysselsättning, men olyckligtvis gick ingen förbi fönstren med undantag av några av officerarna, vilka i jämförelse med främlingen hade blivit »dumma, obehagliga figurer». Några av dem skulle äta middag hos familjen Philips dagen därpå, och deras moster lovade att förmå sin man att besöka mr Wickham och inbjuda honom också, ifall familjen från Longbourn skulle komma på aftonen. Han gick in härpå, och mrs Philips utlovade, att de skulle spela ett mycket trevligt och

livat lottospel och sedan intaga en liten varm supé. Förhoppningen om sådana fröjder var mycket glädjande, och de skildes åt vid bästa lynne å ömse sidor. Mr Collins upprepade sina ursäkter, då han gick ut, och mrs Philips försäkrade honom med oförtröttad artighet, att de voro alldeles onödiga.

Då de gingo hem, berättade Elisabet för Jane, vad hon hade sett försiggå mellan de två herrarna, men ehuru Jane skulle ha försvarat endera eller båda, om de hade syntts ha orätt, så kunde hon lika litet som sin syster förklara deras beteende.

Vid sin återkomst väckte mr Collins stor belåtenhet hos mrs Bennet genom att prisa mrs Philips' förekommande sätt. Han försäkrade, att, med undantag av lady Catherine och hennes dotter, han aldrig hade sett en finare dam, ty hon hade icke endast mottagit honom med den utsöktaste artighet, utan även uttryckligen innefattat honom i sin inbjudning till följande afton, ehuru han var fullständigt obekant för henne förut. Han antog, att någonting måste skrivas på räkningen av hans släktskap med dem, men han hade aldrig i hela sitt liv varit föremål för så mycken uppmärksamhet.

SEXTONDE KAPITLET.

Som ingen invändning gjordes mot den överenskommelse, som ungdomen träffat med sin moster och alla mr Collins betänkligheter mot att lämna mr och mrs Bennet en enda afton under sitt besök på det kraftigaste sätt tillbakavisades, åkte han och hans fem unga fränkor vid lämplig tid till Meryton, och flickorna fingo vid inträdet i salongen till sin glädje höra, att mr Wickham hade antagit deras morbrors inbjudning och redan hade infunnit sig.

När denna nyhet meddelats dem och alla hade intagit sina platser, hade mr Collins tid att se sig omkring och beundra, och han frapperades så av rummets storlek och möblemang, att han förklarade att han nästan kunde ha trott, att han befann sig i det lilla frukostrummet på Rosings; denna jämförelse väckte i början just icke någon entusiasm, men då mrs Philips fick höra av honom, vad Rosings var och vem som var dess ägarinna — när hon hade lyssnat till beskrivningen av endast en av lady Catherines salonger och fått veta, att spiselkransen ensam hade kostat åttahundra pund, kände hon hela betydelsen av komplimangen och

skulle knappast ha blivit förnämad över en jämförelse med hushållerskans rum.

Medan man väntade på herrarna, var han på ett angenämt sätt upptagen med att för henne beskriva lady Catherines och hennes bostads glans med avvikelser då och då för att prisa sin egen anspråkslösa bostad och de förbättringar, som där höllo på att införas, och han fann i mrs Philips en mycket uppmärksam lyssnarinna, vars höga tanke om hans betydelse växte i samma mån som hon hörde allt detta och som beslöt att relatera alltsammans för sina grannar, så snart hon kunde. Flickorna, som icke kunde lyssna till sin släkting, tyckte, att väntan blev mycket lång. Äntligen var den dock slut; herrarna kommo, och när mr Wickham inträdde i rummet, kände Elisabet, att hon varken hade sett honom förut eller tänkt på honom sedan med den minsta grad av oförståndig beundran. Officerarna i —shireregementet voro i det hela en samling mycket aktningsvärda, belevade män, och dagens gäster voro de bästa av dem, men mr Wickham stod lika mycket framom dem i anseende till sin person, sitt utseende och sin hållning, som *de* voro överlägsna den däste morbror Philips med sitt breda ansikte och sin doft

av portvin, vilken följde dem in i rummet.

Mr Wickham var den lycklige man, mot vilken nästan vartenda kvinnligt öga vändes, och Elisabet var den lyckliga kvinna, vid vars sida han slutligen satte sig, och det angenäma sätt, varpå han genast började ett samtal, ehuru det endast rörde sig om att det var en ruskig afton och att man troligtvis hade att vänta en regnig tid, gjorde det klart för henne, att det vanligaste, tråkigaste, mest utslitna ämne kan bli intressant genom den talandes skicklighet.

Med sådana medtävlare om det täcka könets uppmärksamhet som mr Wickham och officerarna tycktes mr Collins sjunka ned i fullständig obemärkthet; för de unga damerna betydde han visserligen ingenting, men han hade ännu emellanåt en intresserad lyssnarinna i mrs Philips och försågs genom hennes uppmärksamhet ytterst rikligt med kaffe och kakor.

När spelborden blivit framsatta, fick han ett gott tillfälle att visa sin erkänsla mot henne genom att delta i whistpartiet.

— För närvarande är jag inte mycket hemma i spelet, sade han, men jag skall med glädje uppöva mig däri, ty i min ställning i livet — mrs Philips

var mycket tacksam för hans tillmötesgående, men kunde icke vänta på att få höra hans skäl.

Mr Wickham spelade icke whist, och med förtjusning mottogs han vid det andra bordet och tog plats mellan Elisabet och Lydia. Först tycktes det vara att befara, att Lydia helt och hållet skulle lägga beslag på honom, ty hon var en riktig storpraterska, men då hon också var synnerligen förtjust i lottospel, blev hon snart allt för intresserad av detta för att kunna ägna uppmärksamhet åt någon särskilt. Fästade endast så mycket avseende vid spelet, som detta nödvändigtvis fordrade, fick mr Wickham därför god tid att språka med Elisabet, och hon var mycket villig att lyssna till honom, ehuru hon icke kunde hoppas att få höra vad hon mest önskade få besked om, nämligen historien om hans bekantskap med mr Darcy. Hon vågade icke ens nämna denne herres namn. Hennes nyfikenhet blev emellertid på ett oväntat sätt tillfredsställd. Mr Wickham tog själv upp ämnet. Han frågade, hur långt det var till Netherfield från Meryton, och sedan hon svarat honom, frågade han något tveksamt, hur länge mr Darcy hade vistats där.

— Omkring en månad, sade Elisabet, och som

hon icke gärna ville släppa ämnet tillade hon: Han har en mycket stor egendom i Derbyshire, efter vad jag hört.

— Ja, svarade Wickham, hans egendom där är mycket präktig. Den ger i netto tio tusen om året. Ni kunde inte ha påträffat en person mer skickad att ge er säkra upplysningar om denna sak än mig, ty jag har på ett särskilt sätt varit förbunden med hans familj från min barndom.

Elisabet kunde icke underlåta att se förvånad ut.

— Ni har rätt att bli förvånad, miss Bennet, över ett sådant påstående, då ni, som jag antager, märkte det synnerligen kyliga sätt, varpå vi hälsade varandra i går. Är ni närmare bekant med mr Darcy?

— Jag känner honom så bra som jag kan önska, utropade Elisabet med värme. Jag har tillbragt fyra dagar under samma tak som han, och jag tycker, att han är högst obehaglig.

— Jag har icke någon rätt att utsäga *min* mening, sade Wickham, med avseende på den frågan om han är behaglig eller motsatsen. Jag är inte rätta mannen att bilda mig ett omdöme därom. Jag har känt honom alltför länge och allt för väl för att vara en opartisk domare. Det är omöjligt för

mig att vara opartisk. Men jag tror, att er åsikt om honom skulle väcka allmän förvåning — och kanske ni inte skulle uttrycka den i alldeles så starka ordalag på något annat ställe. Här är ni i er egen familj.

— Jag försäkrar, att jag inte säger mera här, än jag skulle göra på något annat ställe i grannskapet med undantag av Netherfield. Han är inte alls omtyckt i Hertfordshire. Alla äro förtretade över hans sturskhet. Ni kommer inte att få höra någon uttrycka sig fördelaktigare om honom.

— Jag kan inte påstå, att jag är ledsen, sade Wickham efter en kort paus, över att han eller någon annan inte uppskattas över förtjänst, men med *honom* tror jag inte att det ofta inträffar. Världen är förblindad av hans förmögenhet och anseende eller skrämmd av hans högdragna och imponerande sätt och betraktar honom endast så som han vill bli betraktad.

— Så obetydligt som jag känner honom, skulle jag vilja säga, att han är en elak människa. Wickham bara skakade på huvudet.

— Jag undrar, sade han, då nästa tillfälle att tala erbjöd sig, om det är antagligt, att han stannar mycket längre här i trakten.

— Jag vet inte alls, men jag hörde inte något om hans avsikt att bege sig av, då jag var på Netherfield. Jag hoppas, att hans vistelse i närheten inte kommer att inverka störande på era planer med avseende på —shireregementet.

— Visst inte, jag låter mig inte drivas bort av mr Darcy. Om han vill undvika att träffa mig, så måste han ge sig av. Vi stå inte på god fot med varandra, och det plågar mig alltid att råka honom, men jag har inte något annat skäl att undvika honom än vad jag kan högt uttala inför hela världen — en känsla av mycket ovänligt bemötande å hans sida och djup smärta över att han är, vad han är. Hans far, miss Bennet, avlidne mr Darcy, var en av de bästa män, som någonsin levat, och den trognaste vän, jag någonsin ägt, och jag kan aldrig vara tillsammans med den här mr Darcy utan att känna mig djupt bedrövad vid tanken på tusen rörande minnen. Hans uppförande mot mig har varit skamligt, men jag tror verkligen, att jag lättare skulle kunna tillgiva honom allting annat än att han svikit sin fars förhoppningar och vanärat hans minne.

Elisabet fann ämnet allt intressantare och lyssnade med största uppmärksamhet, men sakens

grannlaga beskaffenhet förbjöd henne att göra flera frågor.

Mr Wickham började tala om mera allmänna ämnen, om Meryton, grannskapet, sällskapslivet o. s. v., han tycktes vara mycket nöjd med allt vad han hittills hade sett, och talade särskilt om det sistnämnda i förbindliga och höviska ordalag.

— Det var utsikten att ständigt få njuta av sällskapsliv och ett gott sådant, tillade han, som huvudsakligen förmådde mig att gå in vid — shireregementet. Jag visste, att det var en högst aktningsvärd, mycket angenäm kår, och min vän Denny frestade mig också med sin beskrivning av dess nuvarande förläggningssort, den stora uppmärksamhet, för vilken de voro föremål i Meryton och det förträffliga umgänge, det erbjöd dem. Sällskapsliv, det tillstår jag, är oundgängligt för mig. Jag har haft stora misräkningar i livet, och jag kan inte fördraga ensamheten. Jag *måste* ha sysselsättning och umgänge. Militärlivet är inte vad jag egentligen var ämnad till, men omständigheterna ha nu gjort, att jag finner mig däri. Jag skulle ha blivit präst — den prästerliga banan var målet för mina studier, och jag skulle vid denna tid ha varit i besittning av ett mycket

värdefullt pastorat, om så hade behagat den herre, vi just nyss talade om.

— Verkligen?

— Ja, avlidne mr Darcy förordnade i sitt testamente, att jag skulle kallas till det bästa pastorat, han hade rätt att bortgiva. Han var min gudfader och synnerligen fästad vid mig. Jag kan inte göra full rättvisa åt hans godhet. Han ämnade frikostigt sörja för mig och trodde, att han gjort det, men när pastoratet blev ledigt, gavs det åt en annan.

— O himmel! utropade Elisabet. Hur kunde detta ske? Hur kunde hans sista vilja så åsidosättas? Varför sökte ni inte upprättelse med lagens hjälp?

— Det var en oformlighet i testamentets ordalag, som gjorde, att jag inte kunde hoppas på någon hjälp av lagen. En hederlig man kunde inte ha betvivlat avsikten, men mr Darcy behagade betvivla den eller behandla den som endast ett villkorligt anbefallande och påstå, att jag förverkat alla anspråk genom överdådigt liv, obetänksamt handlingssätt, kort sagt allt möjligt. Säkert är, att pastoratet blev ledigt för två år sedan, just då jag hunnit den ålder, att jag kunnat tillträda det, och att

det gavs åt en annan, och inte mindre säkert är, att jag inte kan anklaga mig själv för att verkligen ha gjort något, varigenom jag förtjänat att förlora det. Jag är livlig och oförsiktig till lynnet, och jag har kanske ibland uttalat min mening *om* honom och *till* honom allt för uppriktigt. Jag kan inte erinra mig något värre. Men faktum är, att vi äro mycket olika slags människor och att han hatar mig.

— Detta är alldeles upprörande! Han förtjänar att bli offentligen brännmärkt.

— Någon gång *kommer* han att bli det, men ej av *mig*. Tills jag kan glömma hans far, kan jag aldrig trotsa eller kompromettera *honom*.

Elisabet högaktade honom för sådana känslor och tyckte, att han var vackrare än någonsin, då han uttryckte dem.

— Men vilket motiv, sade hon efter en paus, kan han väl ha haft? Vad kan ha förmått honom att handla så grymt?

— En bestämd, avgjord motvilja mot mig — en motvilja, som jag till viss grad icke kan tillskriva annat än avundsjuka. Hade den avlidne mr Darcy hållit av mig mindre, kunde hans son kanske haft lättare att fördraga mig, men hans fars ovanliga

tillgivenhet mot mig retade honom, efter vad jag tror, vid mycket tidiga år. Han hade inte ett sådant lynne, som kunde bära det slags tävlan, som ägde rum mellan oss — det slags företräde, som ofta gavs mig.

— Jag hade aldrig trott, att mr Darcy var så elak — fastän jag aldrig tyckt om honom, hade jag aldrig haft så dålig tanke om honom. Jag trodde, att han föraktade sina medmänniskor i allmänhet, men jag misstänkte inte, att han nedlät sig till sådan ondskefull hämnd, sådan orättvisa, sådan omänsklighet.

Efter några minuters eftertanke fortsatte hon emellertid: — Jag kommer verkligen ihåg, att han en dag på Netherfield berömde sig av sitt oförsonliga agg, sin oförsonliga sinnesart. Hans lynne måste vara förfärligt.

— Jag kan ej lita på mig själv i detta stycke, svarade Wickham, jag kan näppeligen vara rättvis mot honom.

Elisabet försjönk åter i djupa tankar, och efter en stund utropade hon: — Att på detta sätt behandla sin fars gudson, vän och gunstling! Hon kunde ha tillagt: En ung man därtill sådan som *ni*, vars utseende redan utgör en borgen för att ni är en god

människa — men hon nöjde sig med att säga: Och därtill en person, som förmodligen varit hans kamrat från barndomen, på det intimaste sätt, som jag tror ni sade, förbunden med honom!

— Vi voro födda i samma församling, inom gränserna av samma park; största delen av vår ungdom tillbragte vi tillsammans, boende i samma hus, delande samma nöjen, föremål för samma faderliga omsorg. Min far ägnade sig till en början åt det yrke, som er morbror, mr Philips, tycks utöva med sådan heder, men han upphörde därmed för att kunna vara mr Darcy till nytta och offrade hela sin tid åt skötandet av godset Pemberley. Han värderades mycket högt av mr Darcy och var hans förtrogne, innerligt avhållne vän. Mr Darcy erkände ofta, att han stod i den största tacksamhetsskuld till min far för den driftighet och skicklighet, varmed han skötte godset, och när kort före min fars död mr Darcy frivilligt gav honom ett löfte att sörja för mig, är jag övertygad om att han kände det lika mycket som en tacksamhetsskuld mot *honom* som ett bevis på tillgivenhet mot mig.

— Så besynnerligt! utropade Elisabet. Så avskyvärt! Det förundrar mig, att just mr Darcys stolthet icke har gjort honom rättvis mot er! Om

inte något bättre motiv dikterat hans handlingssätt, tycker jag, att han borde ha varit allt för stolt för att vara ohederlig — ty ohederlighet måste jag kalla det.

— Det är underligt, svarade Wickham, ty nästan alla hans handlingar kunna sägas ha sin grund i stolthet — och stolthet har ofta varit hans bästa vän. Den har gjort honom mera förtrogen med dygden än med någon annan känsla. Men vi äro alla inkonsekventa, och i hans beteende mot mig funnos till och med starkare drivfjädrar än stoltheten.

— Kan en så avskyvärd stolthet som hans någonsin ha varit honom till gagn?

— Ja. Den har ofta förmått honom att vara frikostig och ädelmodig — att givmilt skänka bort sina pengar, att utöva *gästfrihet*, att bistå sina förpaktare och hjälpa de fattiga. Familjestolthet och *sonlig* stolthet — ty han är mycket stolt över vad hans far var — ha verkat detta. Att icke vilja synas vanhedra sin familj, vansläktas i fråga om egenskaper, som vinna popularitet, eller gå förlustig om det inflytande, Pemberley House skänker, detta är ett kraftigt motiv. Han har också *broderlig* stolthet, som i förening med *en*

viss broderlig tillgivenhet gör honom till en mycket god och sorgfällig beskyddare av sin syster, och ni kommer att få höra honom allmänt utskrikas som den bästa och mest uppmärksamme av bröder.

— Hurudan flicka är miss Darcy?

Han skakade på huvudet. — Jag önskar, att jag kunde kalla henne älskvärd. Det gör mig ont att tala illa om en Darcy. Men hon är allt för lik sin bror — mycket, mycket stolt. Som barn var hon tillgiven och behaglig och mycket intagen i mig och jag har offrat timme efter timme på att roa henne. Men nu är hon alldeles likgiltig för mig. Hon är en vacker flicka på omkring femton eller sexton år och, efter vad jag hört, mycket talangfull. Sedan sin fars död har hon bott i London tillsammans med en dam, som övervakar hennes uppfostran.

Efter många pauser och många försök att upptaga andra ämnen kunde Elisabet icke låta bli att ännu en gång återvända till det första och sade:

— Det förvånar mig, att han är en så intim vän till mr Bingley. Hur kan mr Bingley, som tycks vara godmodigheten själv, och som, efter vad jag tror, är verkligt älskvärd, vara god vän med en sådan man? Hur kunna de passa för varandra?

Känner ni mr Bingley?

— Inte alls.

— Han är en blid, älskvärd, intagande man. Han kan inte veta, hurudan mr Darcy är.

— Förmodligen inte; men mr Darcy kan behaga, när han vill. Han saknar icke talanger. Han kan vara en angenäm sällskapsmänniska, om han tycker att det är mödan värt. Gentemot sådana personer, som äro hans likar i fråga om socialt anseende, är han en helt annan än gentemot sådana, som äro mindre betydande. Hans stolthet sviker honom aldrig, men mot de rika är han högsint, rättvis, uppriktig, resonlig, hederlig och kanske angenäm, och han fäster stort avseende vid folks förmögenhet och sätt att uppträda.

Då whistpartiet strax därpå avslutades, samlade sig de spelande kring det andra bordet, och mr Collins ställde sig mellan Elisabet och Mrs Philips. De vanliga frågorna om hans tur i spelet gjordes av den senare. Den hade icke varit stor, han hade förlorat vartenda parti; men när Mrs Philips började uttrycka sitt deltagande i anledning därav, försäkrade han henne med stort allvar, att det icke betydde det ringaste, att han betraktade pengar som en ren småsak, och han bad henne icke hysa någon

oro för hans skull.

— Jag vet mycket väl, sade han, att när folk slår sig ner vid ett spelbord, måste de stå sitt kast, och lyckligtvis äro mina omständigheter icke sådana, att fem shilling betyda något för mig. Det finns utan tvivel många, som icke kunna säga detsamma, men tack vare Catherine de Bourgh, är jag höjd över nödvändigheten att se på dylika småsaker.

Mr Wickhams uppmärksamhet väcktes, och sedan han några ögonblick betraktat mr Collins, frågade han Elisabet med låg röst, om hennes släkting var mycket nära bekant med familjen de Bourgh.

— Lady Catherine de Bourgh, svarade hon, har helt nyligen förlänat honom ett pastorat. Jag vet inte riktigt, hur mr Collins först blev bekant med henne, men säkert har han inte känt henne länge.

— Ni vet naturligtvis, att lady Catherine de Bourgh och lady Anne Darcy voro systrar, och att hon således är moster till den nuvarande mr Darcy.

— Nej, det visste jag verkligen inte. Jag visste ingenting alls om lady Catherines släktskapsförhållanden. Jag har aldrig hört talas om hennes tillvaro förrän i förrgår.

— Hennes dotter, miss de Bourgh, kommer att få en mycket stor förmögenhet, och det tros, att hon och hennes kusin komma att förena de två godsens.

Denna nyhet kom Elisabet att le, då hon tänkte på stackars miss Bingley. Fruktlösa måste i sanning alla hennes uppmärksamhetsbevis bli, fruktlös hennes vänskap mot hans syster och hennes lovprisande av honom själv, om han redan var bestämd åt en annan.

— Mr Collins, sade hon, talar berömmande både om lady Catherine och hennes dotter, men på grund av några smådrag, som han berättat om modern, misstänker jag, att hans tacksamhet vilseleder honom och att hon, fastän hon är hans beskyddarinna, är en högmodig, inbilsk kvinna.

— Jag tror att hon är båda delarna i hög grad, svarade Wickham, jag har inte sett henne på många år, men jag kommer mycket väl ihåg, att jag aldrig tyckte om henne och att hennes sätt var befallande och övermodigt. Hon har rykte om sig att vara utomordentligt klok och intelligent, men jag tror nästan, att en del av hennes själsgåvor tillskrivas henne på grund av hennes rang och förmögenhet, en del på grund av hennes myndiga sätt och

återstoden på grund av stoltheten hos hennes systerson, som vill, att alla, som stå i släktskapsförhållande till honom, skola vara ovanligt intelligent.

Elisabet medgav, att han hade givit en mycket antaglig förklaring av förhållandet, och de fortsatte att språka under ömsesidig belåtenhet, tills supén gjorde slut på kortspelet och gav de andra damerna deras beskärda del av mr Wickhams uppmärksamhet. Ingen verklig konversation kunde äga rum på grund av sorlet bland gästerna, men hans sätt fann behag hos alla. Vad helst han sade, sade han, och vad helst han gjorde, gjorde han på ett behagligt sätt. Elisabet gick därifrån med huvudet fullt av honom. Hon kunde under hemvägen icke tänka på något annat än mr Wickham och vad han hade berättat för henne, men det blev icke tid för henne att ens nämna hans namn, ty varken mr Collins eller Lydia voro tysta ett ögonblick. Lydia pratade oupphörligt om lottospel, om de spelmarker hon hade vunnit, och dem hon förlorat; och mr Collins beskrev mr och mrs Philips' uppmärksamhet, bedyrande, att han icke alls bekymrade sig om sina förluster på whist, uppräknade alla rätterna i supén, uttryckte

upprepade gånger sin farhåga, att hans släktingar sutto för trångt, och hade därvid mer att säga, än han lämpligen kunde medhinna, tills vagnen stannade vid Longbourn House.

SJUTTONDE KAPITLET.

Elisabet berättade dagen därpå för Jane, vad som försiggått mellan mr Wickham och henne. Jane lyssnade med förvåning och deltagande, hon visste icke, hur hon skulle kunna tro, att mr Darcy var så ovärdig mr Bingleys högaktning, och dock låg det icke i hennes natur att sätta i fråga sannfärdigheten hos en ung man med ett så älskvärt utseende som Wickham. Möjligheten av att denne verkligen varit ett offer för så mycken nedrighet var nog för att väcka alla hennes medlidsamma känslor till liv; ingenting annat återstod därför för henne än att tro dem båda om gott, att försvara bådass uppförande och att skriva på räkningen av olyckliga omständigheter eller misstag vad som icke på annat sätt kunde förklaras.

— Jag förmodar, sade hon, att de båda blivit bedragna på ett eller annat sätt, varom vi inte kunna göra oss någon föreställning. De ha kanske framställts i oriktig dager för varandra av personer, som haft intresse därav. Det är, kort sagt, omöjligt för oss att gissa oss till de orsaker eller omständigheter, som åstadkommit missämjan dem emellan utan någon verklig skuld å någondera

sidan.

— Mycket sant, men, kära Jane, vad har du att säga till förmån för de egennyttiga personer, som förmodligen haft sin hand med i spelet? Fritag också dem från skuld, eller vi måste hysa en dålig tanke om någon.

— Skratta du så mycket du vill, men du kan inte därigenom få mig att ändra mening. Käraste Lizzy, tänk bara, i vilket ytterst ofördelaktigt ljus det ställer mr Darcy att på detta sätt behandla sin fars gunstling, en person, som denne lovat sörja för. Det är omöjligt. Ingen man med vanliga mänskliga känslor, ingen man med självaktning kan vara i stånd därtill. Kunna hans närmaste vänner så bedraga sig på honom? Nej!

— Jag kan mycket lättare tro, att mr Bingley blivit förd bakom ljuset, än att mr Wickham skulle hitta på en sådan historia om sig själv, som han berättade för mig i går kväll: namn, fakta, allt omtalade han på det mest trovärdiga sätt. Dessutom vittnade hans blick om att han talade sanning.

— Det är verkligen svårt, högst ledsamt. Man vet inte, vad man skall tro.

— Förlåt mig, man vet precis, vad man skall tro.

Men Jane kunde med visshet tänka endast på en sak — att mr Bingley, om han hade blivit förd bakom ljuset, skulle komma att lida mycket, när saken blev allmänt känd.

De två damerna kallades fram ur den berså, där detta samtal ägt rum, genom ankomsten av några av just de personer, om vilka de talat. Mr Bingley och hans systrar kommo för att personligen framföra inbjudningen till den länge motsedda balen på Netherfield, som var bestämd att givas följande tisdag. De två damerna voro förtjusta att återse sin kära vän, sade, att det var en evighet sedan de träffats, och frågade, hur hon mått, sedan de skildes. Den övriga familjen ägnade de föga uppmärksamhet; de undveko Mrs Bennet så mycket som möjligt, sade icke mycket till Elisabet och ingenting alls till de andra. De begåvo sig snart av igen, lämnade sina platser med en snabbhet, som förvånade deras bror, och skyndade i väg, som om de voro ivriga att komma ifrån Mrs Bennets artigheter.

Balen på Netherfield motsågs med förtjusning av alla familjens kvinnliga medlemmar. Mrs Bennet ansåg, att den gavs som en hyllningsgård åt hennes äldsta dotter och var särskilt smickrad av

att ha mottagit inbjudningen av mr Bingley själv och ej genom ett konventionellt kort. Jane hoppades på en angenäm afton i sällskap med sina två vänner och ett föremål för deras broders uppmärksamhet, och Elisabet tänkte med glädje på att få dansa rätt mycket med mr Wickham och att få se en bekräftelse på allting i mr Darcys blick och beteende. Det nöje, som Catherine och Lydia motsågo, berodde mindre på någon särskilt tilldragelse eller någon särskild person, ty ehuru de båda, liksom Elisabet, ämnade dansa halva aftonen med mr Wickham, var han alldeles icke den enda kavaljer, som kunde tillfredsställa dem, och en bal var i alla händelser en bal. Och till och med Mary kunde försäkra de sina, att hon icke kände någon obenägenhet därför.

— Då jag kan ha mina förmiddagar för mig själv, sade hon, så är det nog, och jag tycker inte, att det är någon uppoffring att då och då deltaga i kvällsbjudningar. Sällskapslivet har krav på oss alla, och jag erkänner, att jag tillhör deras antal, som anse stunder av vederkvickelse och förströelse önskvärda för en och var.

Elisabet var vid så strålande lynne vid tanken på vad som komma skulle, att, ehuru hon icke ofta

onödigtvis tilltalade mr Collins, hon icke kunde låta bli att fråga honom, om han ämnade antaga mr Bingleys inbjudning, och, ifall han det gjorde, om han fann det passande att deltaga i kvällens nöje, och hon blev ganska förvånad att höra, att han icke hyste några som helst betänkligheter i detta hänseende och långt ifrån fruktade någon skrapa vare sig av ärkebiskopen eller lady Catherine de Bourgh, om han vågade dansa.

— Jag tror för ingen del, det försäkrar jag er, sade han, att en sådan bal, given av en ansedd ung man för aktningsvärda människor, kan ha något dåligt syfte. Jag är så långt ifrån att ha något emot att dansa själv, att jag hoppas få bjuda upp alla mina vackra fränkor under aftonens lopp, och jag begagnar detta tillfälle att hos er, miss Elisabet, anhålla om de två första danserna särskilt — ett företräde, som jag hoppas miss Jane kommer att tillskriva den rätta orsaken och inte någon ohövlighet mot henne.

Elisabet kände sig fullständigt bedragen. Hon hade säkert hoppats att bli uppbjuden av mr Wickham just till dessa danser, och att nu få mr Collins till kavaljer i stället! Hennes munterhet hade aldrig varit mindre på sin plats. Saken kunde

emellertid icke hjälpas. Mr Wickhams och hennes egen lycka fick njutas först litet längre fram, och hon antog mr Collins uppjudning med så stor vänlighet, som det var henne möjligt. Hon blev icke mera belåten med hans uppvaktning vid tanken på att den innebar något annat än vanlig hövlighet. Nu först kom den tanken henne före, att *hon* var utvald bland sina systrar såsom värdig att bli husfru i Hunsfords prästgård och hjälpa till som fjärde »man» vid spelbordet på Rosings i brist på mera antagliga gäster. Denna tanke övergick snart till övertygelse, då hon iakttog hans tilltagande uppmärksamhet mot henne och hörde hans upprepade försök att komplimentera henne för hennes förstånd och livliga lynne, och ehuru hon själv var mera förvånad än förtjust över denna verkan av hennes behag, dröjde det icke länge, förrän hennes mor lät henne förstå, att sannolikheten av deras giftermål var ytterst angenäm för *henne*. Elisabet ville dock icke höra på det örat, då hon väl förstod, att en allvarlig dispyt måste bli följden av hennes svar. Det kunde ju hända, att mr Collins aldrig framförde sitt frieri, och förrän han gjorde det, var det ju onödigt att gräla om honom.

Om det icke hade varit en bal på Netherfield att bereda sig på och tala om, skulle de yngre misserna Bennet vid denna tid ha befunnit sig i ett beklagligt tillstånd, ty från den dag, då inbjudningen framfördes, till baldagen regnade det oavbrutet, så att de voro förhindrade att promenera till Meryton en enda gång. Ingen moster, inga officerare, inga nyheter funnos att tillgå — till och med balskorosetterna anskaffades genom ombud. Även för Elisabet måtte detta väder ha varit tålamodsprövande, då det fullständigt avbröt utvecklingen av hennes bekantskap med mr Wickham, och ingenting mindre än en bal på tisdagen kunde ha gjort en sådan fredag, lördag, söndag och måndag möjliga att uthärda för Kitty och Lydia.

ARTONDE KAPITLET.

Till dess Elisabet inträdde i salongen på Netherfield och förgäves såg sig om efter mr Wickham ibland den skara av rödrockar, som var församlad där, hade hon icke ett ögonblick tvivlat på att han skulle komma med. Hennes vissa hopp att träffa honom hade icke rubbats av någon av de hågkomster, som måhända icke utan skäl hade kunnat oroa henne. Hon hade klätt sig med mer än vanlig omsorg och vid det bästa lynne berett sig på erövringen av en del av hans hjärta, som hon ännu icke intagit, viss om att denna icke var större, än att den kunde vinnas under aftonens lopp. Men ögonblickligen väcktes hos henne den förfärliga misstanken, att han avsiktligen mr Darcy till behag blivit utesluten vid mr Bingleys inbjudning till officerarna, och ehuru detta icke precis var fallet, förklarade hans vän mr Denny, ivrigt tillspord om saken av Lydia, att han med säkerhet icke skulle infinna sig; han omtalade för dem, att Wickham hade måst resa till London i affärer dagen förut och ännu icke hade kommit tillbaka, och tillade med ett betydelsefullt leende: — Jag tror inte, att hans

affärer skulle ha kallat honom bort just nu, om han inte velat undvika att träffa en viss herre här.

Denna del av hans meddelande, som icke hördes av Lydia, uppfattades av Elisabet, och som det gav henne visshet om att Darcy icke bar mindre ansvar för Wickhams frånvaro, än om hennes första misstanke hade varit grundad, blevo alla hennes känslor av motvilja mot den förre så skärpta genom hennes missräkning, att hon knappast på ett någorlunda hövligt sätt kunde besvara de artiga frågor, vilka han strax därpå kom fram och riktade till henne. Uppmärksamhet, undseende, tålmod gentemot Darcy var förolämpning mot Wickham. Hon var besluten att ej inlåta sig i något slags samtal och vände sig bort med en misslynthet, som hon icke helt och hållet kunde övervinna ens då hon talade med mr Bingley, vars blinda partiskhet retade henne.

Men misslynthet var något främmande för Elisabet, och ehuru alla hennes förhoppningar för aftonen svikits, lät hon sig icke länge behärskas därav, och sedan hon omtalat alla sina bekymmer för Charlotte Lucas, som hon icke hade träffat på en vecka, kunde hon snart självmant övergå till sin släktings egendomligheter och utpeka honom

såsom ett lämpligt föremål för hennes speciella uppmärksamhet. De två första danserna gjorde henne dock på nytt beklämd till sinnes. Det var riktigt förödmjukande danser. Mr Collins, som var tafatt och högtidlig och ofta tog oriktiga steg utan att märka det, gjorde henne så generad och olycklig, som en obehaglig kavaljer kan göra det, under ett par danser. Det var en verklig lisa för henne, då hon blev honom kvitt.

Hon dansade nästa dans med en officer och hade den glädjen att få tala om Wickham och höra, att han var allmänt omtyckt. När dessa danser voro slut, återvände hon till Charlotte Lucas och var inbegripen i samtal med henne, då hon plötsligen tilltalades av mr Darcy, som så överrumplade henne med anhållan om en dans, att hon, utan att veta vad hon gjorde, beviljade honom den. Han avlägsnade sig strax därpå och hon fick tid att gräma sig över sin brist på själsnärvaro. Charlotte försökte trösta henne.

— Du kommer säkert att finna, att han är mycket angenäm.

— Gud bevara mig därför! *Det* skulle vara den största olyckan av alla! — Att finna en man angenäm, som man är fast besluten att hata! —

Önska mig inte något så ohyggligt!

När dansen åter började och Darcy närmade sig för att hämta sin dam, kunde Charlotte icke underlåta att viska några varnande ord till henne:

— Var nu inte en gås och låt ditt tycke för Wickham förmå dig att visa dig obehaglig gentemot en man, som är tio gånger mera betydande än han. Elisabet svarade ingenting och intog sin plats i kadriljen, häpen över att hon ansågs värdig att vara moatjé åt mr Darcy och läsande i sina grannars blickar en lika stor häpenhet däröver. En stund förgick, utan att de båda sade ett ord till varandra, och hon började tro, att deras tystnad skulle räcka genom de två turerna, och var först besluten att icke bryta den, men då hon plötsligen kom att tänka på att det skulle bli ett större straff för hennes kavaljer att tvinga honom att tala, yttrade hon några intetsägande anmärkningar om dansen. Han svarade och blev åter tyst. Efter en paus av några minuter tilltalade hon honom för andra gången med dessa ord: — Nu är det *er* tur att säga någonting, mr Darcy. *Jag* talade om dansen och *ni* måste yttra något om rummets storlek eller antalet av de dansande paren.

Han log och försäkrade henne, att vad helst hon

önskade att han skulle säga, det skulle bli sagt.

— Det var bra. Det svaret är tillräckligt för ögonblicket. Kanske jag så småningom kommer att säga, att privata baler äro mycket trevligare än offentliga. Men *nu* kunna vi vara tysta.

— Brukar ni i regeln tala, då ni dansar?

— Ibland. Man måste tala en smula, förstår ni. Det skulle ta sig underligt ut att vara alldeles tyst en halvtimmes tid och dock bör konversationen till *någras* fördel vara så anordnad, att de få slippa undan med att säga så litet som möjligt.

— Tar ni vid det här tillfället hänsyn till era egna känslor eller tror ni, att ni tillmötesgår mina önskningar?

— Båda delarna, svarade Elisabet näbbigt, ty jag har alltid iakttagit en stor likhet i våra skaplynnen. Vi äro båda osällskapliga och tystlåtna av oss, vi ha motvilja mot att tala, så framt vi inte hoppas kunna säga något som väcker häpnad hos alla de närvarande och som kommer att gå i arv till eftervärlden med hela glansen av ett ordspråk.

— Det där är inte någon träffande skildring av er egen karaktär, det är jag viss om, sade han. Hur nära det kommer *min*, tilltror jag mig inte att kunna

säga. *Ni* tycker utan tvivel, att det är ett troget porträtt.

— Jag får inte utsäga något omdöme om vad jag själv presterat.

Han svarade ingenting, och de voro åter tysta, tills dansen var slut, då han frågade henne, om hon och hennes systrar inte brukade ofta promenera till Meryton. Hon svarade jakande, och ur stånd att motstå frestelsen, tillade hon: — När ni mötte oss där härom dagen, hade vi just gjort en ny bekantskap.

Verkan därav var ögonblicklig. Han tog på sig en mera högdragen min än vanligt, men han sade icke ett ord, och ehuru Elisabet förebrådde sig själv sin svaghet, kunde hon icke fortsätta. Slutligen tog Darcy till orda och sade i en tvungen ton: — Mr Wickham är begåvad med ett så lyckligt sätt, att det kan göra honom säker om att *förvärva* vänner — huruvida hans förmåga att *behålla* dem är lika stor, det är mindre visst.

— Han har varit nog olycklig att förlora *er* vänskap, svarade Elisabet med eftertryck och det på ett sätt, som troligtvis kommer att förorsaka honom lidande under hela hans liv.

Darcy svarade icke och tycktes önska byta om ämne. I detta ögonblick närmade sig sir William Lucas dem i avsikt att bana sig en väg genom de dansande till den andra sidan av rummet, men då han fick se mr Darcy, stannade han och gjorde en utomordentligt artig bugning som en hyllningsgård åt hans dans och hans dam.

— Ni bereder mig verkligen ett mycket stort nöje, sade han. Ett sådant sätt att föra sig i dansen ser man inte ofta. Det är tydligt, att ni tillhör de högsta kretsarna. Tillåt mig dock att säga, att er fagra dam inte är er ovärdig, och att jag hoppas ofta få detta nöje upprepat, i synnerhet när en viss önskvärd tilldragelse, kära miss Eliza (han såg härvid på hennes syster och Bingley), inträffar. Vilka massor av lyckönskningar då komma att strömma in! Jag vädjar till mr Darcy — men låt mig inte avbryta er. Ni är nog inte särdeles belåten med att jag hindrar er att njuta av denna unga dams förtrollande konversation, och jag märker, att hennes klara ögon också blicka förebrående på mig.

Darcy hörde knappast senare delen av dessa ord, men sir Williams anspelning på hans vän tycktes göra starkt intryck på honom och hans

ögon riktades med ett mycket allvarligt uttryck på Bingley och Jane, som dansade med varandra. Han återvann emellertid snart fattningen och vände sig till sin dam och sade: — Genom att avbryta vårt samtal har sir William kommit mig att glömma, vad vi höllo på och språkade om.

— Jag tror inte, att vi talade alls. Sir William kunde inte ha avbrutit två personer i denna sal, som hade mindre att säga varandra. Vi hade redan utan framgång försökt två eller tre samtalsämnen och jag kan inte tänka mig, vad vi nu skola tala om.

— Hur tycker ni om böcker? sade han leende.

— Böcker — nej! Jag är säker om att vi aldrig ha läst samma böcker eller gjort det med samma känslor.

— Det gör mig ont att höra, att ni tror det, men om detta är fallet, kan det åtminstone inte bli någon brist på samtalsämnen. Vi kunna ju jämföra våra olika åsikter.

— Nej — jag kan inte tala om böcker i en balsal; mitt huvud är alltid fullt av något annat.

— Det *närvarande* upptager alltid era tankar vid sådana tillfällen, eller hur? sade han med en tvivlande blick.

— Ja, alltid, svarade hon utan att veta vad hon sade ty hennes tankar hade irrat långt bort från ämnet, vilket strax därpå visade sig, då hon plötsligen utropade: Jag kommer ihåg, att jag en gång hört er säga, mr Darcy, att ni nästan aldrig förlåter, att det agg, som en gång fått insteg hos er, är oblidkeligt. Jag förmodar, att ni är mycket försiktig med avseende på att *låta det få insteg* hos er.

— Det är jag, svarade han med fast röst.

— Och att ni aldrig låter er förblindas av fördom?

— Jag hoppas det.

— Det är synnerligen viktigt för sådana personer, som aldrig ändra mening, att vara säkra om att deras omdöme är riktigt från första början.

— Får jag spörja, vart dessa frågor syfta?

— De åsyfta endast att belysa *er* karaktär, sade hon och försökte att se litet mindre allvarlig ut. Jag försöker att få den klar för mig.

— Och hur lyckas ni däri?

Hon skakade på huvudet. — Det vill inte alls lyckas för mig. Jag hör så olika omdömen om er, som förorsaka mig stort bryderi.

— Jag kan mycket väl förstå, svarade han allvarsamt att meningarna om mig äro mycket delade, och jag skulle önska, miss Bennet, att ni inte just nu gjorde en teckning av min karaktär, då det är att befara, att ert verk inte skulle göra någon av oss heder.

— Men om jag inte tecknar er bild nu, kanske jag aldrig mer får tillfälle därtill.

— Jag skulle för ingen del vilja beröva er ett nöje, svarade han kallt. Hon sade ingenting mera, och de dansade den andra turen och skildes åt under tystnad; båda voro missnöjda, men icke i lika hög grad, ty i Darcys bröst bodde en ganska varm känsla för henne, som snart gjorde, att han förlät henne, och riktade hela hans vrede mot en annan.

Kort efter sedan de skilts åt, kom miss Bingley fram till henne och tilltalade henne på följande sätt i en på samma gång hövlig och föraktfull ton: — Så, miss Eliza, jag hör, att ni är alldeles betagen i George Wickham! Er syster har talat med mig om honom och gjort mig tusende frågor; jag finner, att den unge mannen bland övriga meddelanden glömde att tala om för er, att han är son till gamle Wickham, avlidne mr Darcys förvaltare. Låt mig

emellertid som en vän råda er att inte sätta blind tro till alla hans påståenden, ty vad det beträffar att mr Darcy behandlat honom illa, är det falskt; han har tvärtom alltid varit utomordentligt god emot honom, ehuru George Wickham har behandlat mr Darcy på det skamligaste sätt. Jag känner inte till detaljerna, men jag vet mycket väl, att man inte alls kan förebrå mr Darcy något, att han inte kan tåla att höra George Wickhams namn nämnas och att, ehuru min bror tyckte, att han inte hyggligtvis kunde undvika att inbegripa honom i sin inbjudning till officerarna, han med stor glädje hörde, att han höll sig undan. Hans uppträdande i denna trakt är överhuvudtaget något högst oförskämt, och det förvånar mig, hur han kunnat våga sig hit. Jag beklagar er, miss Eliza, för upptäckten av er älsklings dåliga karaktär, men i betraktande av hans härkomst kunde man verkligen inte vänta sig bättre av honom.

— Hans dåliga karaktär och hans härkomst tycks, efter hvad ni säger, vara samma sak, sade Elisabet harmset, ty jag har inte hört er anklaga honom för något värre, än att han är son till mr Darcys förvaltare och *därom*, det kan jag försäkra er, underrättade han mig själv.

— Förlåt mig, svarade miss Bingley med en spotsk min, ursäkta, att jag lagt mig i saken, det var i den bästa välmening.

— Oförskämda varelse! sade Elisabet till sig själv. Du misstager dig mycket, om du tror, att du inverkar på mig genom ett så lumpet angrepp som det där. Jag ser däri ingenting annat än din egen avsiktliga okunnighet och mr Darcys elakhet. Hon uppsökte därpå sin äldsta syster som hade åtagit sig att göra förfrågningar hos Bingley om samma ämne. Jane mötte henne med ett så milt och belåtet leende, ett så varmt uttryck av lycka i sitt anlete, att det tillräckligt tydligt gav till känna, hur nöjd hon var med aftonens tilldragelser. Elisabet läste genast hennes känslor i hennes blick, och i detta ögonblick skingrades hennes oro för Wickham, hennes förbittring mot hans fiender och allt annat inför hoppet om att den största lycka skulle falla på Janes lott.

— Jag skulle vilja veta, sade hon med ett icke mindre leende ansiktsuttryck än sin systers, vad du fått veta om mr Wickham. Men du har kanske varit upptagen på ett alltför angenämt sätt för att kunna tänka på en tredje person; i så fall kan du vara säker på min förlåtelse.

— Nej, svarade Jane, jag har inte glömt honom, men jag har inga glädjande nyheter att meddela dig. Mr Bingley känner inte till hela hans historia och är alldeles okunnig om de omständigheter, som i främsta rummet ha förnärmat mr Darcy, men han vill gå i borgen för sin väns goda uppförande, ärlighet och heder; han är fullt övertygad om att mr Wickham förtjänat mycket mindre hänsyn, än han varit föremål för från mr Darcys sida, och det gör mig ont att säga, att enligt hans så väl som hans systers utsago mr Wickham alldeles inte är en aktningsvärd ung man. Jag tror nästan, att han varit mycket oförsiktig och förtjänat att förlora mr Darcys högaktning.

— Känner inte mr Bingley själv mr Wickham?

— Nej, han har aldrig sett honom förrän härom dagen i Meryton.

— Det där är alltså vad mr Darcy meddelat honom. Jag har fått klart besked. Men vad säger han om pastoratet?

— Han minns inte riktigt de närmare omständigheterna, ehuru han mer än en gång hört mr Darcy tala därom, men han tror, att det lämnades honom endast *villkorligt*.

— Jag betvivlar inte alls mr Bingleys

uppriktighet, sade Elisabet med värme, men du får ursäkta mig, att jag inte blir övertygad genom blotta försäkringar. Jag må säga, att mr Bingley med stor skicklighet försvarade sin vän, men eftersom han icke känner åtskilliga delar av historien och har fått veta återstoden av sin vän själv, så vågar jag ännu tänka om båda dessa herrar, som jag gjort förut.

Hon övergick därpå till ett annat ämne, som var angenämare för dem båda och med avseende på vilket ingen meningsskiljaktighet kunde förekomma. Elisabet lyssnade med förtjusning till de glada, ehuru blygsamma förhoppningar, som Jane hyste med avseende på Bingley, och sade allt, vad hon kunde för att stärka dem. Då mr Bingley själv närmade sig dem, drog sig Elisabet undan och uppsökte miss Lucas och hon hade knappast svarat på hennes fråga, om hon funnit sin sista kavaljer trevlig, förrän mr Collins kom fram till dem och omtalade helt triumferande, att han varit nog lycklig att göra en högst viktig upptäckt.

— Jag har, sade han, genom en egendomlig tillfällighet funnit, att här i rummet finns en nära släkting till min kvinnliga patronus. Jag råkade höra denne herre själv nämna för den unga dam,

som är värdinna på stället, namnen på sin kusin, miss de Bourgh och hennes mor, lady Catherine. Vilka underbara saker kunna inträffa! Vem skulle ha kunnat tro, att jag skulle träffa en systerson till lady Catherine de Bourgh i det här sällskapet! Jag är ytterst tacksam för att upptäckten gjorts i tid, så att jag kan ägna honom min hyllning, vilket jag nu ämnar göra i förhoppning, att han ursäktar, att jag inte gjort det förr. Min fullständiga okunnighet om släktskapsförhållandet måste tjäna som ursäkt.

— Ämnar ni presentera er för mr Darcy?

— Ja visst. Jag skall bedja honom förlåta, att jag inte gjort det förr. Jag tror, att han är lady Catherines *systerson*. Jag kan försäkra honom, att hon var vid bästa hälsa i går för en vecka sedan.

Elisabet bemödade sig att avråda honom från att utföra denna plan och försäkrade honom, att mr Darcy skulle, om han tilltalade honom utan presentation, betrakta detta som en oförsynt påflugenhets snarare än som en hyllning, ägnad hans moster; att något närmande dem emellan icke på något sätt var nödvändigt och att om så var, det tillhörde mr Darcy, som stod över honom i rang, att inleda bekantskapen. Mr Collins lyssnade till henne med en min, som visade, att han ämnade

göra, som det behagade honom och när hon slutade att tala, svarade han så: — Goda miss Elisabet, jag har den högsta tanke i världen om ert förträffliga omdöme i allt, som inte går över er horisont, men tillåt mig säga, att det måste vara en betydlig skillnad mellan de hövlighetsformer, som äro fastställda för lekmän, och dem, som gälla prästerskapet. Jag tar mig den friheten att anmärka, att jag anser det prästerliga ämbetet i rang jämnställt med den högsta värdighet i riket — förutsatt att en behörig ödmjukhet i uppträdandet på samma gång iakttages. Ni måste därför tillstödja mig att vid detta tillfälle följa mitt samvetes röst, som bjuder mig att göra, vad jag anser vara min plikt. Förlåt mig, att jag underlåter att följa ert råd, som i alla andra frågor skall bli mitt ständiga rättesnöre, ehuru jag i förevarande fall på grund av min uppfostran och mina studier anser mig mera lämpad att avgöra, vad som är rätt, än en ung flicka som ni? Och med en djup bugning lämnade han henne för att attackera mr Darcy, vars upptagande av hans artigheter hon med stort intresse iakttog och vars förvåning över att bli på detta sätt tilltalad var i ögonen fallande. Hennes släkting lät sitt tal föregås av en djup bugning, och ehuru hon icke kunde höra ett ord av vad han sade, kände hon det,

som om hon hörde alltsammans, och såg i rörelsen av hans läppar orden »ursäkt», »Hunsford» och »lady Catherine de Bourgh». Det plågade henne att se honom göra sig löjlig inför en sådan man. Mr Darcy såg på honom med oförställd förvåning och när slutligen mr Collins gav honom tid att tala, svarade han med avmätt hövlighet. Mr Collins lät sig emellertid icke avskräckas från att tala igen och mr Darcys förakt syntes växa betydligt under fortgången av hans andra tal, och vid slutet därav gjorde han endast en lätt bugning för honom och gick åt ett annat håll. Mr Collins återvände då till Elisabet.

— Jag försäkrar er, sade han, att jag inte har något skäl att vara missnöjd med det mottagande, som kom mig till del. Mr Darcy tycktes upptaga min uppmärksamhet mycket väl. Han svarade mig med den största artighet och var till och med nog vänlig att säga, att han var så övertygad om lady Catherines goda omdöme, att han var viss om att hon aldrig kunde bevisa en ovärdig person en ynnest. Det var verkligen en vacker tanke. På det hela taget gjorde han ett mycket gott intryck på mig.

Som Elisabet icke längre hade något för egen

del att intressera sig för, ägnade hon sin uppmärksamhet nästan odelat åt sin syster och mr Bingley, och den mängd av angenäma tankar, som hennes iakttagelse väckte hos henne, gjorde henne nästan lika glad som Jane. Hon såg henne i andanom som husfru på denna plats, njutande all den lycka, som ett äktenskap, ingånget av verklig kärlek, kan skänka, och hon kände sig under sådana omständigheter till och med i stånd till att söka hålla av Bingleys två systrar. Hon såg tydligen, att hennes mors tankar gingo i samma riktning och hon beslöt att icke närma sig henne för att icke få höra för mycket. När de satte sig ned till supén, fann hon det högst olyckligt, att de blevo placerade med endast en person mellan sig och hon hörde med stor ledsnad, att hennes mor talade fritt och öppet med denna enda person (lady Lucas) om ingenting annat än sin förhoppning, att Jane snart skulle bli gift med mr Bingley. Det var ett upplivande ämne, och mrs Bennet tycktes ej kunna bli trött, då hon uppräknade alla fördelarna av ett sådant parti. Att han var en så hygglig ung man och så rik att han bodde bara tre mil från dem, härtill lyckönskade hon sig i första rummet; vidare var det så hugnesamt att tänka, huru mycket de två systrarna höllo av Jane och att vara viss om att de

önskade förbindelsen lika livligt som hon. Det gav dessutom mycket goda utsikter åt hennes yngre döttrar, då Janes fina giftermål skulle föra andra rika män i deras väg, och slutligen var det en sådan glädje att vid hennes ålder kunna anförtro sina ogifta döttrar åt deras syster, för att hon (modern) icke skulle bli nödsakad att deltaga i sällskapslivet mer än hon önskade. Det var nödvändigt att framhålla denna omständighet som ett glädjeämne, ty vid dylika tillfällen föreskrives det av konvenansen, men ingen kunde väl i mindre grad än mrs Bennet antagas finna nöje i att stanna hemma under något skede av sitt liv. Hon slutade med många goda önskningar, att lady Lucas snart skulle bli lika lycklig, ehuru hon tydligen i sin segerstolthet trodde, att inga möjligheter funnos härtill.

Förgäves försökte Elisabet hejda sin mors ordflöde eller övertala henne att skildra sin lycka i en mindre hörbar viskning, ty till sin obeskrivliga ledsnad kunde hon märka, att det mesta därav hördes av mr Darcy, som satt mitt emot dem. Hennes mamma bara bannade henne, därför att hon pratade dumheter.

— Vad för anledning har jag väl att vara rädd för

mr Darcy? Vi äro sannerligen inte skyldiga honom någon så särskild artighet, att vi äro tvungna att inte säga något, som han kanske inte tycker om att höra.

— För Guds skull, mamma, tala lägre. Vad kan du väl ha för fördel av att förolämpa mr Darcy? Du kommer inte att ställa dig väl med hans vän, om du gör så.

Ingenting, som hon sade, hade emellertid någon verkan. Hennes mor talade alltjämt om sina utsikter i samma hörbara ton. Elisabet rodnade och rodnade igen av blygsel och harm. Hon kunde icke låta bli att upprepade gånger se på mr Darcy, ehuru varje blick övertygade henne om vad hon fruktade, ty ehuru han icke alltid såg på hennes mor, var hon övertygad om att hans uppmärksamhet ständigt var riktad på henne. Uttrycket i hans ansikte övergick småningom från förbittring och förakt till ett djupt och orubbligt allvar.

Till slut hade mrs Bennet emellertid ingenting mer att säga, och lady Lucas, som länge hade setat och gäspat vid åhörandet av härligheter, som hon icke såg någon möjlighet att få dela, fick i ro njuta av kall skinka och kyckling. Elisabet började nu att leva upp igen. Men hon fick icke länge känna sig

lugn, ty efter supéns slut uttrycktes en önskan att få höra sång, och hon hade den förödmjukelsen att se Mary efter föga ivriga uppmaningar bereda sig att göra sällskapet det nöjet. Hon försökte med många menande blickar och tysta vinkar hindra detta bevis på tillmötesgående, men förgäves; Mary ville icke förstå dem; ett sådant tillfälle att uppträda var förtjusande för henne, och hon började sjunga. Elisabets ögon voro fästade på henne med ett mycket missnöjt uttryck, och hon följde hennes utförande av de många verserna i sången med en otålighet, som blev illa lönad vid slutet, ty Mary, som jämte sällskapets tacksägelse fick höra en ganska svag förhoppning uttryckas, att hon skulle låta övertala sig att traktera dem igen, började efter en halv minuts uppehåll en ny sång. Marys förmåga gjorde henne för ingen del lämplig för ett sådant uppträdande; hennes röst var svag och hennes sätt tillgjort. Elisabet vändades. Hon såg på Jane för att se, hur hon tog saken, men Jane samtalade helt lugnt med Bingley. Hon såg på hans två systrar och varseblev, att de gjorde hånfulla tecken åt varandra, hon såg på Darcy, som emellertid bibehöll ett orubbligt allvar. Hon såg på sin far för att anhålla om hans ingripande, för att icke Mary skulle fortsätta att sjunga hela kvällen.

Han tog vinken ad notam, och då Mary hade slutat sin andra sång, sade han högt: — Nu är det alldeles nog, min flicka. Du har roat oss länge nog. Låt nu de andra unga damerna få tillfälle att låta höra sig.

Ehuru Mary låtsades, som om hon icke hörde detta, blev hon ganska generad, och Elisabet, som var ledsen för hennes skull och ledsen över sin fars ord, var rädd för att hennes ängslan icke haft någon god verkan. Andra medlemmar av sällskapet blevo nu ombedda att sjunga.

— Om jag, sade mr Collins, vore så lycklig, att jag kunde sjunga, skulle jag förvisso finna stort nöje i att roa sällskapet med en sång, ty jag anser musik vara en mycket oskyldig förströelse och fullständigt förenlig med en prästs kall. Jag vill dock inte påstå, att vi ha rätt att offra för mycket av vår tid på musik, ty vi ha sannerligen andra saker att syssla med. Kyrkoherden i en församling har mycket att göra. Först och främst måste han träffa sådana överenskommelser med avseende på sina löneförmåner, som äro fördelaktiga för honom själv och inte oangenäma för hans patronus. Han måste själv skriva sina predikningar, och det blir nog inte för mycket tid övrig för skötandet av hans pastorala åligganden och omsorgen om och

förbättringen av hans bostad, som han inte kan underlåta att göra så trevlig som möjligt. Och jag tror inte, att det är av ringa betydelse, att han har ett vänligt och tillmötesgående sätt mot var man, i all synnerhet mot dem, som han har att tacka för sin befordran. Jag kan inte fritaga honom från denna plikt, lika litet som jag kan ha en god tanke om en man, som uraktlåter att visa sin högaktning mot någon, som är besläktad med familjen. Och med en bugning för mr Darcy slutade han sitt tal, som han hållit med så hög röst, att han hörts av halva sällskapet. Många stirrade, många logo, men ingen såg ut att vara mera road än mr Bennet själv, under det att hans hustru högligen berömde mr Collins, därför att han talat så förståndigt, och viskade halvhögt till lady Lucas, att han var en ovanligt intelligent och hygglig ung man.

Elisabet tyckte, att, om medlemmarna av hennes familj träffat en överenskommelse att kompromettera sig så mycket som möjligt under aftonens lopp, så hade det varit omöjligt för dem att spela sina roller med större livfullhet eller mera storartad framgång, och hon tyckte, att det var en lycka för Bingley och hennes syster, att några av prestationerna undgått hans uppmärksamhet, och

att hans känslor icke voro av sådan art, att han synnerligen obehagligt berördes av de galenskaper, han måst bevittna. Att hans två systrar och mr Darcy fingo ett så utmärkt tillfälle att förlöjliga hennes närmaste var illa nog, och hon kunde icke avgöra, huruvida den senares tysta förakt eller damernas oförskämda skratt var mera olidligt.

Återstoden av aftonen skänkte henne föga nöje. Hon plågades av mr Collins, som ytterst ihärdigt fortsatte att hålla henne sällskap, och som, ehuru han icke kunde förmå henne att dansa med honom ännu en gång, gjorde det omöjligt för henne att dansa med andra. Det var förgäves hon bad honom att bjuda upp någon annan och erbjöd sig att presentera honom för vilken dam han önskade i sällskapet. Han försäkrade henne, att, vad dansen beträffade, var den honom fullständigt likgiltig, att hans huvudsyfte var att genom fin uppmärksamhet vinna hennes ynnest, och att han därför skulle låta sig angeläget vara att stanna i hennes närhet hela aftonen. Det var icke värt att resonera om en sådan plan. Den, som skänkte henne den största lättnaden, var hennes vän miss Lucas, som ofta slöt sig till dem och helt vänligt själv inlät sig i samtal med mr Collins.

Hon var åtminstone fri från obehaget av vidare uppmärksamhet från mr Darcys sida; ehuru han stod i hennes närhet och icke var upptagen av någon annan, kom han dock aldrig tillräckligt nära för att tilltala henne. Hon antog, att detta var en följd av hennes anspelningar på mr Wickham, och var mycket belåten därmed.

Longbournborna voro de sista av hela sällskapet, som begåvo sig av, och genom ett knep av mrs Bennet fingo de vänta på sin vagn en kvart, sedan alla de andra hade avrest, vilket gav dem tid att se, hur hjärtligt vissa medlemmar av familjen önskade, att de gåvo sig i väg. Mrs Hurst och hennes syster öppnade knappt munnen annat än för att klaga över trötthet och voro tydligen högst angelägna att bli av med dem. De avvisade varje försök av mrs Bennet att inleda en konversation och framkallade härigenom hos hela sällskapet en stämning av slapphet, som i mycket ringa mån skingrades av långa tal av mr Collins, som komplimenterade mr Bingley och hans systrar för deras eleganta tillställning och den gästfrihet och artighet, som hade utmärkt deras sätt att mottaga sina gäster. Darcy sade icke ett ord. Mr Bennet var lika tyst och njöt av uppträdet. Mr Bingley och

Jane stodo tillsammans på litet avstånd från de övriga och talade endast med varandra. Elisabet iakttog en lika ihärdig tystnad som mrs Hurst eller miss Bingley, och till och med Lydia var allt för trött för att låta höra mera än det då och då upprepade utropet: — Gud, vad jag är trött! åtföljt av en våldsamt gäspning.

När de slutligen reste sig för att taga avsked, uttryckte mrs Bennet i de artigaste ordalag och på det mest enträgna sätt sin förhoppning att snart få se hela familjen på Longbourn och vände sig särskilt till mr Bingley för att försäkra honom, hur lycklig det skulle göra henne att få se dem på en familjemiddag när som helst utan någon formelig inbjudning. Bingley gick med glädje och tacksamhet in härpå och lovade beredvilligt att följa denna inbjudning vid första möjliga tillfälle efter sin återkomst från London, dit han måste resa på ett kort besök dagen därpå.

Mrs Bennet var högst belåten och reste hem i den angenäma övertygelsen, att, om man tog med i räkningen de nödvändiga förberedelserna för bosättning, nya ekipager och bröllopstoletter, hon tvivelsutan skulle få se sin dotter som husfru på Netherfield efter tre eller fyra månaders förlopp.

Med lika stor säkerhet och med betydlig, ehuru icke lika stor förnöjelse motsåg hon att få en annan av sina döttrar gift med mr Collins. Elisabet var den av hennes barn, som hon höll minst av, och ehuru mannen och partiet voro goda nog för *henne*, trädde bådaderas värde i skuggan vid jämförelsen med Bingley och Netherfield.

NITTONDE KAPITLET.

Följande dag inträffade en ny tilldragelse på Longbourn. Mr Collins gjorde formligen sin kärleksförklaring. Då han beslutat att göra det utan att förlora någon tid, emedan hans permission endast räckte till och med följande lördag, och då inga misströstans känslor gjorde det pinsamt för honom ens i avgörandets ögonblick, satte han sin avsikt i verket på ett mycket metodiskt sätt med iakttagande av alla konvenansens regler, vilka hon trodde med nödvändighet höra till saken. Då han fann mrs Bennet, Elisabet och en av de yngre systrarna tillsammans kort efter frukosten, tilltalade han modern på följande sätt: — Kan jag hoppas på ert intresse för er vackra dotter Elisabet, då jag anhåller om äran av ett enskilt samtal med henne under loppet av denna morgon?

Innan Elisabet hann med något annat än att rodna i sin häpenhet, svarade mrs Bennet ögonblickligen: — Ja visst, jag är säker på att Lizzy kommer att bli mycket glad, jag är säker på att hon inte kan ha något emot det. Kom Kitty, jag vill, att du följer med mig dit upp. Hon samlade ihop sitt arbete och skyndade bort, då Elisabet

utropade: — Snälla mamma, gå inte! Jag riktigt ber dig, gå inte! Mr Collins måste ursäkta mig. Han kan inte ha något att säga mig, som inte vem som helst kan höra. Jag går min väg själv.

— Se så, prata inga dumheter Lizzy. Jag vill, att du stannar där du är. Och då Elisabet, förbittrad och förvirrad som hon var, verkligen stod i begrepp att bege sig av, tillade hon: Lizzy, jag *befaller* dig att stanna och höra på, vad mr Collins säger.

Elisabet vill icke göra invändningar mot en sådan befallning, och då hon efter ett ögonblicks eftertanke fått klart för sig, att det förståndigaste vore att söka komma ifrån saken så fort och så obemärkt som möjligt, satte hon sig ned igen och sökte genom att ivrigt syssla med något dölja sina känslor, som voro delade mellan förtvivlan och skrattlystnad. Mrs Bennet och Kitty begåvo sig av, och så snart de hade gått, började mr Collins.

— Tro mig, kära miss Elisabet, sade han, er blygsamhet, långt ifrån att vara oförmånlig för er, snarare är ett plus till era övriga fullkomligheter. Ni skulle ha varit mindre älskvärd i mina ögon, om inte den där lilla ovilligheten hade varit, men tillåt mig försäkra er, att jag har er högt aktade moders tillåtelse att till er framföra min anhållan. Ni kan

näppeligen tvivla på innebörden av min framställning, huru mycket än er naturliga finkänslighet må fresta er till förställning; min uppmärksamhet mot er har varit allt för otvetydig, för att ni har kunnat misstaga er. Nästan så snart jag gjort mitt inträde i detta hus, utsåg jag er till till min ledsagarinna genom livet. Men innan jag låter mig hänföras av mina känslor i denna sak, torde det kanske vara rådligt för mig att framlägga de skäl, jag har att ingå äktenskap och till på köpet att komma till Hertfordshire i avsikt att välja mig en brud, vilket jag förvisso har gjort.

Tanken på att mr Collins, med allt sitt högtidliga lugn, skulle låta sig hänföras av sina känslor frestade till den grad Elisabets skrattmuskler, att hon icke kunde begagna det korta uppehåll, han gjorde, till något försök att hejda honom, och han fortsatte:

— Mina skäl att ingå äktenskap äro för det första, att jag tycker, att det är riktigt, att varje präst i goda omständigheter (som jag är) föregår sina församlingsmedlemmar med gott exempel genom att gifta sig; för det andra, att jag är övertygad, att det i mycket hög grad kommer att bidra till min lycka; för det tredje — vilket jag kanske borde ha

nämnt förr — att jag särskilt blivit uppmanad och rådd därtill av den ädla fru, som jag har den äran att kalla min kvinnliga patronus. Två gånger har hon (och det utan att vara ombedd) värdigats låta mig höra sin mening i denna sak, och senast i lördags afton, innan jag lämnade Hunsford — under ett uppehåll i spelpartiet, då miss Jenkinson höll på att ställa miss de Bourghs pall till rätta — sade hon: — mr Collins, ni måste gifta er. En präst som ni måste gifta sig. Gör ett gott val, välj en fin dam för *min* skull, och för *er* *egenskull* laga, att det blir en verksam, duglig kvinna, som inte har fått någon storartad uppfostran, men som är i stånd att få en liten inkomst att räcka till ett bra stycke. Detta är mitt råd. Tag reda på en sådan kvinna, så snart ni kan, för henne till Hunsford, och jag skall besöka henne. Tillåt mig anmärka i förbigående, min vackra fränka, att jag inte räknar lady Catherine de Bourghs uppmärksamhet och vänlighet bland de minsta av de fördelar, jag kan erbjuda er. Ni kommer att finna hennes sätt att vara så utomordentligt fint, att det ej låter sig beskrivas, och jag tror, att hon kommer att finna behag i ert goda förstånd och er livlighet, i synnerhet om den senare modereras av den vördnadsfulla tystnad, som hennes rang ovillkorligen kommer att ålägga

er. Så långt om min benägenhet i allmänhet att ingå äktenskap; återstår att omtala, varför mitt val föll på Longbourn i stället för min egen hemtrakt, där jag försäkrar er att det finns många älskvärda unga damer. Men saken är den, att då jag, som det är bestämt, kommer att ärva denna egendom efter er ärade faders död (må han dock leva ännu många år), kunde jag inte komma till någon klarhet i frågan på annat sätt än genom ett beslut att välja en hustru bland hans döttrar, för att förlusten för dem må bli så litet kännbar som möjligt, när den dystra händelsen inträffar, vilken, som jag redan har sagt, ännu må dröja i många år. Detta har varit mitt motiv, min vackra fränka, och jag smickrar mig med att det inte kommer mig att sjunka i er aktning. Och nu återstår för mig intet annat än att i de mest hänfödda ordalag försäkra er om hur glödande jag älskar er. Frågan om förmögenhet är för mig fullständigt likgiltig, och jag kommer inte att hos er far framställa någon fordran i penningväg, eftersom jag har alldeles klart för mig, att en sådan inte skulle kunna uppfyllas, och att ett tusen pund löpande med fyra procents ränta, vilka komma att tillfalla er först efter er mors död, är allt vad ni någonsin kan få rätt till. I denna punkt skall jag därför konsekvent iakttaga tystnad, och ni kan

vara viss om att ingen ogrannliga förebråelse skall någonsin gå över mina läppar, när vi bli gifta.

Det var absolut nödvändigt att nu avbryta honom.

— Ni förhastar er, ropade hon. Ni glömmer, att jag inte har givit er något svar. Låt mig göra det på stående fot. Mottag mitt tack för den hyllning, ni ägnar mig. Jag är mycket erkännsam för den heder, ni visar mig genom ert anbud, men det är omöjligt för mig att göra något annat än avböja det.

— Jag vet mycket väl, svarade mr Collins med en avmätt rörelse med handen, att det är vanligt, att unga damer säga nej till en man, vars anbud de i hemlighet tänka antaga, då han först framför sitt frieri, och att deras avslag ibland upprepas en andra eller till och med en tredje gång. Jag låter mig därför för ingen del avskräckas av vad ni nu har sagt, och jag hoppas inom kort få föra er till altaret.

— På min ära, ropade Elisabet, ert hopp är ganska egendomligt efter det svar, jag givit er. Jag försäkrar er, att jag inte är en av dessa flickor (om sådana verkligen finnas), som våga sätta sin lycka på spel vid ett möjligen upprepat frieri. Jag är alldeles bestämd i mitt avslag. Ni skulle inte kunna

göra *mig* lycklig, och jag är övertygad om att jag är den sista kvinna i världen, som kunde göra *er* lycklig. Ja, om er vän lady Catherine skulle lära känna mig, är jag säker om att hon skulle finna mig i alla avseenden olämplig för denna ställning i livet.

— Om det vore säkert att lady Catherine skulle få denna uppfattning, sade mr Collins mycket allvarligt — men jag kan inte tänka mig, att hon på något sätt skulle ogilla er. Och ni kan vara viss om att, när jag får den äran att träffa henne igen, skall jag i mycket berömmande ordalag tala om er blygsamhet, er sparsamhet och era övriga älskvärda egenskaper.

— Allt lovordande av mig, mr Collins, kommer verkligen att bli onödigt. Ni måste låta mig döma själv och göra mig den äran att tro, vad jag säger. Jag önskar, att ni måtte bli mycket lycklig och mycket förmögen, och genom att avslå ert anbud gör jag allt, vad som står i min makt, för att förebygga motsatsen. Då ni gjorde mig detta anbud, måste ni ha uppfyllt vad ni kände som en grannliga plikt mot min familj, och ni kan taga Longbourn i besittning, närhelst det tillfaller er, utan någon självförebråelse. Denna sak må därför

betraktas som slutligt avgjord. Hon reste sig med dessa ord och skulle ha lämnat rummet, om icke mr Collins hade tilltalat henne sålunda:

— När jag nästa gång gör mig själv den äran att tala med er om denna sak, hoppas jag få ett mera gynnsamt svar än det, ni nu har givit mig, ehuru jag är långt ifrån att nu anklaga er för grymhet, därför att jag vet, att det är en inrotad vana hos ert kön att ge en man korgen vid hans första frieri, och kanske ni till och med nu har sagt så mycket för att uppmuntra mig som ni anser vara förenligt med den kvinnliga karaktärens sanna finkänslighet.

— Ni gör mig verkligen ytterst förlägen, mr Collins, utropade Elisabet med en viss häftighet. Om vad jag hittills har sagt kan förefalla er som en uppmuntran, så vet jag inte, hur jag skall uttrycka mitt avslag på ett sätt, som kan övertyga er om att det verkligen är ett sådant.

— Ni måste, min kära fränka, låta mig smickra mig med den övertygelsen, att ert tillbakavisande av mitt anbud naturligtvis endast är ord. Mina skäl för att tro detta äro i korthet följande: Jag tycker inte, att min hand är ovärdig att mottagas av er eller att det hem, jag kan erbjuda er, kan vara annat

än högst lockande. Min ställning i livet, mina förbindelser med familjen de Bourgh och min släktskap med er egen familj äro för mig högst fördelaktiga förhållanden, och ni torde taga i ytterligare övervägande, att, trots era många behag, det ingalunda är säkert, att ännu ett giftermålsanbud någonsin göres er. Ert arv blir olyckligtvis så litet, att det efter all sannolikhet kommer att förtaga verkningarna av er älskvärdhet och behagliga egenskaper. Som jag därför måste draga den slutsatsen, att ni inte menar allvar med ert avslag till mig, så vill jag tillskriva det er önskan att stegra min kärlek genom uppskov i enlighet med det gängse bruket hos fina unga damer.

Jag försäkrar er, att jag inte alls har några anspråk på den slags finhet, som består i att plåga en aktningsvärd man. Jag ville hellre få det goda vitsordet, att man tror mig vara uppriktig. Jag tackar er åter och återigen för den heder, ni visat mig genom ert anbud, men att antaga det är för mig absolut omöjligt. Mina känslor förbjuda det alldeles bestämt. Kan jag tala tydligare? Anse mig nu inte som en fin ung dam, som har för avsikt att plåga er, utan som en förständig varelse, som talar

sanning ur djupet av sitt hjärta.

— Ni är alltigenom förtjusande, utropade han med en min av klumpig ridderlighet, och jag är övertygad om att, när mitt anbud blivit uttryckligen gillat av båda era förträffliga föräldrar, det inte kan undgå att bli antaget.

Elisabet ville icke ge något svar på ett sådant framhårdande i uppsåtligt självbedrägeri, utan drog sig genast undan under tystnad, fast besluten att, om han hårdnackat fortfor att betrakta hennes upprepade avslag som en smickrande uppmuntran, vädja till sin far, vars vägran kunde framställas på ett fullt avgörande sätt och vars hållning åtminstone icke kunde missuppfattas som tillgjordheten och behagsjukan hos en fin ung dam.

TJUGONDE KAPITLET.

Mr Collins fick icke länge i tysthet begrunda framgången av sitt frieri, ty Mrs Bennet, som hade gått av och an i förstugan för att avvakta slutet på samtalet, hade knappast sett Elisabet öppna dörren och med raska steg gå förbi henne till trappan, förrän hon inträdde i frukostrummet och i varma ordalag lyckönskade både honom och sig själv till den angenäma utsikten till en närmare förbindelse dem emellan. Mr Collins mottog och besvarade dessa lyckönskningar med samma belåtenhet och började sedan berätta detaljerna av deras samtal, med resultatet varav han trodde sig ha alla skäl att vara nöjd, eftersom det avslag hans fränka ihärdigt givit honom, hade sin naturliga orsak i hennes blyghet och anspråkslöshet samt hennes karaktärs äkta finkänslighet.

Denna underrättelse gjorde emellertid Mrs Bennet häpen; hon skulle gärna ha velat vara lika övertygad om att hennes dotter ämnat uppmuntra honom genom att avslå hans anbud, men hon vågade icke tro det, och hon kunde icke låta bli att säga det.

— Men ni kan lita på, Mr Collins, tillade hon, att

Lizzy skall nog bringas till förnuft. Jag skall tala med henne om saken genast. Hon är en mycket envis, oförståndig flicka, som inte förstår sitt eget bästa, men jag skall *laga*, att hon lär sig förstå det.

— Förlåt, att jag avbryter er, utropade mr Collins, men om hon verkligen är envis och oförståndig, vet jag inte, om hon skulle bli en riktigt lämplig hustru åt en man i min ställning, som naturligtvis söker lycka i äktenskapet. Om hon därför framhärdar i att avvisa mitt anbud, vore det kanske bäst att inte tvinga henne att säga ja åt mig, emedan, om hon är behäftad med sådana lyten i sin karaktär, hon inte skulle kunna bidra mycket till min sällhet.

— Ni missförstår mig alldeles, sade mrs Bennet, förskräckt. Lizzy är envis bara i sådana här saker. I allt annat är hon den snällaste flicka, man kan tänka sig. Jag skall genast gå till mr Bennet, och vi skola mycket snart ordna den här saken med henne, det är jag säker på.

Hon ville icke giva honom tid att svara, utan skyndade genast till sin man och utropade, då hon inträdde i biblioteket: Kära du, du måste komma på ögonblicket, vi äro alldeles utom oss. Du måste förmå Lizzy att gifta sig med mr Collins, ty han

bedyrar, att hon inte vill ha honom, och om du inte skyndar dig, så kommer han på andra tankar och vill inte ha *henne*.

Mr Bennet såg upp från sin bok, då hon inträdde, och fäste ögonen på hennes ansikte med ett uttryck av lugn likgiltighet, som icke alls förändrades genom hennes meddelande.

— Jag har inte det nöjet att förstå dig, sade han, då hon hade slutat sitt andragande. Vad talar du om?

— Om mr Collins och Lizzy. Lizzy förklarar, att hon inte vill ha mr Collins, och mr Collins börjar säga, att han inte vill ha Lizzy.

— Och vad skall jag göra åt saken? Situationen tycks vara hopplös.

— Tala med Lizzy om saken själv. Säg åt henne, att du yrkar på att hon gifter sig med honom.

— Kalla hit henne. Hon skall få höra min mening.

Mr Bennet ringde i klockan, och miss Elisabet uppfordrades att komma till biblioteket.

— Kom hit, min flicka, utropade hennes far, då hon blev synlig. Jag har skickat efter dig för en viktig angelägenhet. Jag hör, att mr Collins har

friat till dig. Är det sant? Elisabet svarade att det var så. Nå, och du har tillbakavisat detta hans anbud?

— Ja, det har jag gjort.

— Nåväl, nu kommer vi till huvudsaken. Din mor yrkar på att du skall antaga det. Är det inte så, min kära hustru?

— Jo, i annat fall vill jag aldrig mer se henne för mina ögon.

— Du befinner dig i ett olycksaligt dilemma, Elisabet. Från denna dag måste du bli en främling för en av dina föräldrar. Din mor vill aldrig se dig mer, om du *inte* gifter dig med mr Collins, och jag vill inte se dig mer, om du *dugör* det.

Elisabet kunde icke låta bli att skratta åt ett sådant slut på affären, men mrs Bennet, som hade varit förvissad om att hennes man såg på saken så som hon önskade, kände sig utomordentligt besviken.

— Vad menar du, sade hon, med att tala på detta vis? Du lovade mig att *yrka* på att hon gifter sig med honom.

— Min vän, svarade hennes man, jag har två små ynnestprov att be dig om. För det första att du

tillstädjer mig det fria bruket av mitt förstånd i förevarande fall, och för det andra det fria bruket av mitt rum. Det skall glädja mig mycket att själv få disponera biblioteket så snart som möjligt.

Trots sin missräkning i fråga om sin mans bifall gav Mrs Bennet dock icke ännu tappt. Hon talade gång på gång med Elisabet, än inställsamt, än hotande. Hon försökte att skaffa sig en bundsförvant i Jane, men hon vägrade på det saktmodigaste sätt att lägga sig i saken, och Elisabet besvarade än med verkligt allvar, än med lekande glättighet, hennes angrepp. Ehuru hennes sätt växlade, stod hennes beslut alltjämt fast.

Mr Collins anställde under tiden i enrum betraktelser över vad som hade hänt. Han hade allt för höga tankar om sig själv för att fatta, av vilken orsak hans fränka kunde ge honom korgen, och ehuru hans stolthet var sårad, led han icke på något annat sätt. Hans tycke för henne var fullständigt inbillat, och möjligheten av att hon förtjänade sin mors förebråelse hindrade honom att känna någon verklig ledsnad.

Under det familjen befann sig i detta tillstånd av förvirring, kom Charlotte Lucas för att tillbringa dagen hos dem. Hon möttes i förstugan av Lydia,

som rusade fram till henne och ropade i en halvt viskande ton: Jag är glad, att du kommer, ty här försiggår något så komiskt. Kan du tänka dig, vad som har hänt i dag på morgonen? Mr Collins har friat till Lizzy, och hon ville inte ha honom.

Charlotte hann knappast svara, förrän Kitty kom fram till dem för att berätta samma nyhet, och de hade knappast kommit in i frukostrummet, där Mrs Bennet var ensam, förrän hon också började tala om samma ämne, anropande Miss Lucas om medlidande och uppfordrande henne att övertala sin vän Lizzy att uppfylla hela sin familjs önskan. Var snäll och gör det, tillade hon i en melankolisk ton, ty ingen står på min sida, ingen håller med mig, jag är alldeles förbi, ingen känner något deltagande för mina stackars nerver.

Charlotte slapp svara, ty i samma ögonblick inträdde Jane och Elisabet.

— Se där kommer hon, fortsatte Mrs Bennet, hon ser så obekymrad ut som helst och bryr sig inte mer om oss, än om vi vore i York, bara hon kan få sin vilja fram. Men jag skall säga dig något, Miss Lizzy: om du föresätter dig att fortfarande på detta sätt avslå varje giftermålsanbud, då kommer du aldrig att få någon man, och jag vet sannerligen

inte, vem som skall försörja dig, när din far är död. *Jag* kommer inte att bli i stånd att föda dig, och därför varnar jag dig. Jag vill inte ha något att skaffa med dig från denna dag. Du minns, att jag sade till dig i biblioteket, att jag aldrig skulle tala med dig mer, och du skall få se, att jag håller mitt ord. Det är verkligen inte roligt för mig, att tala med pliktförgätna barn. Inte för att jag tycker, att det är roligt att tala med någon alls. Folk som liksom jag lida av nervösa åkommor, kan inte ha stor lust att tala. Ingen vet, hur jag lider! Men det är alltid så. De, som inte klaga, bli aldrig föremål för något medlidande.

Hennes döttrar lyssnade under tystnad till dessa utgjutelser, väl vetande, att varje försök att resonera med henne eller söka lugna henne endast skulle göra henne ännu mera uppretad. Hon talade därför på, utan att avbrytas av någon av dem, tills mr Collins kom in till dem med en min högtidligare än någonsin; då hon varseblev honom, sade hon till flickorna: nu fordrar jag, att ni alla håller mun och låter mr Collins och mig ha ett litet samtal.

Elisabet gick lugnt ut ur rummet, Jane och Kitty följde efter, men Lydia stannade kvar, besluten att

höra så mycket hon kunde, och Charlotte, som först blev kvarhållen av den artige mr Collins, vilken på ett mycket ingående sätt gjorde sig underrättad om henne och hennes familj, och sedan av en smula nyfikenhet nöjde sig med att gå till fönstret och låtsas, som om hon icke hörde något. Med en ynkelig stämma började mrs Bennet det tillämnade samtalet sålunda: O, mr Collins!

— Min goda fru, svarade han, låt oss för alltid tåga med denna sak. Det vore fjärran från mig, fortsatte han genast med en röst, som tydligt gav till känna hans misshag, att harnas över er dotters beteende. Det är allas vår plikt att undergivet finna oss i oundvikliga motgångar, särskilt en plikt för en ung man, som har varit så lycklig som jag att vinna tidig befordran, och jag tror mig kunna säga, att jag är undergiven. Måhända är jag det icke mindre, därför att jag hyser ett visst tvivel om att min lycka blivit fullkomlig, ifall min vackra fränka hade hedrat mig med att skänka mig sin hand, ty jag har ofta märkt, att undergivenheten är aldrig så fullständig, som när den lycka, som förnekats oss, förlorat något av sitt värde i vår tanke. Jag hoppas, min goda fru, att ni inte tycker, att jag brister i aktning för er familj, därigenom att jag på detta sätt

tar tillbaka min anhållan om er dotters hand utan att ha visat er och mr Bennet den upp-ärksamheten att bedja er använda er myndighet till förmån för mig. Jag fruktar, att mitt uppförande varit klandervärt, då jag mottagit avslaget från er dotters läppar i stället för era egna. Men vi göra oss alla skyldiga till misstag. Jag har förvisso menat väl i hela den här saken. Mitt mål har varit att skaffa mig en älskvärd ledsagarinna genom livet, med skyldig hänsyn tagen till hela er familjs fördelar, och om mitt *sätt* i någon mån varit klandervärt, så ber jag nu om tillgift därför.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Meningsutbytet med anledning av mr Collins frieri var nu nästan avslutat, och Elisabet var endast smärtsamt berörd av de oangenäma känslor, som voro en nödvändig följd därav, och då och då av någon bitter anspelning av hennes mor. Vad mr Collins själv beträffar, uttryckte han sina känslor huvudsakligen icke genom förlägenhet och nedslagenhet eller genom försök att undvika henne, utan genom ytterlig stelhet och trumpen tystnad. Han tilltalade henne nästan aldrig, och den trägna uppmärksamhet, som han avsiktligt ägnat henne, överflyttades under återstoden av dagen på miss Lucas, vars vänlighet att lyssna till honom beredde dem alla, och särskilt hennes vän, en välkommen lättnad.

Morgonen därpå medförde ingen förbättring i mrs Bennets dåliga lynne eller hennes befinnande. Mr Collins befann sig också i samma tillstånd av förbittring och sårad stolthet. Elisabet hade hoppats, att hans harm skulle förkorta hans besök, men hans plan syntes icke på ringaste sätt bli rubbad därav. Det hade alltid varit hans avsikt att resa på lördagen, och till lördagen ämnade han

fortfarande stanna.

Efter frukosten togo flickorna sig en promenad till Meryton för att höra efter, om mr Wickham hade kommit tillbaka, och för att uttrycka sin ledsnad över hans frånvaro på Netherfieldbalen. Han mötte dem vid deras framkomst till staden och följde dem till deras moster, hos vilken hans ledsnad och förtret och allas deltagande med honom blevo ämnen för ett livligt samtal. För Elisabet erkände han emellertid frivilligt, att hans frånvaro helt och hållet berodde på honom själv.

— Jag tyckte, sade han, när tiden närmade sig, att det var bäst att jag inte träffade mr Darcy, att en vistelse i samma rum, i samma sällskap som han under många timmar kunde bli mera, än jag stod ut med, och att uppträden kunde inträffa, som voro obehagliga för flera än mig själv.

Hon uttryckte sitt livliga gillande av hans uteblivande, och de hade god tid att ingående tala därom och säga artigheter till varandra, då Wickham och en annan officer promenerade tillbaka med de unga damerna till Longbourn och den förre under promenaden särskilt uppvaktade Elisabet. Att han följde dem var en dubbel fördel; hon kände det som en stor artighet mot henne själv,

och det var högst välkommet, emedan det erbjöd ett tillfälle att presentera honom för hennes föräldrar.

Strax efter deras återkomst lämnades ett brev till miss Bennet; det kom från Netherfield och öppnades genast. Kuvertet innehöll ett ark fint papper i litet format, fullskrivet med en dams vackra, lediga handstil, och Elisabet såg sin systers ansiktsuttryck förändras, då hon läste det, och såg henne med spänd uppmärksamhet dröja vid vissa ställen däri. Jane försökte med sin vanliga glättighet deltaga i det allmänna samtalet, men Elisabet kände en ängslan, som avledde hennes uppmärksamhet till och med från Wickham, och knappt hade han och hans följeslagare sagt farväl, förrän en blick från Jane uppmanade henne att följa med henne upp på deras rum. Då de kommit dit upp, tog Jane fram sitt brev och sade: — Det här är från Caroline Bingley; dess innehåll har i hög grad förvånat mig. Hela sällskapet har vid det här laget lämnat Netherfield och är på väg till London utan att ämna komma tillbaka igen. Du skall få höra, vad hon säger.

Hon läste då högt den första meningen, som innehöll underrättelsen om att de just hade beslutat

att omedelbart följa sin bror till London och att de ämnade äta middag vid Grosvenor Street, där mr Hurst hade ett hus. Den nästa meningen lydde så: »Jag vill inte påstå, att jag saknar något, som jag lämnar i Hertfordshire, med undantag av ert sällskap, min kära vän, men vi skola hoppas, att vi i framtiden vid många tillfällen skola få njuta av det angenäma umgänge, vi här haft med varandra, och att vi under mellantiden må mildra smärtan över skilsmässan genom en mycket flitig och förtrolig brevväxling. Jag litar på er i detta avseende.»

Elisabet lyssnade till alla dessa högtravande uttryck med största likgiltighet och misstro, och ehuru deras plötsliga avresa överraskade henne, såg hon icke däri något verkligen beklagligt: det var icke antagligt, att deras frånvaro från Netherfield skulle hindra mr Bingley att uppehålla sig där, och vad beträffar förlusten av deras sällskap, var hon övertygad om att Jane snart måste upphöra att lägga det på sinnet, om hon fick njuta av hans sällskap.

— Det är verkligen otur, sade hon efter en kort paus, att du inte kan få träffa dina vänner, innan de lämna trakten. Men kunna vi inte hoppas, att den

tid av kommande lycka, som miss Bingley motser, kan inträffa förr, än hon tänker sig, och att det angenäma umgänge, varav ni njutit som vänner, kan förnyas med ännu större tillfredsställelse, då ni blivit systrar? Mr Bingley kommer inte att bli kvarhållen i London av dem.

— Caroline säger bestämt, att ingen av sällskapet kommer tillbaka till Hertfordshire i vinter. Jag vill läsa upp det för dig:

»När min bror lämnade oss i går, trodde han, att de affärer, som kallade honom till London, kunde avslutas på tre eller fyra dagar, men då vi äro förvissade om att detta inte är möjligt, och på samma gång övertygade, att, när Charles kommer till staden, han inte skall brådska med att lämna den, så ha vi beslutat att följa honom dit, för att han inte skall bli tvungen att tillbringa sin lediga tid i ett otrevligt hotell. Många av mina bekanta ha redan kommit dit för att vistas där under vintern; jag önskar, att jag kunde få höra, att ni, min kära vän, hade för avsikt att följa deras exempel, men jag misströstar därom. Jag hoppas uppriktigt, att er jul i Hertfordshire må bli rik på de förlustelser, som denna årstid vanligen för med sig, och att era kavaljerer må bli så talrika, att de hindra er att

känna saknad efter de tre, som vi komma att beröva er.»

— Det är således klart, tillade Jane, att han inte kommer tillbaka mera i vinter.

— Det är endast klart, att miss Bingley inte tycker, att han *bör* göra det.

— Varför tror du det? Det måste bero på honom själv. Han är sin egen herre. Men du har inte hört *allt*. Jag vill läsa upp för dig den del av brevet, som i synnerhet sårar mig. Jag vill inte ha några hemligheter för dig.

»Mr Darcy längtar att få träffa sin syster, och, sanningen att säga, vi äro knappast mindre ivriga att få återse henne. Jag tror verkligen inte, att Georgiana Darcy har sin like, vad angår skönhet, elegans och talanger, och den tillgivenhet, hon väcker hos Louisa och mig, förhöjes till något ännu mera intressant av det hopp, vi våga hysa, att hon en gång skall bli vår syster. Jag vet inte, om jag någonsin förut nämnt för er mina förhoppningar med avseende på denna sak, men jag vill inte lämna trakten utan att anförtro er dem, och jag är viss på att ni inte kommer att anse dem oförnuftiga. Min bror beundrar henne redan mycket; han får nu ofta tillfälle att vara tillsammans med henne i

största förtrolighet; hennes närmaste önska alla denna förbindelse lika livligt som hans egna, och jag tror, att en systers partiskhet inte vilseleder mig, då jag säger, att Charles i hög grad har förmågan att vinna en kvinnas hjärta. Då alla dessa omständigheter gynna denna böjelse och ingenting står hindrande i vägen därför, gör jag då orätt, käraste Jane, i att hänge mig åt förhoppningen om en tilldragelse, som kommer att betrygga så mångas lycka?»

— Vad säger du om dessa ord, min kära Lizzy? sade Jane, då hon slutat att läsa upp dem. Äro de inte tillräckligt klara? Förklara de inte uttryckligen, att Caroline varken väntar eller önskar, att jag skall bli hennes syster; att hon är fullständigt övertygad om sin brors likgiltighet för mig, och att om hon misstänker arten av mina känslor för honom, hon vill (särdeles vänligt!) varna mig för faran? Kan man ha någon annan mening om denna sak?

— Ja, det kan man, ty jag hyser en helt annan mening. Vill du höra den?

— Mycket gärna.

— Jag vill säga dig den med få ord. Miss Bingley ser, att hennes bror är förälskad i dig, och vill, att han skall gifta sig med miss Darcy. Hon

följer honom till London i förhoppning att hålla honom kvar där, och försöker övertyga dig, att han inte bryr sig om dig.

Jane skakade på huvudet.

— Du borde verkligen tro mig, Jane. Ingen, som sett er tillsammans, kan tvivla på hans böjelse. Jag är viss på att miss Bingley inte kan det. Hon är inte så enfaldig. Om hon kunnat se hälften så mycket kärlek hos mr Darcy till henne själv, så skulle hon ha beställt sin bruddräkt. Men saken förhåller sig så: Vi äro inte nog rika eller nog förnäma för dem, och hon är så mycket mer angelägen att få till stånd ett parti mellan miss Darcy och sin bror, som hon föreställer sig, att, när *ett* giftermål inom de båda familjerna kommit till stånd, det skall kosta henne mindre möda att åstadkomma ett till; detta är utan tvivel ganska fyndigt uttänkt av henne, och jag tror nästan, att det skulle lyckas, om inte miss de Bourgh stode hindrande i vägen. Men, käraste Jane, du kan inte på allvar tro, att, därför att miss Bingley talar om för dig, att hennes bror högligen beundrar miss Darcy, han på ringaste sätt är mindre känslig för *dina* förtjänster än då han tog farväl av dig i tisdags, eller att hon skall bli i stånd att övertyga

honom, att han, i stället för att vara kär i dig, är högst förälskad i hennes väninna.

— Om vi hade samma tanke om miss Bingley, svarade Jane, skulle din framställning av hela denna sak göra mig helt obekymrad. Men jag vet, att den vilar på en falsk grund. Caroline är ur stånd att med vett och vilja bedraga någon, och allt vad jag kan hoppas i denna sak är, att hon själv blivit bedragen.

— Det är rätt. Du kunde inte ha kommit upp med en lyckligare tanke, eftersom du inte vill hämta tröst av min. Tro för all del att hon blivit bedragen. Du har nu gjort din plikt mot henne och får inte gräma dig längre.

— Men, min kära syster, kan jag i bästa fall med glädje antaga ett anbud av en man, vars systrar och vänner alla önska att han skall gifta sig med en annan?

— Du måste själv fatta ditt beslut, och om du efter moget övervägande finner, att obehaget att stöta dig med hans systrar mer än uppväger lyckan att bli hans hustru, råder jag dig att för all del säga nej åt honom.

— Hur kan du tala så? sade Jane med ett svagt leende. Du förstår väl, att, fastän jag skulle bli

ytterst bedrövad över deras ogillande, jag inte kunde tveka.

— Jag trodde inte, att du skulle göra det, och då saken förhåller sig så, kan jag inte känna synnerligen mycket medlidande, då jag betraktar din belägenhet.

— Men om han inte kommer tillbaka mer i vinter, skall jag aldrig få tillfälle att göra något val. Tusen saker kunna hända på ett halvt år.

Elisabet tillbakavisade föraktfullt den tanken, att han icke mer skulle komma tillbaka. Hon antog, att det blott var ett påhitt av Caroline, som hyste sina egennyttiga önskningar, och hon kunde icke ett ögonblick tro, att dessa önskningar, hur öppet eller hur förslaget de än uttalades, kunde inverka på en ung man, som var så fullkomligt självständig gentemot alla.

Hon framställde för sin syster så kraftigt som det var henne möjligt, vad hon tänkte om denna sak, och hon fick snart det nöjet att se ett gott resultat därav. Jane var icke modfälld, och så småningom började hon hoppas, ehuru misströstan om Bingleys böjelse stundom tog överhand över hoppet, att han skulle komma tillbaka till Netherfield och uppfylla alla hennes hjärtas

önskningsar.

De kommo överens om att mrs Bennet endast skulle få veta, att familjen begivit sig av, utan att man oroade henne med framhållande av mr Bingleys uppförande; men till och med detta ofullständiga meddelande väckte hos henne mycken oro, och hon klagade över det högst olyckliga förhållandet, att damerna skulle bege sig i väg, just då de alla höllo på att bli så förtroliga med varandra. Sedan hon klagat häröver, fann hon dock till slut tröst i den tanken, att mr Bingley snart skulle komma tillbaka och äta middag på Longbourn, och slutet på det hela var den trösterika förklaringen, att, ehuru han endast blivit inbjuden till en familjemiddag, skulle hon dock försöka att få till stånd två fulla omgångar av rätter.

-
-
-
-
-

TJUGUANDRA KAPITLET.

Familjen Bennet var inbjuden till middag hos familjen Lucas, och under större delen av dagen var miss Lucas återigen vänlig nog att lyssna till mr Collins. Elisabet passade på tillfället och tackade henne. — Det håller honom vid gott lynne, sade hon, och jag är dig mera tacksam än jag kan säga. Charlotte försäkrade sin vän om sin glädje över att kunna vara till nytta och sade, att detta skänkte henne rik ersättning för den lilla förlust av tid, det kostade henne. Detta var mycket älskvärt, men Charlottes vänlighet gick längre än Elisabet kunde ana; dess mål var ingenting annat än att skydda henne för varje förnyande av mr Collins' uppvaktning genom att själv göra sig till föremål därför. Detta var miss Lucas plan, och hennes utsikter voro så goda, att, då de skildes åt på kvällen, hon skulle ha känt sig nästan säker på framgång, om han icke varit tvungen att lämna Hertsfordshire så snart. Men härvid gjorde hon icke rättvisa åt hans lidelsefullhet och självständigheten i hans karaktär, ty dessa förmodade honom att följande morgon med anmärkningsvärd listighet smyga sig bort från

Longbourn House och ila till Lucas Lodge för att falla till hennes fötter. Han var angelägen att undvika att väcka sina fränders uppmärksamhet, övertygad som han var, att, om de sågo honom bege sig av, de icke kunde undgå att gissa sig till hans plan, och han ville icke, att hans avsikt skulle bli känd, förrän framgången därav samtidigt kunde bli bekant; ty emedan han kände sig tämligen säker, och det med skäl, då Charlotte hade varit ganska uppmuntrande, var han dock jämförelsevis missmodig alltsedan onsdagens äventyr. Han blev dock mottagen på det mest smickrande sätt. Miss Lucas varseblev honom från ett fönster i övre våningen, då han närmade sig gården, och gick genast ut för att, liksom av en händelse, möta honom i allén. Men knappt hade hon vågat hoppas, att så mycken kärlek och vältalighet väntade henne där.

På så kort tid, som mr Collins tal kunde medgiva, blev allt klart dem emellan till bådas belåtenhet, och då de inträdde i hennes hem, bad han henne ivrigt att bestämma den dag, som skulle göra honom till den lyckligaste av män; och ehuru en sådan anhållan för ögonblicket ej kunde uppfyllas, kände den unga damen ingen lust att

leka med hans lycka. Den dumhet, varmed han av naturen var begåvad, måste beröva hans frieri all tjusning, som kunde komma en kvinna att önska, att det skulle fortgå längre, och miss Lucas, som gav honom sitt ja endast och allenast av en oegennyttig önskan att bli gift, bekymrade sig icke om hur snart detta skulle inträffa.

Man vände sig skyndsamt till sir William och lady Lucas för att erhålla deras samtycke, och detta gavs med största glädje. Mr Collins' nuvarande ställning gjorde partiet högst eftersträvansvärt för deras dotter, åt vilken de endast kunde lämna en obetydlig förmögenhet, och hans utsikter att i framtiden bli rik voro utomordentligt lovande. Lady Lucas började genast med större intresse, än saken någonsin förut hade väckt hos henne, att beräkna, hur många år mr Bennet antagligen ännu hade att leva, och sir William uttalade som sin bestämda åsikt, att, när helst mr Collins blev ägare till Longbourn, både han och hans hustru borde bli presenterade vid hovet. Kort sagt, hela familjen var överlycklig till följd av tilldragelsen. De yngre döttrarna yttrade sin förhoppning att komma ut i världen ett par år tidigare, än de eljest skulle ha gjort, och sönerna befriades från sin farhåga att få

se Charlotte dö som gammal mö. Charlotte själv var tämligen lugn. Hon hade vunnit sitt mål och hade tid att tänka däröver. Hennes betraktelser voro i allmänhet tillfredsställande. Mr Collins var säkerligen varken känslig eller behaglig; samvaron med honom var tråkig, och hans tillgivenhet för henne måste vara imaginär. Men ändock skulle han bli hennes man. Utan att hon hade höga tankar vare sig om män eller äktenskapet, hade det alltid varit hennes mål att bli gift; det var det enda hederliga sättet att bli försörjd för väluppfostrade unga kvinnor med ringa förmögenhet, och huru osäkert det än var, att det skulle skänka lycka, måste det vara det säkraste skyddsmedlet mot fattigdomen. Hon hade nu kommit i besittning av detta skyddsmedel, och vid tjugusju års ålder kände hon, som aldrig hade haft något utseende, hela lyckan därav. Den minst angenäma omständigheten i hela affären var den förvåning, den måste väcka hos Elisabet Bennet, vars vänskap hon värderade mer än någon annans. Elisabet skulle förundra sig och skulle utan tvivel komma att klandra henne, och ehuru hennes beslut var oryggligt, måste hon känna sig smärtad över ett sådant ogillande. Hon beslöt att själv yppa saken för henne och ålade därför mr Collins, när han återvände till Longbourn till

middagen, att icke för någon medlem av familjen antyda, vad som hade inträffat. Han gav naturligtvis mycket villigt ett tysthetslöfte, men han hade svårt att hålla det, ty den nyfikenhet, som väckts genom hans långa frånvaro, gav sig vid hans återkomst luft i så rakt på sak gående frågor, att det fordrades en viss skicklighet att undvika dem, och han måste på samma gång ålägga sig stor självförnekelse, ty han längtade storligen att få bekantgöra det lyckliga resultatet av sitt frieri.

Som han skulle anträda sin resa tidigt följande morgon, fullgjordes ceremonien med avskeds-tagandet, då damerna drogo sig tillbaka, och mrs Bennet sade mycket artigt och hjärtligt, att det skulle glädja henne synnerligen att få återse honom på Longbourn, när helst andra förpliktelser tilläte honom att besöka dem.

— Min goda fru, svarade han, denna inbjudning är för mig särskilt angenäm, därför att jag hoppats mottaga den, och ni kan vara viss på att jag kommer att begagna mig därav så snart som möjligt.

De blevo alla förvånade, och mr Bennet, som för ingen del önskade, att han skulle komma tillbaka så snart, sade genast:

— Men, bäste mr Collins, är det inte fara värt, att lady Catherine kommer att ogilla detta? Det vore bättre, att ni försummade era släktingar, än att ni löpte fara att stöta er med er beskyddarinna.

— Goda mr Bennet, svarade mr Collins, jag är synnerligen tacksam för denna vänskapliga varning, och ni kan lita på att jag inte tar ett så viktigt steg utan lady Catherines medgivande.

— Ni kan inte vara för mycket på er vakt. Riskera snarare allt annat än hennes misshag, och om ni finner det antagligt, att det kommer att väckas genom att ni gör oss ett nytt besök, vilket förefaller mig högst troligt, så stanna lugnt hemma och var övertygad, att vi inte komma att taga det illa upp.

— Tro mig, bästa mr Bennet, jag känner mig djupt tacksam för ert vänliga intresse för mig, och var viss om att ni snart kommer att från mig mottaga ett brev med tack därför och för varje annat bevis på er aktning under min vistelse i Hertfordshire. Vad beträffar mina vackra fränkor, fastän min frånvaro inte kommer att bli nog lång för att göra det nödvändigt, tar jag mig nu den friheten att önska dem hälsa och lycka, utan att därvid göra något undantag för min fränka

Elisabet.

Damerna drogo sig sedan tillbaka under lämpliga artighetsbetygelser, alla lika förvånade över att höra, att han snart ämnade komma tillbaka. Mrs Bennet ville tyda detta så, att han tänkte på att göra sin kur för en av hennes yngre döttrar, och Mary kunde kanske förmås att antaga hans anbud. Hon uppskattade hans förmåga mycket mera än någon av de andra, hon frapperades ofta av grundligheten i hans resonemang, och ehuru han på intet sätt var så begåvad som hon själv, trodde hon, att, om han uppmuntrades att studera och fullkomna sig genom ett sådant föredöme som hennes, han skulle bli en mycket angenäm följeslagare genom livet. Men följande morgon blev varje sådan förhoppning gäckad. Miss Lucas kom på besök strax efter frukosten och yppade under ett enskilt samtal med Elisabet, vad som tilldragit sig dagen förut.

Elisabet hade någon gång under de sista två dagarna tänkt sig möjligheten av att mr Collins inbillade sig vara förälskad i hennes väninna, men att Charlotte kunde uppmuntra honom syntes henne nästan lika omöjligt, som att hon själv kunde göra det, och hennes förvåning var följaktligen så

stor, att den till en början överskred alla gränser för det passande, och hon kunde ej låta bli att utropa:
— Förlovad med mr Collins! Min kära Charlotte, omöjligt!

Den fattning, som miss Lucas hade bibehållit, under det hon berättade sin historia, gav vika för en tillfällig förvirring, då hon fick uppbära en så direkt förebråelse, fastän, då det icke var mera, än hon väntade, hon snart återvann sitt lugn och hon svarade helt sansat:

— Varför blir du förvånad, min kära Eliza? Finner du det otroligt, att mr Collins kan vinna någon kvinnas bevågenhet, därför att han inte var nog lycklig att ha framgång hos dig?

Men Elisabet hade nu sansat sig och, fastän det kostade henne stor ansträngning, kunde hon med ganska stadig stämma försäkra henne, att utsikten, att de skulle bli släkt, var högst angenäm för henne, och att hon önskade henne all tänkbar lycka.

— Jag förstår, vad du känner, svarade Charlotte, du måste vara förvånad, mycket förvånad, då mr Collins så nyligen önskat gifta sig med dig. Men när du hunnit tänka över saken, hoppas jag, att du blir nöjd med vad jag har gjort. Jag är inte roman-

isk. Jag har aldrig varit det. Jag önskar endast få ett angenämt hem, och då jag tar i betraktande mr Collins' karaktär, förbindelser och ställning i livet, är jag övertygad, att jag har lika goda utsikter att bli lycklig med honom som de flesta unga människor, som inträda i det äktaståndet.

Elisabet svarade helt lugnt: — Utan tvivel, och efter en stunds förlägen tystnad återvände de till den övriga familjen. Charlotte stannade icke mycket längre, och Elisabet fick då tid att tänka över vad hon hade hört. Det dröjde länge, innan hon kunde försona sig med tanken på ett så opassande parti. Det underliga i att mr Collins friat två gånger på tre dagar var ingenting i jämförelse med att han nu fått ja. Hon hade alltid känt, att Charlottes åsikt om äktenskapet inte precis var densamma som hennes egen, men hon kunde icke ha trott det möjligt, att, när det kom till kritan, hon skulle offra varje bättre känsla för världsliga fördelar. Charlotte mr Collins' hustru, vilken förödmjukande tanke! Och till smärtan över en vän, som vanärade sig och sjönk i hennes aktning, kom den pinsamma övertygelsen, att det var omöjligt för denna vän att bli ens någorlunda lycklig med den lott, hon valt.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Elisabet satt med sin mor och sina systrar försjunken i tankar över vad hon hört och tvekade, huruvida hon hade rätt att tala om det, då sir William Lucas själv inträdde, sänd av sin dotter för att tillkännagiva hennes förlovning för familjen. I högst artiga ordalag och uttryckande sin stora glädje över utsikten till en förbindelse mellan de båda familjerna, utvecklade han ämnet för en åhörarekrets, som icke endast var häpen, utan också misstrogen, ty mrs Bennet bedyrade med större ihärdighet än artighet, att han måste ha misstagit sig, och Lydia, som alltid var obetänksam och ofta ohövlig, utropade häftigt: — Store Gud! Sir William, hur kan ni komma med en sådan historia? Vet ni inte, att mr Collins vill gifta sig med Lizzy?

Det hade behövts ingenting mindre än en hovmans belevnhet för att utan vrede tåla en sådan behandling, men tack vare sitt levnadsvett uthärdade sir William allt, och ehuru han anhöll att bestämt få vidhålla sanningen av sitt meddelande, lyssnade han till alla deras oförsynta tillmälen med den mest överseende hövlighet.

Då Elisabet kände det som sin plikt att hjälpa honom ur en så obehaglig situation, tog hon till orda och bekräftade hans tillkännagivande genom att omtala, att hon förut fått veta det av Charlotte själv. Hon försökte att hejda sin mors och sina systrars utrop genom att uppriktigt lyckönska sir William, varvid hon välvilligt understöddes av Jane, och genom att från åtskilliga synpunkter framhålla den lycka, som man kunde hoppas av partiet, mr Collins' förträffliga karaktär och det lämpliga avståndet mellan Hunsford och London.

Mrs Bennet var i själva verket alltför överväldigad för att kunna säga mycket, medan sir William var kvar, men knappt hade han begivit sig av, förrän hon hastigt gav luft åt sina känslor. För det första framhärade hon i att icke sätta tro till hela saken, för det andra var hon säker på att mr Collins blivit lurad, för det tredje var hon övertygad om att de aldrig skulle bli lyckliga, för det fjärde trodde hon bestämt, att förlovningen skulle bli bruten. Två slutsatser kunde emellertid tydligen dragas av vad som skett; den ena, att Elisabet var den verkliga orsaken till hela spektaklet, den andra, att hon själv blivit på ett barbariskt sätt behandlad av dem alla, och över

dessa två punkter utbredde hon sig huvudsakligen under återstoden av dagen. Ingenting kunde trösta och ingenting lugna henne. Ej heller mildrades hennes förbittring under denna dag. En vecka förgick, innan hon kunde se Elisabet utan att gräla på henne, en månad förflöt, innan hon kunde tala vid sir William eller lady Lucas utan att vara ohövlig, och många månader gingo, innan hon alls kunde förlåta sin dotter.

Mr Bennets känslor voro mycket lugnare, och de, som han erfor, förklarade han vara av en högst angenäm art. Det glädde honom nämligen, sade han, att upptäcka, att Charlotte Lucas, som han trott vara ganska förståndig, var lika fjollig som hans hustru och fjolligare än hans dotter!

Jane medgav, att hon var litet förvånad över partiet, men hon talade mindre om sin förvåning än om sin livliga önskan, att de tu skulle bli lyckliga, och Elisabet kunde icke övertala henne att anse det omöjligt. Kitty och Lydia voro långt ifrån att avundas miss Lucas, ty mr Collins var bara en präst, och saken intresserade dem icke vidare än som en nyhet att bekantgöra i Meryton.

Lady Lucas kunde icke låta bli att känna en viss skadeglädje, då hon för mrs Bennet framhöll det

tröstefulla i att få en dotter väl gift, och hon gjorde oftare än vanligt besök på Longbourn för att säga, hur lycklig hon var, ehuru Mrs Bennets sura miner och illvilliga anmärkningar kunde ha varit tillräckliga för att driva bort lyckan.

Mellan Elisabet och Charlotte härskade en tvungen stämning, som gjorde, att ingen av dem talade om saken, och Elisabet kände sig övertygad om att intet verkligt förtroende mer kunde komma till stånd mellan dem. Hennes misräkning med avseende på Charlotte gjorde, att hon med större tillgivenhet omfattade sin syster, på vars rättrådighet och fina takt hon obetingat litade och för vars lycka hon för varje dag blev allt mera orolig, då Bingley nu hade varit borta en vecka, och ingenting hördes av om hans återkomst.

Jane hade skyndat att besvara Carolines brev och räknade dagarna, tills hon med skäl kunde hoppas att få höra av henne igen. Den utlovade tacksamhetsskrivelsen från Mr Collins kom på torsdagen, adresserad till Mr Bennet och avfattad med all den högtidlighet i stilen, som ett helt års vistelse i familjen kunde ha framkallat. Sedan han lättat sitt hjärta i detta hänseende, omtalade han vidare i hänförda ordalag, hur lycklig han var över

att ha vunnit deras älskvärda grannes, miss Lucas' hjärta och hand, och förklarade vidare, att det endast var i förhoppning att få njuta av hennes sällskap som han varit så villig att gå in på deras vänliga önskan att återse honom på Longbourn, dit han hoppades komma tillbaka nästkommande måndag fjorton dagar till. Lady Catherine, tillade han, gillade så av hela sitt hjärta hans giftermål, att hon önskade, att det skulle äga rum så snart som möjligt, vilket han trodde skulle bli ett tungt vägande skäl för hans älskvärda Charlotte att utsätta en dag i närmaste framtid för att göra honom till den lyckligaste av män.

Mr Collins' återkomst till Hertfordshire var icke längre något glädjeämne för Mrs Bennet. Tvärtom var hon lika benägen att beklaga sig däröver som hennes man. Det var mycket egendomligt, att han skulle komma till Longbourn i stället för till Lucas Lodge; det var också mycket opassande och högst besvärligt. Hon såg ytterst ogärna, att det kom främmande till huset, då hennes hälsa var så vacklande, och älskande voro de obehagligaste av alla människor. Så knotade Mrs Bennet i sitt stilla sinne, och detta knot lämnade endast rum för ett större bekymmer, nämligen för Mr Bingleys

fortsatta frånvaro.

Varken Jane eller Elisabet kände sig lugna med avseende härpå. Dag efter dag gick utan att medföra några andra underrättelser om honom än det rykte, som inom kort blev allmänt gängse i Meryton, att han icke skulle komma tillbaka till Netherfield på hela vintern, ett rykte, som i hög grad förtörnade mrs Bennet och som hon aldrig underlät att motsäga som en högst skandalös osanning.

Till och med Elisabet började frukta, icke att Bingley var likgiltig, men att hans systrar skulle ha framgång i sitt bemödande att hålla honom borta. Så obenägen hon än var att låta en sådan tanke få insteg hos sig, en tanke, som var så tillintetgörande för Janes lycka och så föga vittnande om hennes beundrares trohet, kunde hon icke förhindra, att den titt och ofta återkom. Hon fruktade, att de förenade ansträngningarna av hans två okänsliga systrar och hans oemotståndlige vän, understödda av miss Darcys behag och nöjen i London, skulle bli för mycket prövande för styrkan av hans känsla för hennes syster.

Vad Jane beträffar, var naturligtvis *hennes* ängslan under denna tid av oro ännu större än

Elisabets, men hon var angelägen att dölja sina känslor, och mellan henne och Elisabet berördes därför aldrig ämnet. Men som ingen sådan grannlagenhet höll tillbaka hennes mor, förgick sällan en timme, utan att hon talade om Bingley och uttryckte sin oro med avseende på hans ankomst eller till och med bad Jane erkänna, att, om han icke kom tillbaka, skulle han anse sig vara mycket illa behandlad. Det behövdes all Janes oändliga mildhet för att med tämligen stort lugn fördraga dessa anfall.

Mr Collins kom med största punktlighet tillbaka fjorton dagar efter måndagen, men hans mottagande på Longbourn var icke fullt så vänligt, som det hade varit vid hans första besök. Han var likväl alltför lycklig för att fordra mycken uppmärksamhet, och till all lycka för de andra blevo de genom hans kurtis till stor del befriade från hans sällskap. Han tillbragte större delen av dagen på Lucas Lodge och hann ibland vid sin återkomst till Longbourn endast göra en ursäkt för sin frånvaro, innan familjen gick till sängs.

Mrs Bennet befann sig verkligen i ett högst beklagansvärt tillstånd. Blotta omnämmandet av något som rörde giftermålspartiet, försatte henne i

ett ytterst dåligt lynne, och vart hon än kom, kunde hon vara säker på att höra talas därom. Åsynen av miss Lucas var förhatlig för henne. Då hon skulle bli hennes efterträdarinna i huset, betraktade hon henne med avundsjuka och ovilja. När helst Charlotte kom över till dem, antog hon, att hon i förväg ville njuta av den stund, då hon skulle taga hemmet i besittning, och när helst hon viskade något till mr Collins, var hon övertygad om att de talade om Longbourn och beslöto att köra bort henne och hennes döttrar, så snart mr Bennet var död. Hon beklagade sig bittert över allt detta för sin man.

— Det är verkligen mycket hårt, sade hon, att tänka sig, att Charlotte Lucas någonsin skall bli husfru här och att *jag* skall bli tvungen att lämna rum åt *henne* och leva för att se henne intaga min plats här.

— Min kära vän, hänge dig inte åt så dystra tankar. Låt oss hoppas på bättre tur. Låt oss smickra oss åt den förhoppningen, att *jag* kan bli den, som lever längst.

Detta var icke synnerligen trösterikt för mrs Bennet, och i stället för att svara därpå fortsatte hon på samma sätt som förut.

— Jag kan inte försona mig med den tanken, att de skola få hela denna egendom. Om inte historien med fideikommisset vore, så skulle jag inte bry mig därom.

— Vad skulle du inte bry dig om?

— Jag skulle inte bry mig om någonting alls.

— Låt oss vara tacksamma för att du bevarats för ett sådant tillstånd av känslolöshet.

— Jag kan aldrig vara tacksam för någonting i fråga om fideikommisset. Jag kan inte förstå, att någon kunnat vara så samvetslös och såsom fideikommiss borttestamentera ett gods till förfång för sina egna döttrar, och allt för mr Collins' skull till på köpet! Varför skall han ha det mer än någon annan?

— Den saken lämnar jag åt dig själv att avgöra, sade mr Bennet.

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

Miss Bingleys brev kom och gjorde slut på allt tvivel. Redan den första meningen innehöll försäkran om att de alla hade slagit sig ner i London för vintern och slutade med att uttrycka hennes brors ledsnad över att han icke hunnit göra sin avskedsuppvaktning hos sina vänner i Hertfordshire, innan han lämnade trakten.

Hoppet var slut, alldeles slut, och då Jane kunde fortsätta läsningen av brevet, fann hon däri ej mycket, med undantag av brevskrivarinnans försäkran om sin tillgivenhet, som kunde skänka henne någon tröst. Lovprisande av miss Darcy fyllde till största delen brevet. Caroline framhöll åter hennes många behag, talade med stolthet och glädje om deras tilltagande förtrolighet och vågade till och med förutsäga uppfyllelsen av de önskningsar, som hon uttalat i sitt förra brev. Hon skrev också med stor förnöjelse om att hennes bror bodde hos mr Darcy och omtalade med förtjusning vissa planer, som denne hade att skaffa sig nytt möblemang.

Elisabet, vilken Jane mycket snart meddelade huvudinnehållet av detta brev, hörde det med tyst

förbittring. Hennes hjärta var delat mellan deltagande för sin syster och harm mot alla andra. Hon satte ingen tro till Carolines påstående, att hennes bror var intagen i miss Darcy. På hans böjelse för Jane tvivlade hon lika litet som förr, och så benägen hon alltid hade varit att tycka om honom, kunde hon icke utan vrede och förakt tänka på denna slapphet, denna brist på beslutsamhet, som nu gjorde honom till en slav av sina ränksmidande vänner och förmådde honom att offra sin egen lycka för deras nycker. Hade hans egen lycka varit det enda, han offrade, så kunde han emellertid ha fått leka därmed på vad sätt han fann för gott, men hennes systers lycka var också förknippad därmed, vilket han, efter vad hon trodde, måste vara medveten om. Det var kort sagt ett ämne, som krävde mycken, för övrigt gagnlös eftertanke. Hon kunde icke tänka på något annat, och dock, vare sig Bingleys böjelse hade svalnat eller blivit dämpad genom hans vänner inflytande, vare sig han märkt Janes känsla för honom eller den undgått hans uppmärksamhet, huru saken än förhöll sig, ehuru hennes åsikt om honom måste i hög grad påverkas av dessa olika möjligheter, så förblev hennes systers ställning densamma, hennes frid var i lika hög grad störd.

Ett par dagar förgingo, innan Jane hade mod att tala med Elisabet om sina känslor, men slutligen, då mrs Bennet, efter att längre än vanligt ha utgjutit sin vredes skålar över Netherfield och dess herre, lämnat dem ensamma, kunde hon icke låta bli att säga:

— O, att min kära mor hade mera självbehärskning! Hon kan inte föreställa sig, vilken smärta hon vållar mig genom sina ständiga påminnelser om honom. Men jag vill inte klaga. Det kan inte räcka länge. Han kommer att bli glömd, och vi komma åter in i de gamla hjulspåren.

Elisabet såg på sin syster med en misstrogen och bekymrad min, men sade ingenting.

— Du tvivlar på vad jag säger, utropade Jane lätt rodnande, men därtill har du sannerligen inte något skäl. Han må leva i mitt minne som den älskvärdaste man, jag känner, men det är också allt. Jag har ingenting vare sig att hoppas eller frukta och ingenting att förebrå honom. Gudskelov, den sorgen har jag inte. Låt någon tid förgå, och jag vill försöka övervinna min böjelse.

Med starkare stämma tillade hon: — Jag har genast den trösten, att det endast har varit en

inbillning å min sida och att det icke skadat någon annan än mig själv.

— Min Kära Jane! utropade Elisabet. Du är allt för snäll. Din mildhet och oegennyttia äro verkligen änglalika; jag vet inte, vad jag skall säga till dig. Jag känner det, som om jag aldrig gjort dig rättvisa eller älskat dig, som du förtjänar.

Miss Bennet förnekade ivrigt, att hon ägde någon utomordentlig förtjänst, och tillskrev sin systers varma hängivenhet det beröm, hon fått.

— Nej, sade Elisabet, detta är inte rätt. *Du* vill tro, att alla människor äro aktningsvärda, och det smärtar dig, om jag talar illa om någon. *Jag* vill bara anse *dig* fullkomlig, och det vill du inte gå in på. Var inte rädd, att jag går till någon överdrift eller gör något intrång på ditt privilegium att vara välvilligt stämd mot alla. Det behöver du inte. Det är få människor, som jag verkligen håller av, och ännu färre, som jag högt värderar. Ju mera jag ser av världen, desto mer missnöjd är jag med den, och för varje dag blir jag allt mera övertygad om bristen på fasthet i alla mänskliga karaktärer och huru föga man kan lita på att vare sig heder eller förstånd finnes till. Jag har nyligen sett två exempel härpå, ett vill jag inte nämna, det andra är

Charlottes giftermål. Det är oförklarligt, i alla hänseenden oförklarligt!

— Min kära Lizzy, giv inte rum åt sådana känslor som dessa. De komma att ödelägga din lycka. Du tar inte nog hänsyn till skillnad i levnadsställning och lynne. Tänk på, huru aktning svärd mr Collins är och huru klok och pålitlig Charlotte är till karaktären. Kom ihåg, att det är många barn i hennes familj, att, vad förmögenhet angår, hon gör ett högst fördelaktigt parti, och försök för allas skull att tro, att hon kanske känner något, som liknar högaktning för vår frände.

— För din skull vill jag gärna försöka att tro vad som helst, men ingen annan skulle ha någon fördel av en sådan tro, ty om jag vore övertygad, att Charlotte hyste någon aktning för honom, skulle jag endast ha sämre tankar om hennes förstånd, än jag nu har om hennes hjärta. Min kära Jane, mr Collins är en inbilsk, pösande, inskränkt, enfaldig man, du vet, att han är det, lika väl som jag, och du måste inse, lika väl som jag, att den kvinna, som gifter sig med honom, inte kan ha riktigt sunda tänkesätt. Du får inte försvara henne, fastän hon heter Charlotte Lucas. Du får inte för en persons

skull förändra betydelsen av moraliska principer och rättskaffenhet eller försöka att övertyga dig själv eller mig, att själviskhet är klokhed och att okänslighet för fara är en borgen för lycka.

— Jag måste säga, att dina ord äro allt för starka, då du talar om dem båda, och jag hoppas, att du kommer att bli övertygad därom genom att få se dem lyckliga tillsammans. Men nog härom. Du hänsyftade på något annat. Du nämnde två exempel. Jag kan inte missförstå dig, men jag ber dig innerligt, kära Lizzy, att inte smärta mig genom att tro, att en viss person är klandervärd, och genom att säga, att du fått sämre tankar om honom. Vi få inte vara så snabba att föreställa oss, att vi blivit avsiktligt förorättade. Vi få inte tro, att en livlig ung man alltid är så försiktig och på sin vakt. Det är ofta ingenting annat än vår egen fåfänga, som bedrar oss. Kvinnor inbilla sig, att beundran betyder mera, än den verkligen gör.

— Och män dra försorg om att de göra det.

— Om det sker med avsikt, så kunna de inte ursäktas, men jag har svårt att tro, att det finns så mycket dåliga avsikter i världen, som somliga inbilla sig.

— Jag är långt ifrån att på något sätt tillskriva

mr Bingleys uppförande en medveten dålig avsikt, sade Elisabet, men utan att man med vett och vilja handlar orätt eller gör andra olyckliga, kan man göra sig skyldig till misstag, och följderna därav kunna bli olycksdigra. Tanklöshet, brist på hänsyn för andras känslor och brist på beslutsamhet kunna vara medverkande därvid.

— Och anser du, att någon av dessa saker varit vållande till vad som skett?

— Ja, den sista. Men om jag fortsätter, skall jag göra dig ledsen genom att säga, vad jag tänker om personer, som du högaktar. Hejda mig, medan du kan!

— Du framhärdar således i att tro, att hans systrar inverka på honom?

— Ja, i förening med hans vän.

— Jag kan inte tro det. Varför skulle de försöka inverka på honom? De kunna ju endast önska hans lycka, och om han är fästad vid mig, kan ingen annan kvinna skänka honom den.

— Ditt första antagande är falskt. De kunna önska mycket utom hans lycka, de kunna önska honom större förmögenhet och ökat inflytande, de kunna önska, att han gifter sig med en flicka, som

har alla rikedomens, bördens och de förnäma förbindelsernas företräden.

— Utom allt tvivel önska de, att han skall välja miss Darcy, svarade Jane, men detta kan ha sin grund i bättre känslor, än du antager. De ha känt henne mycket längre, än de ha känt mig; det är då inte att undra på, om de tycka mer om henne. Men vilka än deras egna önskningar må vara, är det inte antagligt, att de satt sig emot sin brors önskningar. Vilken syster skulle tro sig ha rätt att göra det, om inte broderns avsikter voro klandervärda? Om de trodde, att han vore fästad vid mig, skulle de inte försöka att skilja oss åt; om han verkligen vore det, skulle de inte lyckas. Genom att antaga, att en sådan böjelse finns hos honom, får du alla att handla onaturligt och orätt, och du gör mig högst olycklig. Bedröva mig inte med denna tanke. Jag blygs inte för att jag misstagit mig — eller det är åtminstone obetydligt, det är ingenting i jämförelse med vad jag skulle känna, om jag hade dåliga tankar om honom eller hans systrar. Låt mig se saken i det bästa ljus, i det ljus, vari den kan förstås.

Elisabet kunde icke motsätta sig en sådan önskan, och alltsedan dess nämndes knappast mr

Bingleys namn dem emellan.

Mrs Bennet fortsatte alltjämt att undra och gräma sig över att han ej mer kom tillbaka, och ehuru en dag sällan förflöt, utan att Elisabet tydligt förklarade saken, tycktes det vara ringa utsikt, att hon någonsin skulle känna sig mindre häpen däröver. Hennes dotter försökte att övertyga henne om vad hon själv icke trodde, nämligen att hans uppmärksamhet mot Jane endast haft sin orsak i ett vanligt, övergående tycke, som upphörde, när han icke längre träffade henne; men ehuru modern för tillfället medgav antagligheten av denna förklaring, måste Elisabet upprepa samma historia varje dag. Mrs Bennets bästa tröstegrund var, att mr Bingley måste komma tillbaka fram på sommaren.

Mr Bennet tog saken på annat sätt. — Så, Lizzy, sade han en dag, jag hör, att din syster har otur i kärlek. Jag lyckönskar henne. Näst efter att bli gift tycker en flicka om att då och då ha litet otur i kärlek. Det ger henne något att tänka på och skänker henne ett visst anseende bland hennes jämnåriga. När kommer din tur? Du kommer väl knappast att finna dig i att bli överflyglad av Jane. Tiden är inne för dig. Det finns tillräckligt med officerare i Meryton för att bereda alla unga flickor

i trakten missräkningar. Låt Wickham bli din tillbedjare. Han är en trevlig karl och skulle hederligt svika dig i kärlek.

— Tack så mycket, pappa, men en mindre intagande man skulle tillfredsställa mig. Vi få inte alla hoppas på lika god tur som Jane.

— Visserligen, sade mr Bennet, men det är en tröst att tänka, att vad än i den vägen kan hända dig, så har du en öm mor, som alltid kommer att göra så mycket affär som möjligt av saken.

Mr Wickhams sällskap bidrog i hög grad att skingra den dysterhet, som de nyss inträffade obehagliga händelserna hade förorsakat hos många medlemmar av Longbournfamiljen. Man fick ofta besök av honom, och till hans övriga goda egenskaper lades nu också en, nämligen fullständig öppen hjärtighet. Allt vad Elisabet redan hade hört, hans anspråk på mr Darcy och allt vad han lidit av honom, erkändes öppet av honom och blev föremål för allas klander, och alla tänkte med välbehag på hur illa de tyckt om mr Darcy, innan de fått kännedom om saken.

Miss Bennet var den enda, som antog, att det kunde finnas några förmildrande omständigheter, som voro okända för societeten i Hertfordshire,

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Efter en vecka tillbragt under kärleksbetygelser och uppgörande av planer för framtida lycka kom lördagen, som tvang mr Collins att lämna sin älskvärda Charlotte. Det smärtsamma i skilsmässan kunde dock å hans sida lindras genom förberedelsen för mottagandet av hans brud, alldenstund han hade skäl att hoppas, att kort efter hans nästa besök i Hertfordshire den dag skulle utsättas, som skulle göra honom till den lyckligaste av män. Han tog farväl av sina släktingar på Longbourn med lika stor högtidlighet som förut, han önskade åter sina vackra fränkor hälsa och välgång och lovade deras far en ny tacksamhetskrivelse.

Följande måndag hade mrs Bennet den glädjen att få mottaga sin bror och hans hustru, vilka som vanligt kommo för att tillbringa julen på Longbourn. Mr Gardiner var en förständig och belevad man, mycket överlägsen sin syster så väl av naturen som genom uppfostran. Damerna på Netherfield skulle ha haft svårt att tro, att en affärsman, som levde i sina varuhus, kunde vara så väluppfostrad och angenäm. Mrs Gardiner, som var

flera år yngre än Mrs Bennet och Mrs Philips, var en älskvärd, intelligent, fin kvinna och en stor gunstling hos alla sina systerdöttrar. Särskilt mellan henne och de två äldsta var det ett synnerligen vänskapsfullt förhållande. De hade ofta varit hennes gäster i London.

Mrs Gardiners första bestyr efter sin ankomst var att utdela sina presenter och beskriva de sista moderna. När detta var gjort, hade hon en mindre aktiv roll att utföra. Det var hennes tur att lyssna. Mrs Bennet hade många bekymmer att framlägga och mycket att klaga över. De hade alla blivit mycket illa behandlade, sedan hon sist träffade sin syster. Två av hennes döttrar hade varit nära att bli gifta, men, när allting kom omkring, hade det gått om intet.

— Jag klandrar inte Jane, fortsatte hon, ty Jane skulle ha fått Mr Bingley, om hon kunnat. Men Lizzy! Det är verkligen hårt att tänka, att hon vid det här laget kunde ha varit Mr Collins' hustru, om inte hon varit så förstockad. Han friade till henne just i det här rummet, och hon sade nej. Följden därav är, att lady Lucas kommer att få en dotter gift, innan jag får det, och att Longbourns gods som fideikommiss kommer att gå ifrån oss.

Familjen Lucas är verkligen mycket illlistigt folk. De söka alla tillskansa sig vad de kunna få. Det gör mig ont att säga så om dem, men så är det. Min hälsa och mina nerver lida mycket av att på detta sätt se mina planer korsade i min egen familj och att ha grannar, som först och främst tänka på sig själva. I alla fall är det för mig en mycket stor tröst, att du kommit hit just vid detta tillfälle, och jag är mycket glad att höra, vad du berättar oss om långa ärmor.

Mrs Gardiner, som redan förut hört det mesta av dessa nyheter genom sin brevväxling med Jane och Elisabet, gav ett undvikande svar och bytte om samtalsämne av medlidande för sina systerdöttrar.

Då hon senare blev ensam med Elisabet, talade hon mera om saken med henne. — Det ser ut, som om det var ett utmärkt parti för Jane, sade hon. Jag är ledsen, att det gick om intet. Men sådant händer så ofta. En ung man, sådan som du beskriver mr Bingley, blir så lätt kär i en vacker flicka under några veckor, och när slumpen skiljer dem åt, glömmer han henne lika lätt, sådana fall av flyktighet äro mycket vanliga.

— En förträfflig tröst på sitt sätt, sade Elisabet, men den duger inte för oss. Vårt lidande har inte

sin grund i någon slump. Det händer inte ofta, att några vänner genom sitt ingripande förmå en ung, ekonomiskt oberoende man att inte vidare bry sig om en flicka, som han var våldsamt kär i endast några få dagar förut.

— Men detta uttryck »våldsamt kär» är så utslitet, så tvivelaktigt, så obestämt, att det säger mycket litet. Det användes lika ofta om känslor, som uppstå efter en halvtimmes bekantskap, som om en verklig stark lidelse. Var snäll och säg mig, *hur våldsam* var mr Bingleys kärlek?

— Jag har aldrig sett en mera lovande böjelse, han blev alldeles likgiltig för andra människor och helt upptagen av henne. Var gång de träffades framträdde den allt mera avgjort och märkbart. På sin egen bal förolämpade han två eller tre unga damer genom att inte bjuda upp dem, jag själv tilltalade honom ett par gånger utan att få något svar. Kan man tänka sig några tydligare symtom? Är inte ohövlighet mot alla andra det bästa beviset på förälskelse?

— Jo visst, på det slags förälskelse, som jag antager hans var. Stackars Jane, det gör mig ont om henne, ty med sitt lynne får hon nog svårt att hämta sig efter detta. Det hade varit bättre, om det hänt

dig, Lizzy, du med ditt glada lynne skulle nog förr ha klarat dig. Men tror du, att hon kunde förmås att följa med oss till London? Ombyte av vistelseort blir måhända förmånlig, och kanske en liten tids frånvaro från hemmet är lika nyttig som något annat.

Elisabet var utomordentligt belåten med detta förslag och kände sig övertygad om att hennes syster gärna skulle gå in därpå.

— Jag hoppas, tillade Mrs Gardiner, att hon inte kommer att påverkas av några hänsyn för den unge mannen. Vi bo i en helt annan del av staden, vi ha helt andra förbindelser, och, som du väl vet, deltaga vi så litet i sällskapslivet, att det är föga troligt, att de alls komma att råkas, om inte han rent av söker upp henne.

— *Det* är alldeles omöjligt, ty han är nu under sin väns uppsikt, och Mr Darcy skulle inte tillåta honom att uppsöka Jane i en sådan del av London! Kära moster, hur kunde du tänka dig något sådant? Mr Darcy har kanske hört talas om en sådan gata som Gracechurch Street, men han skulle knappast tycka, att en månads tvagning vore nog för att rena honom från dess besmittelse, om han en gång kommit dit, och var viss om att Mr Bingley aldrig

rör på sig utan honom.

— Så mycket bättre. Jag hoppas, att de inte alls komma att träffas. Men brevväxlar inte Jane med hans syster? *Hon* kan inte underlåta att göra en visit hos dem.

— *Hon* kommer att helt och hållet avbryta bekantskapen.

Men fastän Elisabet gav sig sken av att med full säkerhet kunna betyga detta liksom det ännu mer intressanta faktum, att Bingley hindrades att besöka Jane, kände hon inom sig en ovisshet, som vid närmare eftertänkande övertygade henne om att saken icke var fullständigt hopplös. Det var möjligt, och ibland föreföll det henne troligt, att hans känsla kunde återupplivas, och att hans vänners inflytande med framgång kunde motarbetas av det mera naturliga inflytande, som utövades av Janes intagande egenskaper.

Miss Bennet antog med glädje sin mosters inbjudning, och familjen Bingley var därvid endast så till vida i hennes tankar, att hon hoppades, att, då Caroline icke bodde i samma hus som sin bror, hon möjligtvis kunde vid något tillfälle få tillbringa en förmiddag hos henne utan risk att sammanträffa med honom.

Makarna Gardiner stannade en vecka på Longbourn, och icke en dag förgick, utan att några gäster voro inbjudna, såsom familjen Philips, familjen Lucas eller officerarna. Mrs Bennet hade så omtänksamt sörjt för sin brors och svägerskas underhållning, att de icke en enda gång fingo sätta sig till bords i ett sällskap, som endast räknade familjens medlemmar. Några av officerarna voro alltid bland gästerna, och en av dessa var ofelbart mr Wickham; mrs Gardiner, som fattat misstankar på grund av de lovord, Elisabet slösade på honom, observerade dem båda noggrant vid dessa tillfällen. Utan att hon av sina iakttagelser kunde sluta sig till att de voro allvarligt förälskade i varandra, var deras förkärlek för varandra tydlig nog för att göra henne litet orolig, och hon beslöt att tala med Elisabet om saken, innan hon lämnade Hertfordshire, och föreställa henne det oförsiktiga i att uppmuntra en sådan böjelse.

Wickham hade en möjlighet att bereda mrs Gardiner nöje, en möjlighet, som ej stod i något sammanhang med hans förmåga i allmänhet. För omkring tio eller tolv år sedan, före hennes giftermål, hade hon tillbragt en ganska lång tid just i den del av Derbyshire, varifrån hon härstammade.

De hade därför många gemensamma bekanta, och ehuru Wickham icke hade varit mycket där, sedan Darcys far avlidit, var han dock i stånd att giva henne färskare underrättelser om hennes forna vänner, än hon själv kunnat skaffa sig.

Mrs Gardiner hade varit på Pemberly och kände mycket väl till den avlidne mr Darcys karaktär. Här erbjöd sig följaktligen ett outtömligt samtalsämne. Då hon jämförde sina minnen från Pemberly med den noggranna beskrivning därav, som Wickham kunde giva, och då hon gav sin tribut av lovord åt dess avlidne ägares egenskaper, gladde hon både honom och sig själv. Då han anförtrodde henne, huru den nuvarande mr Darcy behandlat honom, försökte hon med avseende på dennes lynne i barnåren erinra sig något, som kunde överensstämma med dessa meddelanden, och slutligen trodde hon sig med säkerhet kunna påminna sig, att hon hört, att man förr talade om mr Fitzwilliam Darcy som en mycket stursk, svårhanterlig pojke.

TJUGUSJÄTTE KAPITLET.

Mrs Gardiner framförde sin varning till Elisabet punktligt och med stor vänlighet vid första lägliga tillfälle, då hon kunde tala med henne i enrum; sedan hon rent ut sagt henne, vad hon tänkte, fortsatte hon på följande sätt:

— Du är en alltför förståndig flicka, Lizzy, för att förälska dig bara därför att du blivit varnad därför, och detta gör, att jag inte är rädd för att tala öppet med dig. Allvarsamt talat vill jag be dig vara på din vakt. Hänge dig inte och försök inte att få honom att hänge sig åt ett tycke, som till följd av bristen på förmögenhet skulle vara så oklokt. Jag har ingenting att säga mot *honom*, han är en högst intressant ung man, och om han hade den förmögenhet, han borde äga, skulle jag tycka, att det vore det bästa, du kunde göra. Men som förhållandet nu är, får du inte blint hänge dig åt din böjelse. Du har gott förstånd, och vi hoppas alla, att du skall bruka det. Jag är säker om att din far litar på din beslutsamhet och din fasta hållning. Du får inte bereda din far misräkningar.

— Kära moster, det här kan man verkligen kalla att vara allvarlig.

— Ja, och jag hoppas kunna förmå dig att också vara allvarlig.

— Nåväl, du behöver inte vara orolig. Jag skall nog sköta om både mig och mr Wickham. Han skall inte bli kär i mig, om jag kan hindra det.

— Elisabet, nu menar du inte allvar.

— Ursäkta mig, jag skall göra ett nytt försök. I denna stund är jag inte kär i mr Wickham, nej, det försäkrar jag dig. Men han är utan all jämförelse den behagligaste man, jag någonsin sett — och om han verkligen blir fästad vid mig — nej, jag tror att det vore bäst, att han inte bleve det. Jag inser, hur oklokt det vore. O, den där avskyvärde mr Darcy! Min fars goda tanke om mig är mycket hedrande för mig, och jag skulle känna mig högst olycklig, om jag förverkade den. Min far är emellertid partisk gentemot mr Wickham. Kort sagt, kära moster, det skulle göra mig mycket ont, om jag förorsakade någon av er sorg, men då man varje dag ser, att, där verklig böjelse är för handen, unga människor sällan av brist på förmögenhet låta sig avhållas från att knyta förbindelser med varandra, hur kan jag då lova att vara förståndigare än så många av mina medmänniskor, om jag blir frestad, eller hur skall jag ens veta, att det skulle

vara förståndigast att avvisa ett anbud? Allt vad jag därför kan lova dig är att inte förhasta mig. Jag vill inte förhasta mig så till vida, att jag tror, att jag är det första föremålet för hans känslor. Då jag är i hans sällskap, skall jag inte ge fritt lopp åt mina önskningar. Kort sagt, jag skall göra mitt bästa.

— Kanske det vore så gott, att du sökte avstyra, att han kommer hit så ofta. Åtminstone bör du inte *påminna* din mor om att hon skall inbjuda honom.

— Som jag gjorde härom dagen, sade Elisabet med ett medvetet leende; mycket sant, det torde nog vara förståndigt av mig att låta bli sådant. Men tro inte, att han alltid kommer hit så ofta. Det är för er skull som han blivit bjuden så många gånger den här veckan. Du känner till mammas idéer om nödvändighet av ständigt sällskap för hennes gäster. Men på min ära jag vill verkligen försöka vad jag tycker vara förståndigast, och nu hoppas jag, att du är nöjd.

Hennes moster försäkrade henne, att hon var det, och sedan Elisabet tackat henne för de vänliga vinkar, hon givit henne, skildes de. Ett förunderligt exempel på råd, givet i en sådan sak och mottaget utan ovilja.

Mr Collins kom tillbaka till Hertfordshire snart efter familjen Gardiners och Janes avresa, men som han denna gång gästade familjen Lucas, så kom han icke särdeles olämpligt för Mrs Bennet. Hans bröllop närmade sig nu med stora steg, och hon hade slutligen fogat sig däri så till vida, att hon trodde, att det var oundvikligt; hon sade till och med upprepade gånger i en allt annat än vänlig ton, att hon *önskade* att de skulle bli lyckliga. Torsdagen skulle bli bröllopsdagen, och på onsdagen gjorde Miss Lucas sitt avskedsbesök; när hon reste sig för att säga farväl, följde henne Elisabet, som skämdes för sin mors ovänliga och ovilliga lyckönskningar, henne ut ur rummet. Då de gingo ned för trappan tillsammans, sade Charlotte:

— Jag litar på att jag ofta får höra från dig, Eliza.

— *Det* skall du säkert få.

— Och jag har ännu en vänlighet att be dig om. Vill du komma och hälsa på mig?

— Jag hoppas, att vi komma att träffas ofta i Hertfordshire.

— Det är inte troligt, att jag lämnar Kent på någon tid. Lova mig därför att komma till

Hunford.

Elisabet kunde inte säga nej, ehuru hon motsåg föga nöje av ett sådant besök.

— Min far och Maria komma till mig i mars, tillade Charlotte, och jag hoppas, att du går in på att följa med dem. Du skulle verkligen bli lika välkommen som någon av dem.

Bröllopet stod på den bestämda dagen, bruden och brudgummen avreste från kyrkdörren till Kent, och alla hade lika mycket som vanligt att säga eller höra om saken. Elisabet fick snart underrättelser från sin vän, och deras brevväxling blev lika regelbunden och livlig som den någonsin varit; det var omöjligt, att den kunde vara lika öppen hjärtig. Elisabet kunde aldrig tillskriva henne utan att känna, att förtrolighetens hela behag var slut, och ehuru hon var besluten att icke slappna av i sin korrespondens, var detta snarare för vad som hade varit än för vad som nu var. Hon mottog Charlottes första brev med ganska stort intresse; hon var naturligtvis nyfiken att få veta, vad hennes vän sade om sitt nya hem, hur hon tyckte om lady Catherine och hur lycklig hon vågade säga att hon var, men när Elisabet läst breven, kände hon, att Charlotte uttryckte sig just på det sätt som hon

kunde ha väntat. Hon skrev glada brev, tycktes vara omgiven av all slags bekvämlighet och nämnde ingenting, som hon icke kunde berömma. Hemmet, möblerna, grannskapet, allt var i hennes smak, och lady Catherines sätt mot henne var ytterst vänligt och förekommande. Det var mr Collins' målning av Hunsford och Rosings i något dämpade färger, och Elisabet märkte, att hon måste vänta, tills hon själv fick göra ett besök där, för att få veta resten.

Jane hade redan skrivit några rader till sin syster för att omtala, att de lyckligt och väl ankommit till London, och Elisabet hoppades, att, när hon skrev igen, hon skulle vara i stånd att säga något om familjen Bingley.

Hennes otåliga väntan på detta andra brev fick den belöning, som en sådan väntan vanligtvis får. Jane hade varit en vecka i London utan att vare sig träffa eller höra något från Caroline. Hon antog emellertid, att skälet därtill var, att hennes sista brev till sin vän från Longbourn genom någon tillfällighet förkommit.

— Moster, fortsatte hon, ämnar i morgon bege sig till den stadsdel, där hon bor, och jag skall taga tillfället i akt att göra ett besök vid Grosvenor

Street.

Hon skrev igen, när hon gjort sitt besök och träffat miss Bingley. Jag tyckte inte, att Caroline var vid gott humör, voro hennes ord, men hon var mycket glad att träffa mig och förebrådde mig, att jag inte låtit henne veta, att jag skulle komma till London. Jag hade alltså rätt; mitt sista brev hade aldrig nått henne. Jag frågade naturligtvis efter hennes bror. Han mådde bra, sade hon, men var så upptagen av mr Darcy, att de knappast någonsin sågo till honom. Jag hörde, att miss Darcy väntades till middagen. Min visit blev inte lång, då Caroline och mrs Hurst skulle gå ut. Jag hoppas snart få se dem här.

Elisabet skakade på huvudet, när hon läst detta brev. Det övertygade henne om att endast en slump kunde yppa för mr Bingley, att hennes syster var i staden.

Fyra veckor förgingo, och Jane såg icke en skymt av honom. Hon försökte övertyga sig om att hon icke var ledsen däröver, men hon kunde icke längre vara blind för miss Bingleys ohövlighet. Sedan hon under fjorton dagar stannat hemma varje förmiddag och varje afton utfunderat en ursäkt för henne, kom hon äntligen på visit, men

hon stannade en så kort stund och, vad mera var, hennes sätt var så förändrat, att Jane ej längre kunde sväva i villfarelse. Det brev, hon vid detta tillfälle skrev till sin syster, bevisar, vad hon kände.

»Jag är säker om att du, min kära Lizzy, vid närmare eftersinnande inte kan visa skadeglädje mot mig, då jag erkänner, att jag fullständigt bedragit mig med avseende på miss Bingleys tillgivenhet mot mig. Men, kära syster, ehuru vad som inträffat bevisar, att du hade rätt, tyck inte, att jag är egensinnig, om jag fortfarande vidhåller, att i betraktande av hurudant hennes beteende mot mig varit, mitt förtroende var lika naturligt som din misstanke. Jag förstår inte alls, vilket skäl hon hade att önska att komma på förtrolig fot med mig, men om liknande förhållanden åter skulle inträda, är jag viss på, att jag återigen skulle bli bedragen. Caroline besvarade inte mitt besök förrän i går, och under den mellanliggande tiden fick jag inte en biljett, inte en rad från henne. När hon verkligen kom, var det tydligt, att det inte alls roade henne; hon ursäktade sig helt flyktigt och stelt för att hon inte kommit förr, sade inte ett ord om att hon önskade träffa mig igen, och var i alla hänseenden

så förändrad, att, när hon gick, var jag fast besluten att inte längre fortsätta bekantskapen med henne. Jag beklagar henne, fastän jag inte kan låta bli att klandra henne. Hon gjorde mycket orätt i att göra mig till föremål för sin vänskap; jag kan tryggt säga, att första steget till ett förtroligt förhållande oss emellan togs av henne. Men jag beklagar henne, därför att hon måste känna, att hon handlat orätt, och därför att jag är viss om att hennes oro för hennes bror är orsaken därtill. Jag behöver inte utlägga saken vidare, och fastän vi veta, att denna oro är alldeles onödig, så kan den dock, ifall hon känner den, lätt förklara hennes beteende mot mig, och så värd som han är sin systers tillgivenhet, så naturlig och så vittnande om ett gott hjärta är varje slags oro, som hon kan hysa för honom. Jag kan likväl inte annat än undra över att hon nu har sådana farhågor, ty, om han på något sätt brytt sig om mig, skulle vi för länge sedan ha träffats. Han vet, att jag är i staden, det förstår jag av något, som hon själv sade, ock dock, att döma av hennes sätt att uttrycka sig, ser det ut, som om hon ville intala sig, att han har ett visst tycke för miss Darcy. Jag kan inte förstå det. Om jag inte vore rädd för att fälla ett hårt omdöme, vore jag nästan frestad att säga, att det ser ut som om falskhet vore med i

spelet. Men jag vill försöka att bannlysa varje pinsam tanke och endast tänka på vad som skall göra mig lycklig — din tillgivenhet och min morbrors och mosters oföränderliga godhet. Låt mig höra av dig mycket snart. Miss Bingley nämnde någonting om att han aldrig mer skulle komma tillbaka till Netherfield, att hans vistelse där var slut, men hon kunde inte säga det med säkerhet. Det är bäst, att vi inte omtala det för någon. Jag är synnerligen glad, att du har så goda underrättelser från våra vänner i Hunsford. Du kan gärna göra dem ett besök tillsammans med sir William och Maria. Jag är viss på att du kommer att få det mycket trevligt där.

Din egen Jane.»

Detta brev gjorde Elisabet rätt ledsen, men hon repade åter mod, då hon betänkte, att Jane åtminstone icke längre skulle låta narra sig av systemen. Allt hopp med avseende på brodern var nu fullständigt slut. Hon önskade icke en gång, att han åter skulle börja visa Jane uppmärksamhet. Han sjönk i hennes aktning för varje gång hon skärskådade hans karaktär, och som ett straff för honom ej mindre än en möjlig fördel för Jane

hoppades hon uppriktigt, att han verkligen snart skulle gifta sig med mr Darcys syster, eftersom hon, enligt vad Wickham försäkrade, skulle komma honom att bittert sakna vad han förkastat.

Vid denna tid påminde mrs Gardiner Elisabet om hennes löfte med avseende på mr Wickham och bad om underrättelser, och Elisabet hade att meddela henne sådana, som snarare kunde tillfredsställa hennes moster än henne själv. Värmen i hennes känslor för honom hade avtagit, han visade henne ej längre samma uppmärksamhet som förr, han beundrade någon annan. Elisabet var tillräckligt skarpsynt för att märka allt detta, men hon kunde märka det och skriva därom utan någon allvarsam smärta. Hennes hjärta hade endast varit lindrigt berört, och hennes fåfänga var tillfredsställd med den tanken, att *hon* skulle ha blivit det enda föremålet för hans känslor, om omständigheterna hade tillåtit det. Ett oväntat arv på tiotusen pund var det mest intagande hos den unga dam, som han nu uppvaktade, men Elisabet, som kanske var mindre klarsynt i denna sak än i fråga om Charlottes giftermål, förebrådde honom icke hans önskan att ej känna sig bunden. Ingenting kunde tvärtom vara naturligare, och

fastän hon kunde förmoda, att det kostade honom någon strid att överge henne, var hon redo att medgiva, att det var ett förståndigt och förmånligt steg för dem båda, och hon kunde uppriktigt önska honom lycka.

Allt detta erkände hon för Mrs Gardiner, och sedan hon redogjort för saken, fortsatte hon så: Jag är nu övertygad, kära moster, att jag aldrig varit mycket förälskad, ty hade jag verkligen varit gripen av en varm och häftig lidelse, skulle jag nu avsky till och med hans namn och önska honom allt slags ont. Men mina känslor äro inte endast vänliga mot honom, de äro till och med opartiska mot Miss King. Jag kan inte alls finna att jag hatar henne eller att jag på ringaste sätt är ovillig att tycka, att hon är en mycket snäll flicka. I allt detta kan ej finnas kärlek. Mitt försiktiga uppförande har haft goda följder, och fastän jag helt visst skulle vara vida mer intressant för alla mina bekanta, om jag vore vansinnigt kär i honom, kan jag inte säga, att jag är ledsen över min jämförelsevis stora obetydlighet. Att något vara får man stundom betala ganska dyrt. Kitty och Lydia taga mycket mer illa vid sig än jag på grund av hans obeständighet. De äro unga och veta ej, hur det går

till här i världen, och de ha inte fått det förödmjukande förhållandet klart för sig, att vackra unga män måste ha något att leva av lika väl som fula.

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

Januari och februari förgingo utan några märkligare tilldragelser och med få andra förströelser än promenader till Meryton, som stundom företogos på smutsiga vägar, stundom i kallt väder. I mars skulle Elisabet företaga sin färd till Hunsford. Hon hade först icke allvarligt tänkt på att resa dit, men hon fann snart, att Charlotte räknade på att hon skulle sätta sin plan i verket, och så småningom började hon själv motse färden med gladare känslor, och hennes beslut tog fastare form. Skilsmässan hade ökat hennes längtan att återse Charlotte och minskat hennes motvilja mot mr Collins. Planen lovade omväxling, och som med en sådan mor och så föga sympatiska systrar hemmet icke kunde vara helt tillfredsställande, var ett litet ombyte icke ovälkommet för sin egen skull. Resan skulle för övrigt ge henne tillfälle att råka Jane; kort sagt, då tiden för avresan närmade sig, skulle hon ha varit mycket missbelåten med ett uppskov. Allt gick emellertid utan hinder och bestämdes slutligen i enlighet med Charlottes första plan. Elisabeth skulle följa med sir William och hans andra dotter. Reseplanen förbättrades i tid

därigenom, att man beslöt att tillbringa en natt i London, och den blev så fullkomlig, som en sådan kan vara.

Elisabets enda bekymmer var, att hon skulle lämna sin far, som utan tvivel skulle komma att sakna henne och som, när det kom till kritan, så litet tyckte om att hon reste, att han bad henne skriva till honom och nästan lovade att besvara hennes brev.

Hennes avsked från mr Wickham var särdeles vänligt, å hans sida till och med mer än så. Hans nuvarande intresse kunde icke komma honom att glömma, att Elisabet hade varit den första, som varit föremål för hans uppmärksamhet och förtjänat den, den första, som lyssnat till honom och visat honom medkänsla, den första han beundrat, och då han sade farväl till henne, varvid han önskade henne all slags trevnad, påminde henne om vad hon hade att motse hos lady Catherine de Bourgh, och uttryckte den förhoppningen, att deras omdöme om henne — deras omdöme om alla människor för övrigt — alltid skulle stämma över ens, låg i hans sätt ett deltagande, ett intresse, som gjorde, att hon kände med sig, att hon alltid skulle komma att hysa

uppriktig sympati för honom, och hon skildes från honom i den övertygelsen, att han, vare sig han blev gift eller ungtkarl, alltid skulle för henne framstå som mönstret för en älskvärd och behaglig man.

Hennes reskamrater följande dag voro icke av den art, att de minskade hennes goda tanke om honom. Sir William Lucas och hans dotter Maria, en gladlynt flicka, men lika tom på innehåll som sin far, hade ingenting att säga, som var värt att höra, och Elisabet lyssnade till dem med ungefär lika stort nöje som till vagnens skramlande. Hon tyckte om att höra galna historier, men sir Williams hade hon hört för länge. Han kunde icke omtala för henne något nytt om de underbara tillfällena, då han blivit adlad och presenterad vid hovet, och hans artigheter voro lika utnötta som hans berättelser.

Det var en resa på endast tjugufyra mil, och de började den så tidigt, att de voro framme vid Gracechurch Street vid middagstiden. Då de körde fram till mr Gardiners port, satt Jane vid ett fönster i salongen och iakttog deras ankomst, och när de kommo in i förstugan, stod hon där och välkomnade dem, och Elisabet, som kastade en prövande blick på henne, var glad att se, att hennes

utseende var lika friskt och intagande som någonsin. I trappan stod en skara av små gossar och flickor, som i sin iver att få skåda sin släkting icke kunde vänta i salongen, och vilkas blyghet, då de icke hade sett henne på ett år, hindrade dem från att komma längre ner. Allt var glädje och vänlighet. Dagen tillbragtes på det angenämaste sätt, förmiddagen med ärenden och uppköp i bodar, aftonen med ett teaterbesök.

Elisabet lagade, att hon därunder fick sitta bredvid sin moster. Deras första samtalsämne var hennes syster, och hon var mera ledsen än förvånad över att till svar på sina ingående frågor få höra, att, ehuru Jane alltjämt strävade att hålla sitt humör uppe, hon dock hade perioder av djup nedslagenhet. Man kunde dock med skäl hoppas, att de icke skulle fortfara länge. Mrs Gardiner meddelade henne också detaljer om miss Bingleys besök vid Gracechurch Street och berättade samtal, som vid olika tillfällen förts mellan Jane och henne och som visade, att den förra i sitt hjärta hade uppgivit alla förhoppningar.

Mrs Gardiner skämtade sedan med sin systerdotter om Wickhams trolöshet och lyckönskade henne till att kunna bära den med sådant jämnmod.

— Men, min kära Elisabet, tillade hon, vad slags flicka är miss King? Det skulle göra mig mycket ont att veta, att vår vän ledes av egennyttiga motiv.

— Kära moster, vad är väl i äktenskapsaffärer skillnaden mellan egennyttiga och kloka motiv? Var slutar förtänksamhet och var börjar vinningslystnad? I julas var du rädd för att han skulle gifta sig med mig, emedan det skulle vara oklokt, och nu, emedan han försöker att vinna en flicka med en förmögenhet på bara tiotusen pund, vill du göra troligt, att han är egennyttig.

— Om du bara vill tala om för mig, vad slags flicka miss King är, så vet jag nog, vad jag skall tänka om saken.

— Jag tror, att hon är en mycket snäll flicka. Jag har inte hört något ont om henne.

— Men han visade henne inte den ringaste uppmärksamhet, förrän hennes farfars död gjorde henne till ägarinna av denna förmögenhet.

— Nej, varför skulle han ha gjort det? Om det inte var tillåtligt för honom att söka vinna min hand, därför att jag inte hade några pengar, varför skulle han då göra en flicka sin kur, då han inte brydde sig om henne och då hon var lika fattig som jag?

— Men jag tycker att det var ogrannlaga av honom att börja uppvakta henne så snart efter denna tilldragelse.

— En man i betryckt ekonomisk ställning har inte tid att tänka på alla dessa den goda tonens fordringar, som andra människor kunna iakttaga. Om *hon* inte finner något anstötligt däri, varför skulle *vi* göra det?

— Att *hon* inte har något däremot fritager inte *honom* från ansvar. Det endast visar, att hon själv saknar någonting — förstånd eller känsla.

— Nåväl, utropade Elisabet, du får tro vad du vill! Enligt din åsikt måste han vara egennyttig och hon en toka.

— Nej, Lizzy, det vill jag visst inte tro. Det skulle göra mig mycket ont att ha dåliga tankar om en ung man, som tillbragt så lång tid i Derbyshire.

— Å, om detta är allt, har jag en mycket klen tanke om unga män, som bo i Derbyshire, och deras förtrogna vänner, som bo i Hertfordshire, äro inte mycket bättre. Jag är led vid dem alla. Gudskelov, jag reser i morgon till ett ställe, där jag kommer att träffa en man, som inte har en enda tilldragande egenskap, som varken har gott sätt eller gott förstånd. När allt kommer omkring äro

dumma män de enda, som äro värda att lära känna.

— Akta dig, Lizzy, dina ord ha en stark bismak av missräkning.

Innan de skildes åt vid spektaklets slut, hade Elisabet det oväntade nöjet att av sin morbror och moster bli inbjuden till en lusttur, som de ämnade företaga under sommaren.

— Vi ha inte ännu bestämt, hur långt vi skola resa, sade mrs Gardiner, men kanske det blir till de nordengelska sjöarna.

Ingen plan kunde ha varit angenämare för Elisabet, och hon antog inbjudningen med stor glädje och tacksamhet. Kära moster, ropade hon hänryckt, så förtjusande, så härligt! Du skänker mig nytt liv! Farväl missräkning och missmod! Vad äro väl människor emot klippor och berg? O, vilka underbara dagar vi skola uppleva! Och när vi komma tillbaka, skola vi inte vara lika andra resande, som inte kunna ge en riktig idé om någonting. Vi *skola* veta, var vi ha varit, och vi skola komma ihåg, vad vi sett. Sjöar, berg och floder skola inte röras ihop i vår föreställning, och när vi försöka beskriva en särskild plats, skola vi inte börja gräla om dess läge. Må våra första utgjutelser bli mindre odrägliga än de flesta resandes äro.

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Varje föremål under följande dags resa var nytt och intresseväckande för Elisabet, och hon var i en glad sinnesstämning, ty hon hade sett sin syster se så frisk ut, att all fruktan för dennas hälsa försvann hos henne, och tanken på den kommande resan i norra England var för henne en ständig källa till förtjusning.

När de lämnade stora landsvägen och togo in på avvägen till Hunsford, sökte alla ögon efter prästgården, och vid varje krökning av vägen hoppades man få den i sikte. Vägen gick utefter det staket, som omgav Rosings Park; Elisabet log vid tanken på allt, hon hade hört om dess invånare.

Slutligen blev prästgården synlig. Den ned mot vägen sluttande trädgården, huset som stod mitt i den, det gröna staketet och oleanderhäcken, allt gav vid handen, att de voro framme. Mr Collins och Charlotte stodo vid dörren, och vagnen stannade vid den lilla grind, från vilken en kort, grusad gång ledde upp till huset. Man nickade och log mot varandra, man var glad att återse varandra, och inom ett ögonblick hade resenärerna stigit ur

vagnen. Mrs Collins välkomnade sin vän med uttryck av den livligaste glädje, och Elisabet blev allt mera belåten med sin färd, då hon märkte, hur hjärtligt välkommen hon var. Hon såg genast, att hennes frändes sätt icke hade förändrats genom hans äktenskap; hans stela hövlighet var alldeles densamma som den hade varit, och han höll henne kvar några ögonblick vid grinden för att få höra, hur det stod till med hela hennes familj. Gästerna bjödos sedan att stiga in utan något annat dröjsmål än det, som förorsakades av att han för dem utpekade, hur trevlig entréen var; så snart de kommit in i vardagsrummet välkomnade han dem återigen ytterst ceremoniöst till sin anspråkslösa boning och upprepade ord för ord sin hustrus inbjudning till dem att intaga förfriskningar.

Elisabet var beredd på att se honom i all hans glans, och hon kunde icke låta bli att föreställa sig, att, då han framhöll rummets läge, dess vackra proportioner och möblering, han särskilt vände sig till henne, som om han ville låta henne känna, vad hon hade förlorat, då hon avböjde hans frieri. Men ehuru allt var nätt och trevligt, kunde hon icke glädja honom med någon ångerfull suck, utan hon såg snarare med förvåning på sin vän, som kunde

se så pass belåten ut med en sådan make. När mr Collins sade något, varför hans hustru med skäl kunde skämmas, vilket sannerligen icke hände sällan, såg Elisabet ofrivilligt på Charlotte. Ett par gånger kunde hon iakttaga, att hon rodnade svagt, men i allmänhet låtsade Charlotte klokt nog, som om hon icke hörde. Sedan gästerna länge nog beundrat varje möbel i rummet, från byffén till kamingallret, och avgivit en redogörelse för sin resa och allt som hänt i London, uppmanade mr Collins dem att taga en promenad i trädgården, som var stor och väl ordnad, och över vars skötsel han själv hade överinseendet. Att arbeta i trädgården var ett av hans mest prisvärda nöjen, och Elisabet beundrade den allvarliga min, varmed Charlotte talade om den hälsosamma motionen och erkände, att hon uppmuntrade den så mycket som möjligt. I trädgården gick han före dem på varje gång och tvärgång, gav dem knappast tid att yttra de lovord, som han ville höra, och utpekade för dem varje sevärdhet med en omständlighet, som helt förtog skönhetsintrycket. Han kunde uppräknat rabatterna i alla riktningar och säga, hur många träd det fanns i den mest avlägsna grupp. Men av alla sevärdheter, varöver hans trädgård, trakten eller hela riket kunde skryta, var ingen jämförlig

med utsikten över Rosings, som erbjöd sig genom en glänta i parken nästan mitt emot framsidan av hans hus. Det var en vacker, modern byggning, väl belägen på en sluttning.

Från sin trädgård skulle mr Collins gärna ha velat föra sina gäster omkring sina två ängar, men damerna, som icke hade lämpliga skodon för den av rimfrost betäckta marken, vände om, och under det att sir William följde med värden, förde Charlotte sin syster och sin vän omkring i hela huset, troligen mycket belåten att få visa dem det utan sin mans hjälp. Det var ganska litet, men väl byggt och bekvämt, och allting var inrett och anordnat med en prydlighet och en smak, som i Elisabets tycke gjorde Charlotte all heder. Om mr Collins ej togs med i räkningen, så måste man medge, att det hela hade en prägel av stor trevnad, och av Charlottes ögonskenliga belåtenhet med allt slöt Elisabet, att hon ofta lämnade sin man ur räkningen.

Hon hade redan fått veta, att lady Catherine ännu var på landet. Man talade åter därom under middagen, då mr Collins blandade sig i samtalet och yttrade:

— Ja, miss Elisabet, ni får den äran att träffa

lady Catherine de Bourgh nästa söndag i kyrkan, och jag behöver inte säga, att ni kommer att bli förtjust i henne. Hon är idel vänlighet och nedlåtenhet, och jag tvivlar inte på att ni kommer att bli föremål för någon uppmärksamhet från hennes sida efter gudstjänstens slut. Jag kan utan tvekan säga, att hon kommer att inbegripa er och vår syster Maria i varje inbjudning, varmed hon hedrar oss under er vistelse här. Hon är förtjusande vänlig mot min kära Charlotte. Vi äta middag två gånger i veckan på Rosings, och vi få aldrig gå hem. Lady Catherines ekipage står alltid till vårt förfogande. Jag borde säga ett av hennes ekipager, ty hon har flera.

— Lady Catherine är verkligen en mycket aktningsvärd, förståndig dam, tillade Charlotte, och en högst uppmärksam granne.

— Mycket sant, kära du, det är just vad jag säger. Hon är en sådan kvinna, för vilken man inte kan hysa för mycket vördnad.

Aftonen tillbragtes mest med samspråk om nyheter från Hertfordshire och med omtalande av vad som redan skrivits. När man skilts åt, kunde Elisabet i ensamheten på sitt rum tänka över graden av Charlottes lycka, den skicklighet,

varmed hon ledde sin man, och det fördrag, hon hade med honom, och hon måste erkänna, att hon skötte sin sak mycket bra. Hon kunde också förutse, huru hennes besök skulle avlöpa, den jämna fortgången av deras dagliga sysselsättningar, de retsamma avbrott, mr Collins skulle göra däri, och de fröjder besöken på Rosings skulle skänka. En livlig inbillning gjorde snart allt detta klart för henne.

Vid middagstiden följande dag befann hon sig i sitt rum och gjorde sig i ordning till en promenad, då från nedre våningen hördes ett plötsligt buller, vittnande om stor uppståndelse i hela huset. Sedan hon lyssnat därtill ett ögonblick, hörde hon någon med våldsamt fart springa uppför trappan och med hög röst ropa på henne. Hon öppnade dörren och mötte på trappavsatsen Maria, som, andlös av oro, ropade:

— Kära Lizzy, skynda dig och kom ner i matsalen, ty där är något så märkvärdigt att se! Jag vill inte tala om för dig, vad det är. Skynda dig och kom ner genast!

Det var förgäves Elisabet gjorde frågor, Maria ville icke säga henne något mera, och de sprungo ner till matsalen, som hade utsikt åt uppkörsvägen,

för att skåda detta under. Det var två damer, som kommo åkande i en lätt, fyrhjulig vagn och stannade vid trädgårdsgrinden.

— Var detta allt? utropade Elisabet. Jag väntade åtminstone, att svinen hade kommit in i trädgården, och här är ingen annan än lady Catherine och hennes dotter!

— Nej, kära du, sade Maria, alldeles förskräckt över misstaget, det är inte lady Catherine. Den gamla frun är mrs Jenkinson, som bor hos dem, den andra är miss de Bourgh. Se bara på henne. Hon är ovanligt liten. Vem skulle väl ha trott, att hon kunde vara så liten och mager!

— Det är gräsligt oartigt av henne att låta Charlotte stå ute i denna blåst. Varför kommer hon inte in?

— Charlotte säger, att hon nästan aldrig gör det. Det är ett storartat ynnestbevis, när miss de Bourgh någon gång behagar stiga in.

— Jag tycker om hennes utseende, sade Elisabet, som kom att tänka på något annat. Hon ser sjuklig och vresig ut. Hon kommer nog att passa mycket bra som hustru åt honom.

Mr Collins och Charlotte stodo båda vid

grinden samtalande med damerna, och sir William stod till Elisabets stora förnöjelse i dörröppningen, försjunken i allvarligt betraktande av det storartade skådespelet framför honom och bugande gång på gång, så ofta miss de Bourgh såg åt det hållet.

Slutligen hade man ingenting mer att säga, damerna åkte sin väg, och de andra gingo åter in. Så snart mr Collins fick syn på de två flickorna, började han lyckönska dem till deras goda tur, vilket Charlotte förklarade genom att låta dem veta, att hela sällskapet var bjudet på middag till Rosings följande dag.

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Mr Collins' triumf i anledning av denna inbjudning var fullständig. Detta tillfälle att låta sina beundrande gäster skåda hans kvinnliga patronus i all hennes glans och låta dem bevittna hennes uppmärksamhet mot honom själv och hans hustru var just vad han hade önskat, och att ett tillfälle att göra det erbjöds så snart var ett sådant bevis på lady Catherines nedlåtenhet, att han icke visste, hur han nog skulle beundra det.

— Jag medger, sade han, att jag inte alls skulle ha blivit förvånad, om lady Catherine hade bjudit oss att dricka te och tillbringa aftonen på Rosings. Med den kännedom, jag har om hennes vänlighet, väntade jag nästan, att det skulle inträffa. Men vem kunde ha anat en sådan uppmärksamhet som denna? Vem kunde ha tänkt sig, att vi skulle bli inbjudna att äta middag där (en inbjudning, som till på köpet innefattar hela sällskapet) så snart efter er ankomst!

— Jag är så mycket mindre förvånad över vad som hänt, svarade sir William, som jag på grund av min ställning i livet haft tillfälle att lära känna vilken takt de förnäma verkligen förstå att visa. I

hovkretsar äro sådana exempel på fint levnadsvett inte sällsynta.

Under hela dagen och följande förmiddag talade man nästan icke om något annat än besöket på Rosings. Mr Collins upplyste sina gäster noggrant om vad som väntade dem, för att åsynen av sådana rum, så många tjänare och en så storartad middag icke skulle fullständigt överväldiga dem.

När damerna skildes åt för att göra toalett, sade han till Elisabet:

— Oroa er inte, min kära fränka, för er klädsel. Lady Catherine fordrar alldeles inte av oss den elegans i toaletten, som anstår henne själv och hennes dotter. Jag skulle bara vilja råda er att sätta på er det bästa ni har — något annat behövs inte. Lady Catherine kommer inte att få någon ofördelaktig tanke om er, därför att ni är enkelt klädd. Hon vill gärna, att skillnaden i rang skall synas i det yttre.

Medan damerna höllo på att kläda sig, kom han två eller tre gånger till deras respektive dörrar och uppmanade dem att skynda sig, emedan lady Catherine högst ogärna såg, att man lät henne vänta på sin middag. Dylika olycksbådande meddelanden om den förnäma frun och hennes

levnadssätt uppskrämde storligen Maria Lucas, som var föga van vid sällskapslivet, och hon motsåg sin presentation på Rosings med lika mycken oro, som hennes far hade motsett sin presentation vid hovet.

Som vädret var vackert, hade de en angepromenad på ungefär en halv mil genom parken till Rosings. Varje park har sin skönhet och sina utsikter, och Elisabet såg mycket, som beredde henne nöje, fastän hon icke kunde råka i en sådan hänryckning, som mr Collins väntade att anblicken därav skulle väcka hos henne. Hon blev endast föga berörd av hans uppräknning av fönstren på framsidan av huset och hans redogörelse för huru mycket insättandet av glas i dessa hade kostat sir Lewis de Bourgh.

När de stego uppför trappan till vestibulen, växte Marias oro för varje ögonblick, och icke en gång sir William såg fullkomligt lugn ut. Elisabets mod svek henne icke. Hon hade icke om lady Catherine hört någonting, som tydde på att hon var värnadsbjudande genom utomordentlig begåvning eller makalös dygd, och den härlighet, som endast bestod i pengar och rang, tyckte hon att hon kunde skåda utan att darra.

Från vestibulen, vars vackra proportioner och utsökta ornamentering mr Collins med hänryckt min utpekade, följde de betjäningen genom en tambur till ett rum, där lady Catherine, hennes dotter och mrs Jenkinson sutto. Hennes nåd reste sig med stor nedlåtenhet för att mottaga dem, och som mrs Collins hade överenskommit med sin man, att presentationen skulle bli hennes sak, förrättades den på ett passande sätt utan någon av de ursäkter och tacksägelse, som han skulle ha trott vara nödvändiga.

Fastän sir William varit vid hovet, var han så överväldigad av den glans, som omgav honom, att han nätt och jämnt hade mod att göra en djup bugning och sätta sig ned utan att säga ett ord, och hans dotter, som nästan var ifrån sig av skrämsel, satt på kanten av sin stol utan att veta, åt vilket håll hon skulle se. Elisabet kände sig situationen fullkomligt vuxen och kunde lugnt betrakta de tre damerna framför henne. Lady Catherine var en högväxt kvinna med skarpt markerade drag, som en gång i tiden varit vackra. Hennes utseende var icke vinnande, ej heller var det sätt, på vilket hon mottog dem sådant, att det kom hennes gäster att glömma sin underlägsenhet i rang. Hon var icke

skräckinjagande genom tystnad, men vad helst hon sade uttalades med en myndig ton, som visade hennes känsla av egen vikt och genast kom Elisabet att tänka på mr Wickham. På grund av sina iakttagelser under dagens lopp fann hon, att lady Catherine var just sådan, som han hade framställt henne.

Sedan hon granskat modern, i vars ansiktsdrag och sätt att vara hon fann en viss likhet med mr Darcy, vände hon sina blickar till dottern och kunde nästan instämma i Marias förvåning över att hon var så liten och mager. Varken i figur eller drag fanns det någon likhet mellan de två damerna. Miss de Bourgh var blek och hade sjuklig hy. Hennes utseende, ehuru icke simpelt, var obetydligt, och hon talade mycket litet, endast med låg röst med mrs Jenkinson, vars yttre icke på något sätt var märkvärdigt, och som var helt upptagen med att lyssna till vad hon sade och ställa en skärm på rätt plats framför hennes ögon.

Sedan man suttit stilla några ögonblick, anmodades alla gästerna att gå till ett av fönstren för att beundra utsikten, varvid mr Collins tjänstvilligt för dem utpekade de vackraste punkterna och lady Catherine vänligen under-

rättade dem om att den var mycket mera sevärd under sommaren.

Middagen var utomordentligt präktig, och där fanns hela den rad av betjänter och allt det bordsilver, som mr Collins hade utlovat. Som han också hade förutsagt, fick han sin plats vid nedre ändan av bordet, och han såg ut, som om livet icke kunde skänka honom någon större heder. Han skar för köttet, åt och prisade maten med förtjusning. Varje rätt lovordades först av honom och sedan av sir William, som nu hade hämtat sig tillräckligt för att som ett eko upprepa allt vad hans måg sade, och detta på ett sätt, som Elisabet undrade över att lady Catherine kunde fördraga. Men hon tycktes finna behag i deras överdrivna beundran och log helt nådigt, i synnerhet när någon rätt på bordet visade sig vara en nyhet för dem. Konversationen var icke särdeles livlig. Elisabet var färdig att tala så snart ett tillfälle erbjöd sig, men hon satt mellan Charlotte och miss de Bourgh, den förra var upptagen med att lyssna till lady Catherine, och den senare sade icke ett ord under hela middagen. Mrs Jenkinson var huvudsakligen sysselsatt med att se efter, hur lilla miss de Bourgh åt; hon trugade henne att äta av den eller den rätten och fruktade,

att hon ej befann sig väl. Maria tyckte, att det ej tillkom henne att tala, och herrarna bara åto och beundrade.

När damerna dragit sig tillbaka, hade man just ej annat att göra än att höra lady Catherine tala, vilket hon gjorde utan uppehåll, tills kaffet kom in, och hon utsade sin mening om varje ämne, som bragtes på tal, på ett så bestämt sätt, att det visade, att hon icke var van att röna någon motsägelse. Hon gjorde sig på ett förtroligt och ingående sätt underrättad om Charlottes husliga förhållanden och gav henne en hel del råd med avseende på hemmets skötsel, anförtrodde henne, hur allt borde ordnas i en så liten familj som hennes, och omtalade för henne, hur hon skulle sköta sina kor och sitt fjäderfä. Elisabet fann, att denna förnäma dam icke ansåg det under sin värdighet att ägna uppmärksamhet åt något, som kunde ge henne tillfälle att ge föreskrifter åt andra. Under pauserna i hennes samtal med mrs Collins riktade hon en mängd frågor till Maria och Elisabet, i synnerhet till den senare, om vars förhållanden hon visste minst och som, enligt vad hon anmärkte för mrs Collins, var en mycket söt och vacker flicka. Hon frågade henne upprepade gånger, hur många systrar hon

hade, om de voro äldre eller yngre än hon, om någon av dem hade utsikter att bli gift, om de sågo bra ut, var de hade fått sin uppfostran, vad för slags ekipage hennes far hade, vad hennes mor hette i sig själv o. s. v. Elisabet tyckte, att hennes frågor voro ganska närgångna, men svarade mycket lugnt på dem. Därpå anmärkte lady Catherine:

— Er fars egendom skall som fideikommiss tillfalla mr Collins, efter vad jag hört. För er skull, tillade hon, i det hon vände sig till Charlotte, är jag glad däröver, men för övrigt ser jag inte något skäl, varför inte fideikommiss skola kunna ärvas på kvinnolinjen. Det ansågs inte nödvändigt i sir Lewis de Bourghs familj. Spelar ni och sjunger, miss Bennet?

— En liten smula.

— Nå, då få vi väl någon gång den glädjen att höra er. Vårt instrument är alldeles förträffligt, förmodligen bättre än — ni ska pröva det någon dag. Hur är det med era systrar, spela och sjunga de?

— En av dem gör det.

— Varför har ni inte allesammans lärt er det? Det borde ni ha gjort. Alla misserna Webbs spela

piano, och deras far har inte så goda inkomster som er — kan ni rita?

— Nej, inte alls.

— Vad för slag, ingen av er?

— Nej, ingen.

— Det är mycket underligt. Men jag förmodar, att ni inte haft tillfälle att lära er det. Er mor borde ha låtit er resa in till London varje vår för att ta lektioner av lärare.

— Min mor skulle inte ha haft något däremot, men min far hatar London.

— Har er lärarinna lämnat er?

— Vi ha aldrig haft någon lärarinna.

— Ingen lärarinna! Hur var det möjligt? Fem döttrar uppfostrade i hemmet utan någon lärarinna! Jag har aldrig hört maken! Er mor måste ha varit en riktig slav, då det gällde er uppfostran.

Elisabet kunde knappast låta bli att dra på munnen, då hon försäkrade att detta visst inte varit fallet.

— Nå, vem undervisade er då? Vem skötte om er? Utan en lärarinna måste ni ha blivit mycket försummade.

— I jämförelse med vissa andra familjer tror jag, att vi blevo det, men de av oss, som önskade lära sig något, saknade aldrig möjligheter därtill. Vi uppmanades alltid att läsa och hade tillgång till alla lärare, som voro erforderliga. Men de, som ville vara lata, kunde visserligen få vara det.

— Ja visst, utan tvivel, men detta är just vad en lärarinna brukar förhindra, och om jag hade varit i er mors ställe, så skulle jag på det ivrigaste ha tillrätt henne att anställa en sådan. Jag säger alltid, att i uppfostran ingenting kan åstadkommas utan oavbruten och regelbunden undervisning, och ingen annan än en lärarinna kan meddela en sådan. Det är märkvärdigt, hur många familjer jag har varit i tillfälle att förse med lärarinnor. Det är alltid en glädje för mig att få en ung flicka väl placerad. Fyra brorsdöttrar till mrs Jenkinson ha genom mig fått de utmärktaste platser, och senast härom dagen rekommenderade jag till en plats en annan ung flicka, som jag av en ren händelse hört omtalas, och familjen är högst belåten med henne. Mrs Collins, talade jag om för er, att lady Metcalfe gjorde visit i går för att tacka mig? Hon tycker, att miss Pope är en riktig skatt. »Lady Catherine,» sade hon, »ni har skänkt mig en skatt». Äro några

av era yngre systrar ute i sällskapslivet, miss Bennet?

— Ja, alla.

— Alla! Vad för slag, alla fem ute på en gång? Högst besynnerligt! Och ni är bara den andra i ordningen. De yngre äro således ute innan de äldre äro gifta! Era yngre systrar måtte vara mycket unga?

— Ja, min yngsta syster har inte fyllt sexton ännu. Kanske hon är väl ung för att vara med i sällskapslivet. Men jag tycker verkligen, att det skulle vara hårt, att yngre systrar inte skulle få sin del av nöjen och umgängesliv, därför att de äldre måhända inte ha råd eller böjelse att gifta sig tidigt. Den yngsta har lika stor rätt att få roa sig som den äldsta. Och att hindras därifrån av ett *sådant* skäl! Jag tror inte, att det är sannolikt, att det skulle befordra systerlig tillgivenhet eller grannlagenhet.

— För att vara så ung, genmälde hennes nåd, yttrar ni minsann er mening på ett mycket bestämt sätt. Om jag får fråga, hur gammal är ni?

— Då jag har tre fullvuxna yngre systrar, svarade Elisabet leende, kan ers nåd knappast vänta, att jag skall tala om det.

Lady Catherine syntes helt förvånad över att ej få ett bestämt svar, och Elisabet misstänkte, att hon var den första varelse, som vågat skämta med henne med bibehållen värdighet och ändock så näsvist.

— Jag är säker på att ni inte kan vara mer än tjugu år — därför behöver ni inte dölja er ålder.

— Jag har inte ännu fyllt tjuguet.

När herrarna slutit sig till dem och man hade druckit te, framsattes spelborden. Lady Catherine, sir William, mr och mrs Collins satte sig ned för att spela lomber, och som miss de Bourgh ville spela kasino, hade de två flickorna den äran att jämte mrs Jenkinson bli hennes medspelare. Det gick synnerligen slött till vid deras bord. Knappast en stavelse yttrades, som icke hade avseende på spelet, utom när mrs Jenkinson uttryckte sina farhågor, att miss de Bourgh var för varm eller för kall eller att ljuset var för starkt eller för svagt för henne. Det gick åtskilligt livligare till vid det andra bordet. Lady Catherine talade oavbrutet, påpekade de tre andras misstag och berättade historier om sig själv. Mr Collins instämde i allt, vad hennes nåd sade, tackade henne för varje mark, han vann, och bad om ursäkt, då han tyckte, att han vann för

många. Sir William sade icke mycket. Han riktade sitt minne med anekdoter och högadliga namn.

När lady Catherine och hennes dotter hade spelat så länge, som de önskade, togos borden bort, en vagn erbjöds åt Mrs Collins, som tacksamt antog anbudet, och order därom utfärdades genast. Sällskapet samlades därpå kring brasan för att höra lady Catherine bestämma, vilket väder man skulle få den följande dagen. Dessa meddelanden avbrötos av vagnen, som körde fram, och efter många tacksägelse av mr Collins och många bugningar av sir William begåvo de sig i väg. Så snart de anträtt färden, uppmanades Elisabet av sin frände att säga sin mening om allt, vad hon hade sett på Rosings, och för Charlottes skull yttrade hon därom en fördelaktigare åsikt än den, hon i själva verket hyste. Men hennes lovord, fastän det kostade henne åtskillig förlägenhet, tillfredsställde för ingen del mr Collins, och han måste mycket snart själv börja sjunga den höga damens lov.

TRETTIONDE KAPITLET.

Sir William stannade endast en vecka i Hunsford, men hans besök var tillräckligt långt för att övertyga honom om att hans dotter hade ett utmärkt trevligt hem och att hon ägde en man och en granne, sådana som man sällan påträffar. Medan sir William var där, ägnade mr Collins sina förmiddagar åt att åka ut med honom i sin gigg och visa honom trakten, men när han hade begivit sig av, återtog hela familjen sina vanliga sysselsättningar, och Elisabet märkte med glädje, att förändringen icke medförde, att de fingo se mera till hennes frände, ty mesta tiden mellan frukost och middag tillbragte han nu antingen med arbete ute i trädgården eller med att läsa och skriva och titta ut genom fönstret i sitt arbetsrum, som låg utåt vägen. Det rum, i vilket damerna sutto, låg åt baksidan av huset. Elisabet hade i början undrat åtskilligt över att Charlotte icke föredrog matsalen till dagligt bruk; det var ett större rum, och utsikten därifrån var mera tilltalande, men snart fann hon, att hennes vän hade ett förträffligt skäl att göra, som hon gjorde, ty mr Collins skulle otvivelaktigt ha uppehållit sig mycket mindre i sitt eget rum, om

de hade setat i ett, som var lika trevligt, och hon höll Charlotte räkning för denna anordning.

Från salongen kunde de icke urskilja något på vägen, och de hade mr Collins att tacka för upplysningar om vilka vagnar passerade, och särskilt huru många gånger miss de Bourgh åkte förbi i sin droska, vilket han aldrig underlät att underrätta dem om, fastän det inträffade nästan varje dag. Hon stannade icke sällan vid prästgården och språkade några ögonblick med Charlotte, men kunde nästan aldrig förmås att stiga ur vagnen.

Mycket få dagar förgingo, då mr Collins icke tog sig en promenad till Rosings, och icke många, då hans hustru icke fann det nödvändigt att också gå dit; först när Elisabet erinrade sig, att det kanske fanns andra familjen tillhöriga prästgäll, som kunde bortgivas, kunde hon förstå uppoffrandet av så mycken tid. Då och då hedrades de med ett besök av lady Catherine, och ingenting, som försiggick i rummet under dessa besök, undgick hennes uppmärksamhet. Hon granskade deras sysselsättningar, såg på deras arbeten och rådde dem att utföra dem på annat sätt; hon gjorde anmärkningar mot möblernas placering eller upptäckte, att husjungfrun var försumlig, och om

hon värdigades intaga några förfriskningar, tycktes hon göra det endast för att komma underfund med att mrs Collins' stekar voro för stora för hennes hushåll.

Elisabet märkte snart, att, ehuru denna förnäma dam icke tillhörde grevskapets fredsdomarekollegium, var hon en högst verksam fredsdomare inom sin egen församling, vars angelägenheter i minsta detalj förelades henne av mr Collins, och när helst några av torparna visade sig vara grälsjuka, missbelåtna eller allt för fattiga, skyndade hon till byn för att bilägga deras tvistigheter, nedtysta deras klagomål och banna dem, tills de åter blevo lugna och nöjda med sin lott.

Middagsbjudningen på Rosings upprepades omkring två gånger i veckan, och frånräknat förlusten av sir William och förekomsten av endast ett spelbord under aftonen var varje sådan bjudning ett motstycke till den första. För resten hade familjen Collins mycket litet umgänge, då deras grannar i allmänhet levde på större fot än vad deras tillgångar tilläto. Detta var emellertid icke någon misräkning för Elisabet, och över huvud taget tillbragte hon sin tid ganska angenämt. Hennes

älsklingspromenad, som hon ofta företog, medan de andra voro på besök hos lady Catherine, var längs den gröna gång, som kantade den åt prästgården vettande delen av parken; det var en behaglig, skyddad gångstig, som ingen utom hon själv tycktes sätta värde på och där hon kände sig vara utom räckhåll för lady Catherines nyfikenhet.

På detta lugna sätt förgingo snart de första fjorton dagarna av hennes besök. Påsken närmade sig, och den vecka, som föregick den, skulle tillföra familjen på Rosings en tillökning, som i en så liten krets måste vara betydelsefull. Elisabet hade snart efter sin ankomst hört, att mr Darcy väntades dit om ett par veckor, och ehuru det icke var många av hennes bekanta, som hon icke hellre skulle ha träffat, skulle hans ankomst dock skänka en viss omväxling åt bjudningarna på Rosings, och det kunde bli roligt för henne att se, hur hopplösa miss Bingleys planer på honom voro, då hon iakttog hans förhållande till sin kusin, åt vilken han tydligen var bestämd av lady Catherine; hon talade nämligen om hans ankomst med den största tillfredsställelse, uttryckte sig i högst berömmande ordalag om honom och tycktes nästan vara ond över att Elisabet och miss Lucas redan flerfaldiga

gångar sammanträffat med honom.

Hans ankomst blev snart känd i prästgården, ty mr Collins promenerade hela förmiddagen och höll utkik över grindstugan utåt Hunsfordvägen för att först få kännedom därom; då vagnen svängde in åt parken, hälsade han vördnadsfullt och ilade sedan hem med den stora nyheten. Följande morgon skyndade han till Rosings för att göra sin uppvaktning. Det var två brorssöner till lady Catherine, som mottog den, ty mr Darcy hade tagit med sig en överste Fitzwilliam, yngre son till hans farbror Lord —, och till hela sällskapets stora förvåning följde de båda herrarna mr Collins, då han återvände hem. Charlotte fick se dem från sin mans rum, då de gingo över vägen, sprang genast in i det rum, där flickorna sutto, och omtalade för dem, vilken ära de hade att vänta, tilläggande:

— Jag har dig, Eliza, att tacka för denna artighet. Mr Darcy skulle eljest aldrig ha kommit så snart och uppvaktat mig.

Elisabet hade knappast tid att frånsäga sig all rätt till denna komplimang, då deras ankomst tillkännagavs av ringklockan, och kort därpå inträdde de tre herrarna i rummet. Överste Fitzwilliam, som kom först, var omkring trettio år,

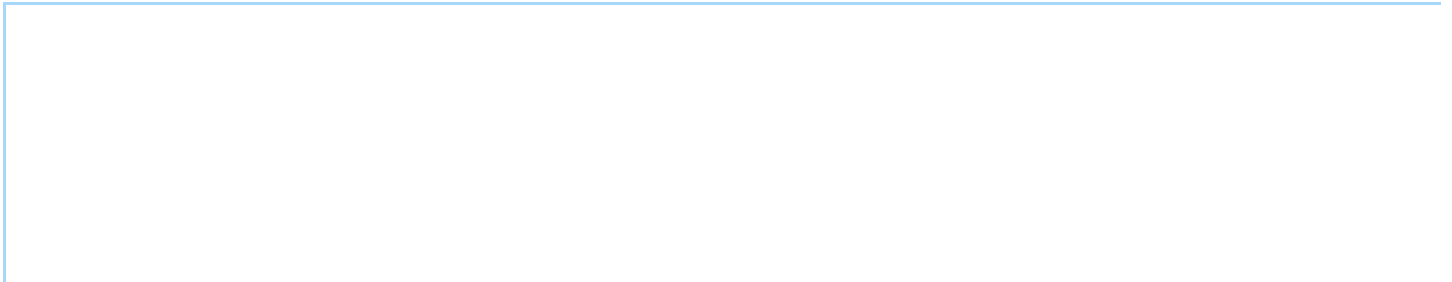
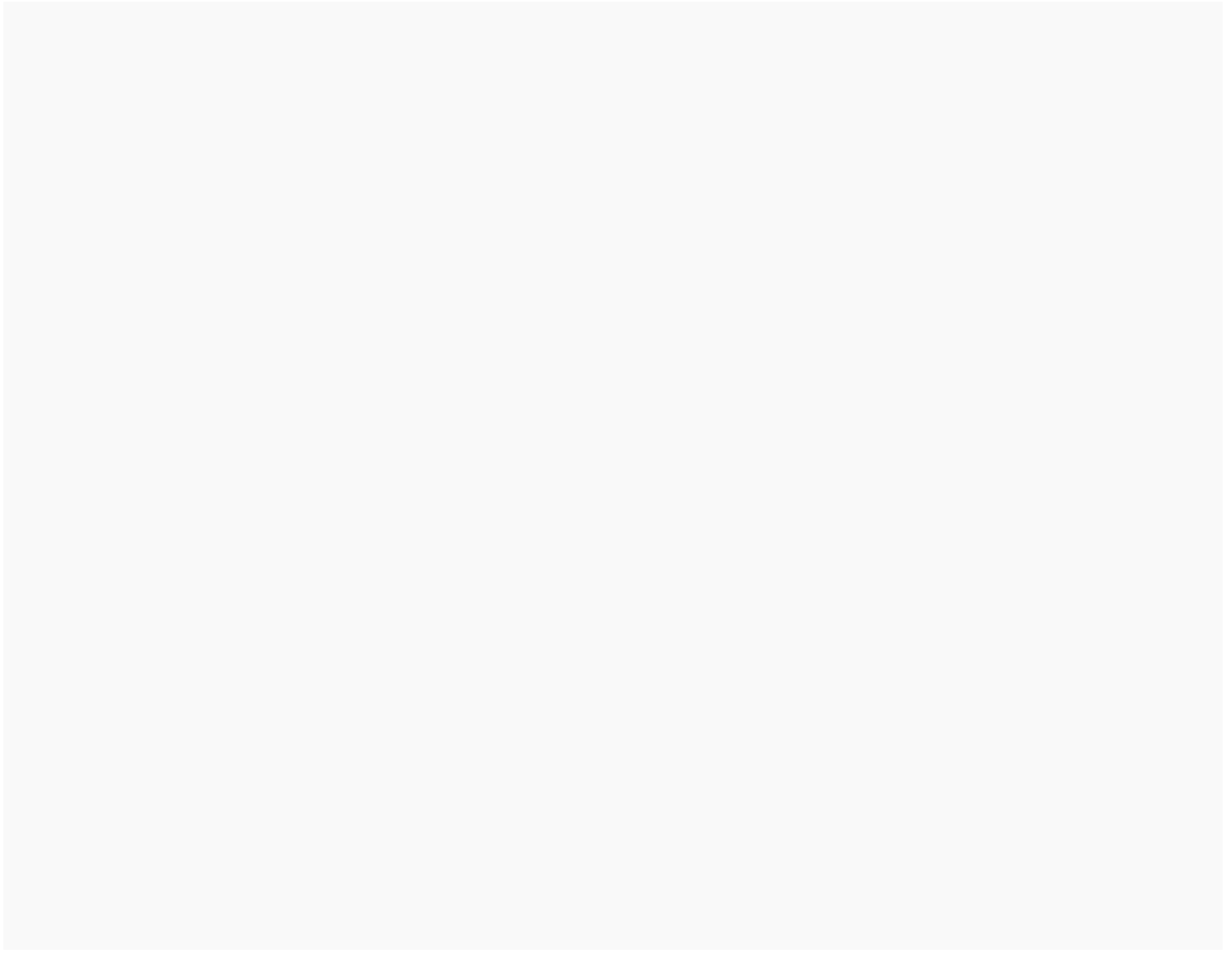
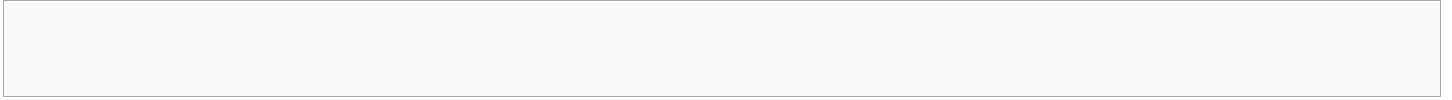
såg icke bra ut, men var till sin person och sitt uppträdande den fulländade gentlemannen. Mr Darcy såg just så ut, som han brukade i Hertfordshire, hälsade artigt, men på sitt vanliga reserverade sätt på Mrs Collins, och vilka hans känslor än kunde vara gentemot hennes väninna, mötte han henne med fullständigt bibehållet lugn. Elisabet neg bara för honom utan att säga ett ord.

Överste Fitzwilliam började genast samtala med ledigheten och otvungenheten hos en belevad man och förde en mycket angenäm konversation, men hans kusin, som först riktade några få ord om huset och trädgården till Mrs Collins, satt sedan en stund tyst utan att tilltala någon. Men slutligen vaknade hans hövlighet till liv så till vida, att han frågade Elisabet, hur det stod till med hennes familj. Hon svarade honom på sitt vanliga sätt och tillade efter ett ögonblicks paus:

— Min äldsta syster har nu i tre månader varit i London. Har ni aldrig råkat henne där?

Hon visste mycket väl, att han aldrig hade gjort det, men hon ville se, huruvida han skulle förråda någon vetskap om vad som försiggått mellan familjen Bingley och Jane, och hon tyckte, att han såg litet generad ut, då han svarade, att han aldrig

haft den förmånen att träffa miss Bennet. Ämnet fortsattes icke vidare, och snart därefter avlägsnade sig de båda herrarna.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Överste Fitzwilliams fina sätt beundrades mycket i prästgården, och alla damerna förstodo, att han i hög grad måste öka nöjet av deras besök på Rosings. Det dröjde likväl några dagar, innan de mottogo en inbjudning dit, ty, medan det var främmande där, hade man icke något behov av dem; först på påskdagen, omkring en vecka efter herrarnas ankomst hedrades de med en sådan uppmärksamhet, och då inbjödos de endast vid utgången från kyrkan att komma på aftonen. Under den sista veckan hade de sett mycket litet till lady Catherine och hennes dotter. Överste Fitzwilliam hade gjort mer än ett besök i prästgården under denna tid, men mr Darcy hade de endast träffat i kyrkan.

Inbjudningen antogs naturligtvis, och vid lämplig tid slöto de sig till sällskapet i lady Catherines salong. Hon mottog dem artigt, men det var tydligt, att deras sällskap för ingen del var så välkommet, som när hon icke kunde få något annat; hon var i själva verket nästan helt upptagen av sina brorssöner och talade med dem, i synnerhet med Darcy, mycket mera än med någon annan i

rummet.

Överste Fitzwilliam tycktes verkligen vara glad att få träffa dem; varje omväxling var välkommen för honom på Rosings, och Mrs Collins' vackra väninna hade dessutom slagit mycket an på honom. Han satte sig nu bredvid henne och talade på ett så angenämt sätt om Kent och Hertfordshire, om resor och vistelse i hemmet, om nya böcker och musik, att Elisabet aldrig förr haft hälften så trevligt i detta rum, och de samtalande med sådan livlighet, att det tilldrog sig lady Catherines så väl som Mr Darcys uppmärksamhet. *Hans* ögon vändes snart upprepade gånger mot dem med en blick av nyfikenhet, och att hennes nåd efter en stund delade denna känsla erkändes mera öppet, ty hon tvekade icke att utropa:

— Vad säger ni, Fitzwilliam? Vad talar ni om? Vad berättar ni för Miss Bennet? Låt mig höra, vad det är.

— Vi tala om musik, svarade han, då han icke längre kunde undvika att svara.

— Om musik! Var då snäll och tala högt. Det är det ämne, som intresserar mig mest. Jag måste deltaga i samtalet, om ni talar om musik. Jag tror, att det finns få människor i England, som ha mera

verkligt nöje av musik än jag eller bättre musikalisk smak av naturen. Om jag fått undervisning däri, skulle jag ha blivit en riktig virtuos. Och det skulle Anne också ha blivit, om hennes hälsa hade tillåtit henne att utbilda sig. Jag är alldeles viss på att hon skulle ha spelat ypperligt. Hur går det för Georgiana, Darcy?

Mr Darcy talade med hängiven beundran om sin systers framsteg.

— Det gläder mig mycket att höra sådana lovord om henne, sade lady Catherine, var snäll och hälsa henne från mig, att hon inte kan hoppas att bli utmärkt skicklig, om hon inte övar sig mycket.

— Jag försäkrar er, svarade han, att hon inte behöver ett sådant råd. Hon övar sig mycket flitigt.

— Så mycket bättre. Man kan inte öva sig för mycket, och när jag nästa gång skriver till henne, skall jag uppmana henne att för ingen del försumma det. Jag säger ofta till unga flickor, att intet mästerskap i musiken kan vinnas utan flitig övning. Jag har flera gånger sagt miss Bennet, att hon aldrig kommer att spela riktigt bra, om inte hon övar sig mera, och då mrs Collins inte har något instrument, är hon, som jag ofta sagt henne,

välkommen till Rosings varje dag för att spela på pianot i mrs Jenkinsons rum. Hon skulle inte störa någon, förstår ni, i den delen av huset.

Mr Darcy såg litet skamsen ut över sin fasters taktlöshet och svarade ingenting.

När man druckit kaffe, påminde överste Fitzwilliam Elisabet om hennes löfte att spela för honom, och hon satte sig genast ned vid instrumentet. Han drog fram en stol helt nära henne. Lady Catherine hörde på ett halvt stycke och började sedan tala, som förut, med sin andra brorson, tills denne gick ifrån henne, styrde med sin vanliga betänksamhet kosan mot pianot och ställde sig så, att han bekvämt kunde se den fagra pianistens ansikte. Elisabet såg, vad han gjorde, och vid första lämpliga uppehåll vände hon sig till honom med ett skälmskt leende och sade:

— Ni ämnar skrämma mig, mr Darcy, genom att komma på detta högtidliga sätt och höra på mig. Men jag blir inte orolig, fastän er syster spelar så bra. Det finns hos mig en viss motspänstighet, som gör, att jag aldrig blir rädd, då andra vilja skrämma mig. Mitt mod växer alltid vid varje försök att injaga fruktan hos mig.

— Jag vill inte säga, att ni har misstagit er,

svarade han, därför att ni verkligen inte kunde tro, att jag hade någon avsikt att oroa er, och jag har haft den förmånen att känna er länge nog för att veta, att ni finner stort nöje i att då och då uttala åsikter, som i själva verket inte äro era egna.

Elisabet skrattade hjärtligt åt denna skildring av henne och sade till överste Fitzwilliam: — Er kusin kommer att ge er en mycket vacker föreställning om mig och lära er att inte tro ett ord av vad jag säger: Det är en synnerligen stor otur för mig att träffa en person, som så väl förstår att framställa min verkliga karaktär i en del av världen, där jag hade hoppats visa mig i en någorlunda fördelaktig dager. Det är verkligen mycket oädel av er, mr Darcy, att omtala allt det för mig oförmånliga, som ni fick veta i Hertfordshire, och — tillåt mig säga det — det är mycket oartigt också, ty det uppfordrar mig att betala med samma mynt, och sådana saker kunna bli kända, som på ett mycket obehagligt sätt beröra era släktingar.

— Jag är inte rädd för er, sade han leende.

— Var snäll och låt mig höra, vad ni har att anklaga honom för, utropade överste Fitzwilliam. Jag skulle gärna vilja veta, hur han uppför sig bland främlingar.

— Ni skall få höra det då — men bered er på något förfärligt. Första gången jag träffade honom i Hertfordshire, ska ni veta, var på en bal, och vad tror ni han gjorde på den balen? Han dansade bara fyra danser. Det gör mig ont att göra er ledsen, men så var det. Han dansade bara fyra danser, fastän det inte var gott om herrar, och som jag säkert vet, fick mer än en dam sitta av brist på kavaljerer. Mr Darcy, ni kan inte förneka detta faktum.

— Jag hade vid det tillfället inte den äran att känna någon dam i sällskapet utom dem, som hörde till familjen på Netherfield.

— Det är sant, och ingen kan någonsin bli presenterad i en balsal. Nå, överste Fitzwilliam, vad skall jag nu spela? Mina fingrar vänta på era order.

— Kanske, sade Darcy, skulle jag ha fått en bättre uppfattning av sällskapet, om jag låtit presentera mig, men jag är föga lämplig att göra bekantskap med främlingar.

— Ska vi fråga er kusin om orsaken härtill, sade Elisabet, fortfarande vändande sig till överste Fitzwilliam. Ska vi fråga honom, varför en förständig och väluppfostrad man, som har levat med i stora världen, är föga lämplig att göra

bekantskap med främlingar?

— Jag kan besvara er fråga, sade Fitzwilliam, utan att vända mig till honom. Det är därför att han inte vill göra sig besvär.

— Jag har verkligen inte den talang, som vissa personer ha, sade Darcy, att föra ett otvunget samtal med sådana, som jag aldrig sett förut. Jag kan inte sätta mig in i deras sätt att konversera eller synas intresserad av deras angelägenheter, vilket jag ofta ser är fallet med andra.

— Mina fingrar, sade Elisabet, röra sig inte över detta instrument på samma mästerliga sätt som så många andra kvinnors. Mina fingrar ha inte samma kraft eller snabbhet och få inte fram samma uttryck. Men jag har alltid trott, att detta är mitt eget fel, därför att jag inte velat göra mig besvär att öva mig. Det är inte så, att jag inte tror, att *mina* fingrar lika väl som någon annan kvinnas äro i stånd till ett utmärkt spel.

Darcy log och sade: — Ni har fullkomligt rätt. Ni har använt er tid mycket bättre. Ingen som har den förmånen att höra er, kan tycka att något fattas i ert spel. Ingen av oss uppträder ju för främlingar.

Här avbrötos de av lady Catherine, som ropade till dem för att få veta, vad de talade om. Elisabet

började genast spela igen. Lady Catherine närmade sig, och sedan hon hört på några minuter, sade hon till Darcy:

— Miss Bennet skulle inte alls spela illa, om hon övade sig mera och hade den förmånen att ta lektioner för en Londonlärare. Hon har ett mycket gott anslag, ehuru hennes smak inte går upp mot Annes. Anne skulle ha blivit en förtjusande artist, om hennes hälsa hade tillåtit henne att arbeta.

Elisabet såg på Darcy för att iakttaga, hur pass hjärtligt han instämde i de lovord, som slösades på hans kusin, men varken vid detta tillfälle eller vid något annat kunde hon hos honom upptäcka något tecken till kärlek, och i hela hans förhållande till miss de Bourgh såg hon den trösten för miss Bingley, att han lika gärna kunde ha gift sig med *henne*, om hon hade varit hans släkting.

Lady Catherine fortsatte med sina anmärkningar på Elisabets spel, inblandade däri många anvisningar med avseende på utförande och smak. Elisabet mottog dem alla tålmodigt och hövligt, och på herrarnas begäran satt hon kvar vid instrumentet, tills hennes nåds vagn var i ordning att föra dem alla hem.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Elisabet satt för sig själv morgonen därpå och skrev till Jane, under det Mrs Collins och Maria hade gått till byn för några uträttningar. Plötsligen for hon upp vid en ringning på dörrklockan, ett säkert tecken, att det var någon främmande. Som hon icke hade hört någon vagn komma, fann hon det icke osannolikt, att det var lady Catherine, och i sin ängslan härför höll hon just på att lägga undan sitt brev för att undvika alla närgångna frågor, då dörren öppnades och till hennes stora förvåning Mr Darcy ensam inträdde i rummet.

Han tycktes också bli förvånad över att finna henne ensam och bad om ursäkt för sitt olägliga besök, i det han lät henne förstå, att han trott, att alla damerna voro hemma.

Därpå slog de sig ned, och sedan hon gjort några frågor om Rosings, tycktes det vara fara värt, att fullständig tystnad skulle inträda. Det var därför absolut nödvändigt att tänka på något samtalsämne, och i denna ledsamma belägenhet erinrade hon sig när hon sista gången träffat honom i Hertfordshire, och då hon var nyfiken att få veta vad han skulle säga med anledning av hans och de

andras hastiga avresa, sade hon:

— Så plötsligt ni alla lämnade Netherfield i november förra året, mr Darcy! Det måste ha varit en högst angenäm överraskning för mr Bingley att se er alla komma så snart efter honom, ty, om jag minns rätt, reste han bara en dag förut. Jag hoppas, att han och hans systrar voro friska, när ni lämnade London?

— Tack så mycket, de voro vid bästa hälsa.

Hon fann, att hon icke skulle få något annat svar, och efter en kort stunds tystnad tillade hon:

— Jag tror mig veta, att mr Bingley inte vidare är betänkt på att någonsin återvända till Netherfield?

— Jag har aldrig hört honom säga det, men det är troligt, att han hädanefter kommer att tillbringa mycket litet av sin tid där. Han har många vänner, och han befinner sig i det skede av livet, då vänskapsförbindelser ständigt ökas i antal.

— Om han ämnar uppehålla sig så litet på Netherfield, vore det bättre för grannskapet, att han helt och hållet lämnade platsen, ty då kunde vi möjligen få en familj, som på allvar bosatte sig där. Men kanske mr Bingley hyrde stället inte så

mycket med tanke på grannarna som för sin egen bekvämlighet, och vi måste vänta, att han skall behålla eller lämna det efter samma grundsats.

— Det skulle inte förvåna mig, sade Darcy, om han lämnade det, så snart ett tillfälle erbjuder sig för honom att köpa ett lämpligt ställe.

Elisabet svarade icke. Hon var rädd för att tala längre om hans vän, och då hon icke hade något mera att säga, var hon nu besluten att lämna besväret att finna ett samtalsämne åt honom.

Han förstod hennes mening och tog snart till orda. — Det här, sade han, tycks vara ett mycket trevligt hus. Jag tror, att lady Catherine gjorde mycket för dess iståndsättande, då mr Collins först kom till Hunsford.

— Jag tror, att hon gjorde det, och jag är säker på, att hon inte kunde ha slösat sin godhet på ett tacksammare föremål.

— Mr Collins tycks ha varit mycket lycklig i valet av sin hustru.

— Ja, hans vänner kunna verkligen vara glada över att han påträffat en av de mycket få förståndiga kvinnor, som skulle ha velat antaga hans anbud eller gjort honom lycklig, om de gjort

det. Min vän har ett särdeles gott förstånd, fastän jag inte är övertygad om att jag anser hennes giftermål med mr Collins för det förståndigaste, hon någonsin gjort. Hon tycks dock vara fullkomligt lycklig, och från klokhets synpunkt är det verkligen ett mycket gott parti för henne.

— Det måtte vara mycket angenämt för henne att vara bosatt på ett så kort avstånd från sin egen familj.

— Kallar ni det ett kort avstånd? Det är ju nästan femtio mil.

— Vad är väl en resa på femtio mil på en god väg? Det tar ju föga mer än en halv dag. Jag kallar det verkligen ett kort avstånd.

— Jag skulle aldrig ha ansett avståndet som en av partiets *fördelar*, utropade Elisabet. Jag skulle aldrig ha sagt, att mrs Collins är bosatt *nära* sin familj.

— Det är ett bevis på hur fäst ni är vid Hertfordshire. Jag förmodar, att allt utom den närmaste trakten kring Longbourn skulle synas er vara långt borta.

Då han talade, drogos hans läppar till ett leende, som Elisabet trodde sig förstå; han måste antaga,

att hon tänkte på Jane och Netherfield, och hon rodnade, då hon svarade:

— Jag vill inte säga, att inte en kvinna kan vara bosatt för nära sin familj. Långt borta och nära måste vara relativa begrepp och bero på många skiftande omständigheter. Då det finns tillräckligt stor förmögenhet för att göra resekostnaderna till en sak av ringa vikt, är avståndet utan betydelse. Men detta är icke fallet *här*. Mr och Mrs Collins ha ganska goda inkomster, men inte så stora, att de tillåta dem ofta upprepade resor, och jag är övertygad om att min vän inte skulle tycka, att hon bodde *nära* sin familj, om inte avståndet vore mindre än *hälften* av det nuvarande.

Mr Darcy drog sin stol litet närmare henne och sade: — *Ni* kan inte ha rätt till så stark hemkärlek. *Ni* kan väl inte alltid ha uppehållit er på Longbourn.

Elisabet såg förvånad ut. Mr Darcys ansiktsuttryck förändrades något; han drog tillbaka sin stol, tog en tidning från bordet och, sedan han tittat igenom den, sade han med något mindre värme i rösten:

— Är ni förtjust i Kent?

Ett kort samtal om denna provins följde, på

båda sidor lugnt och fåordigt; snart avbröts det av Charlotte och hennes syster, vilka just återkommo från sin promenad. »Tête-à-tête» överraskade dem; mr Darcy omtalade det misstag, som föranlett hans olägliga besök, och sedan han suttit några minuter till utan att säga mycket till någon, avlägsnade han sig.

— Vad kan meningen vara med det här? sade Charlotte, så snart han gått. Min kära Eliza, han måste vara kär i dig, annars skulle han aldrig ha besökt oss så utan alla ceremonier.

Men när Elisabet talade om hans tystnad, fann till och med Charlotte, trots sina önskningar, det föga sannolikt, att detta var fallet, och efter åtskilliga gissningar kunde de slutligen endast antaga, att hans besök hade sin orsak i svårigheten att finna något att göra, vilket årstiden gjorde så mycket troligare. All slags sport utomhus var slut. Inomhus hade man lady Catherine, böcker och en biljard, men herrar kunna inte alltid stanna inne, och i prästgårdens närbelägenhet eller den angenäma promenaden dit eller den trevliga samvaron med dess invånare funno de båda kusinerna från denna tid en frestelse, som gjorde, att de vandrade dit nästan varje dag. De kommo

vid olika tider på förmiddagen, ibland var och en för sig, ibland tillsammans, stundom åtföljda av sin faster. Det var tydligt för dem alla, att överste Fitzwilliam kom emedan han fann nöje i deras sällskap, en förvissning, som naturligtvis gjorde honom så mycket mer välkommen, och Elisabet påmindes av den tillfredsställelse, hon fann i hans sällskap, liksom av hans ögonskenliga beundran för henne, om sin forna gunstling George Wickham. Ehuru hon vid jämförelse dem emellan såg, att det var mindre fängslande behag i överste Fitzwilliams sätt, trodde hon sig finna, att han var rikare på kunskaper.

Men varför mr Darcy kom så ofta till prästgården, det var svårare att förstå. Det kunde icke vara för sällskapets skull, då han ofta satt där hela tio minuter utan att öppna munnen, och när han talade, tycktes det snarare bero på tvång än på fritt val — ett offer för vad konvensansen fordrade snarare än ett nöje för honom själv. Mrs Collins visste icke vad hon skulle tänka om honom. Att överste Fitzwilliam ibland skrattade åt hans slöhet visade, att han i allmänhet var helt annorlunda, vilket hennes egen kännedom om honom icke kunde ha låtit henne förstå, och som hon gärna

ville tro, att denna förändring berodde på kärlek och att föremålet för denna kärlek var hennes vän Eliza, började hon göra allvarliga forskningar i saken. Hon iakttog honom varje gång de voro på Rosings och varje gång han kom till Hunsford, men utan mycken framgång. Han såg visserligen ganska mycket på hennes vän, men uttrycket i hans blick var omtvistligt. Det var en allvarlig, stadig blick, men hon tvivlade ofta, om det låg mycket av beundran däri, och ibland tycktes den endast uttrycka tankspriddhet.

Ett par gånger hade hon för Elisabet framhållit möjligheten av att han var svag för henne, men Elisabet skrattade alltid åt denna tanke, och Mrs Collins tyckte icke, att det var rätt att gå vidare in på saken, rädd som hon var att väcka förväntningar, som kanske endast skulle sluta med missräkning, ty hon fann det otvivelaktigt, att all likgiltighet hos hennes vän skulle försvinna, om hon kunde antaga, att han var allvarligt förälskad i henne.

Under det att hon uppgjorde sina vänskapliga planer för Elisabet, tänkte hon ibland på möjligheten av hennes giftermål med överste Fitzwilliam. Han var utan jämförelse den

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Mer än en gång hände det, att Elisabet under sina strövtåg i parken helt oväntat mötte mr Darcy. Det föreföll henne som en gemen otur, att han just skulle styra sina steg dit, där ingen annan brukade vandra, och för att hindra, att det hände en gång till, var hon första gången angelägen att underrätta honom, att detta var en av hennes älsklingspromenader. Hur det kunde inträffa en andra gång var därför högst besynnerligt! Och dock var det så, och det hände till och med en tredje gång. Det såg ut som uppsåtlig elakhet eller någon frivillig penitens å hans sida, ty vid dessa tillfällen var det inte bara några tvungna frågor och en förlägen tystnad och så farväl, utan han fann det verkligen nödvändigt att vända om och gå med henne. Han sade aldrig mycket, ej heller gjorde han sig det besväret att tala eller höra på mycket, men det slog henne under loppet av deras tredje möte, att han gjorde några egendomliga, osammanhängande frågor om den trevnad, hon kände på Hunsford, hennes kärlek till ensliga promenader och hennes åsikt om mr och mrs Collins lycka, och att då de talade om Rosings och att hon icke riktigt

förstod sig på detta hem, han tycktes vänta, att hon, vid ett kommande besök i Kent skulle vistas någon tid *där* också. Hans ord tycktes giva detta vid handen. Kunde han tänka på överste Fitzwilliam? Hon antog, att om han menade något, så måste det vara en anspelning på vad som kunde komma från det hållet. Det gjorde henne litet ledsen, och hon var glad, då hon befann sig vid grinden i staketet mitt emot prästgården.

Hon var en dag under sin promenad sysselsatt med att åter genomläsa Janes sista brev, och hon dröjde vid ett ställe, som visade, att Jane icke hade varit vid gott mod, då hon skrev det; i stället för att återigen överraskas av mr Darcy, såg hon, då hon tittade upp, att överste Fitzwilliam kom emot henne. Hon gömde ögonblickligen brevet och, framtvingande ett leende, sade hon:

— Jag visste inte förut, att ni någonsin promenerade åt det här hållet.

— Jag har gått runt parken, svarade han, som jag vanligtvis gör varje år, och jag ämnar sluta min promenad med ett besök i prästgården. Tänker ni gå mycket längre?

— Nej, jag skulle ha vänt om ett ögonblick.

Och följaktligen vände hon, och de gingo tillsammans åt prästgården till.

— Ämnar ni verkligen lämna Kent om lördag? frågade hon.

— Ja, om inte Darcy uppskjuter avresan igen. Men jag står till hans förfogande. Han får ordna saken just som han tycker.

— Och om han inte finner nöje i anordningen, så skänker dock makten att få sin vilja fram honom ett stort nöje. Jag känner inte någon, som tycks mera njuta av sin makt att kunna göra vad honom lyster, än mr Darcy.

— Han tycker mycket om att få sin vilja fram, svarade överste Fitzwilliam. Men det göra vi alla. Saken är bara den, att han har större möjligheter därtill än många andra, emedan han är rik och många andra äro fattiga. Jag talar med känsla och övertygelse om saken. En yngre son måste, som ni vet, vänja sig vid självförsakelse och beroende.

— I mitt tycke kan en yngre son till en greve mycket litet känna till dessa saker. Allvarsamt talat, vad vet ni om självförsakelse och beroende? När har ni av brist på pengar hindrats från att resa vart ni vill, eller skaffa er vad helst ni önskar?

— Det där är allvarsamma frågor — kanske jag inte kan säga, att jag erfarit många svårigheter av detta slag. Men i viktigare saker kan jag nog lida av penningebrist. Yngre söner kunna inte gifta sig med vem de vilja.

— Så framt de inte vilja ha förmögna flickor, vilket jag förmodar mycket ofta är fallet.

— Vi äro alltför beroende av våra vanor, och det är inte många i min levnadsställning, som ha råd att gifta sig utan att ägna någon tanke åt pengar.

Jag undrar, tänkte Elisabet, om det där är menat åt mig. Hon rodnade vid denna tanke, men återvann snart fattningen och sade helt frankt: — Nå, vad är det vanliga priset på en greves yngre son? Så framt inte den äldre brodern är mycket sjuklig, förmodar jag, att ni inte skulle begära mer än femtitusen pund.

Han svarade henne i samma ton, och man lämnade ämnet. För att avbryta en tystnad som kanske kunde komma honom att tro att hon var illa berörd av vad som passerat, sade hon efter en liten stund:

— Jag tror, att er kusin tagit er med sig huvudsakligen för att ha någon som står till hans förfogande. Det förvånar mig, att han inte gifter

sig, så att han får någon, som han ständigt kan råda över. Men kanske hans syster för närvarande kan fylla en sådan plats lika bra, och att, då hon står helt och hållet under hans uppsikt, han kan göra med henne som han behagar.

— Nej, sade överste Fitzwilliam, det är en förmån, som han måste dela med mig. Jag är jämte honom förmyndare för miss Darcy.

— Verkligen? Och, om jag får fråga, vad slags förmyndare är ni? Gör ert uppdrag er mycket besvär? Unga damer av hennes ålder äro ibland en smula svårhanterliga, och om hon har det riktiga Darcylynnet, så har hon nog sitt huvud för sig.

Under det hon talade märkte hon, att han såg allvarligt på henne, och det sätt, varpå han strax därefter frågade henne, varför hon antog, att miss Darcy antagligen förorsakade dem åtskillig oro, övertygade henne om att hon på visst sätt hade kommit ganska nära sanningen. Hon svarade genast:

— Ni behöver inte vara rädd. Jag har aldrig hört något ont om henne, och jag tror visst, att hon är en av de mest lätthanterliga varelser i världen. Hon är en stor favorit hos några damer, som jag känner, mrs Hurst och miss Bingley. Jag tror jag hört er

säga, att ni känner dem.

— Ja, jag känner dem något litet. Deras bror är en angenäm, mycket belevad man — han är en nära vän till mr Darcy.

— Ja visst, sade Elisabet kallt, mr Darcy är ofantligt snäll mot mr Bingley och är ett utmärkt stöd för honom.

— Stöd för honom! Ja, det tror jag verkligen. Darcy är i de förhållanden, vari han mest behöver ett stöd. Av någonting, som han berättat mig under vår resa hit, tror jag mig förstå, att Bingley har honom att tacka för mycket. Men jag borde be honom om ursäkt, ty jag har ingen rätt att antaga, att Bingley var den person, han menade. Det var bara en gissning.

— Vad menar ni?

— Det är en sak, som Darcy naturligtvis inte önskade skulle bli allmänt känd, ty om den komme fram till den ifrågavarande damens familj, skulle det medföra obehagliga följder.

— Ni kan lita på att jag inte talar om det.

— Och kom ihåg, att jag inte har starka skäl att antaga, att det är fråga om Bingley. Vad Darcy nämnde för mig var helt enkelt följande: han var

mycket glad över att nyligen ha räddat en vän från ett opassande, högst oklokt giftermål, men han omtalade detta utan att nämna några namn eller några andra omständigheter, och jag bara misstänkte, att det var Bingley, därför att jag tror, att han är en sådan ung man, som kan ställa så där dumt till för sig, och därför att jag visste, att de varit tillsammans hela förra sommaren.

— Sade mr Darcy, vilka skäl han haft att på detta sätt träda emellan?

— Jag förstod, att han hade mycket grava anmärkningar att göra mot den unga damen.

— Och vilka konstgrepp använde han för att skilja dem åt?

— Han sade icke något till mig om sina konstgrepp, sade Fitzwilliam leende. Han bara talade om för mig, vad jag nu har talat om för er.

Elisabet svarade ingenting och gick vidare med hjärtat svällande av harm. Sedan Fitzwilliam uppmärksamt betraktat henne en stund, frågade han, varför hon var så tankfull.

— Jag tänker på vad ni berättat mig, sade hon. Jag kan inte gilla er kusins beteende. Vilken rätt hade han att uppträda som domare?

— Ni är böjd för att kalla hans inblandning i saken närgången?

— Jag inser inte, vilken rättighet mr Darcy hade att avgöra över lämpligheten av sin väns böjelse, eller varför hans utslag ensamt skall bestämma, på vilket sätt hans vän skulle bli lycklig. Men, fortsatte hon lugnare, som vi inte känna till någon av detaljerna, är det inte snällt att döma honom hårt. Det är inte antagligt, att det var mycket sympati med i spelet.

— Det är icke något osannolikt antagande sade Fitzwilliam, men det förminskar på ett betänkligt sätt den heder, min kusin har av sin triumf.

Detta sades i en skämtsam ton, men Elisabet tyckte, att det gav en så riktig bild av mr Darcy, att hon icke tilltrorde sig att kunna svara därpå; hon bytte därför plötsligt om samtalsämne och talade om likgiltiga saker, tills de nådde prästgården. Så snart deras gäst lämnat dem, gick hon in i sitt eget rum, där hon ostörd kunde tänka på allt som hon hört. Det var icke antagligt, att Fitzwilliam hade syftat på några andra personer än dem, som stodo henne nära. Det kunde icke i världen finnas *två* män, över vilka mr Darcy hade ett så gräns-löst stort inflytande. Hon hade aldrig

betvivlat, att han haft sin hand med i spelet, då det gällde att skilja mr Bingley och Jane åt, men hon hade alltid trott, att miss Bingley spelat främsta rollen därvid. Men om icke mr Bingleys egen fåfänga vilselett honom, så var det alltså mr Darcys stolthet och nyckfullhet, som voro orsaken till allt vad Jane lidit och fortfarande led. Han hade för någon tid krossat varje förhoppning om lycka för det mest hängivna, ädla hjärta i världen, och ingen kunde säga, hur långvarigt det lidande skulle bli, som han tillfogat detta hjärta.

— Man hade några mycket grava anmärkningar mot den unga damen, så föllo överste Fitzwilliams ord, och dessa anmärkningar voro troligtvis, att hon hade en morbror, som var praktiserande jurist på landet, och en annan, som var affärsman i London.

— Jane själv, utbrast hon, kunde man ju omöjligen ha något emot, så älsklig och god som hon är! Hon har ju ett utmärkt gott förstånd, fin bildning och ett intagande sätt. Inte heller kunde någon anmärkning göras mot min far, som med sina små egenheter har själsgåvor, som inte ens mr Darcy behöver förakta, och som åtnjuter en aktning, som denne troligen aldrig kommer att få

på sin lott. När hon tänkte på sin mor, vacklade verkligen hennes tillförsikt något, men hon ville icke medgiva, att några anmärkningar på *det* hållet hade någon väsentlig betydelse för mr Darcy, vars stolthet — därom var hon övertygad — skulle känna sig mera sårad av bristen på anseende hos sin väns blivande släktingar än av deras brist på fint vett. Till slut fick hon alldeles klart för sig, att han dels behärskats av sin omätliga stolthet, dels av sin önskan att lägga beslag på mr Bingley för sin systers räkning.

Den oro och de tårar, som denna sak förorakade, gjorde, att Elisabet fick huvudvärk, och denna förvärrades så mot kvällen, att den, i förening med hennes obenägenhet att träffa mr Darcy, bestämde henne för att icke följa med sina släktingar till Rosings, dit de voro inbjudna att dricka te. Mrs Collins, som såg, att hon verkligen var illamående, yrkade icke på att hon skulle gå dit och sökte så mycket som möjligt hindra sin man från att påyrka det, men mr Collins kunde icke dölja sin farhåga, att lady Catherine skulle taga mycket illa upp, att hon stannade hemma.

Berättelsen fortsätter i Del 2